

ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Π.Μ.Σ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

**Προοπτικές ανάπτυξης προστατευόμενων περιοχών (Natura 2000)
βάσει Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας:
Η περίπτωση του Καϊάφα**

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Επιβλέπουσα: Καραγεώργου Βασιλική

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας όπως υποδηλώνει και ο τίτλος είναι να διαπιστωθούν οι προοπτικές ανάπτυξης σε προστατευόμενες περιοχές που ανήκουν στο δίκτυο Natura, με περιπτώσιολογική μελέτη στον Καιάφα Ηλείας και στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Ζαχάρω. Η περιοχή του Καιάφα επιλέχθηκε διότι, εκτός από την προφανή συμπάθεια που έχει ο γραφών για τον τόπο καταγωγής του, συνδυάζει τα στοιχεία εκείνα που θελήσαμε να εξετάσουμε. Πως δηλαδή μια περιοχή δεδηλωμένης φυσικής ομορφιάς και αναγνωρισμένου βιολογικού πλούτου υποβαθμίζεται συνεχώς αντί να προστατεύεται αποτελεσματικά και να αναδεικνύει την ευρύτερη περιοχή προς όφελος και των δημοτών της.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η βιοποικιλότητα σαν έννοια και αναδεικνύονται η σημαντικότητα της, μαζί με τους κινδύνους που αντιμετωπίζει.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται το διεθνές νομικό πλαίσιο μαζί με τις κυριότερες διεθνείς συμβάσεις που αφορούν προστατευόμενες περιοχές. Επίσης παρουσιάζεται το εθνικό πλαίσιο και οι σχετικές κοινοτικές οδηγίες καθώς και η εφαρμογή του προγράμματος Natura 2000 στην Ελλάδα.

Στο τρίτο κεφάλαιο επιχειρήθηκε να αναδειχθεί η πολυπλοκότητα της έννοιας ανάπτυξη με σκοπό να γίνει κατανοητό το τι ακριβώς θέλουμε να επιτύχουμε με την "ανάπτυξη", και τους τρόπους που μπορούμε να το επιτύχουμε σε περιβάλλον Natura.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, παρουσιάζεται η περιοχή του Καιάφα και του δήμου Ζαχάρω χωροταξικά μαζί με κάποια άλλα στοιχεία (ιστορικά, δημογραφικά κ.α.) ώστε να γίνει κατανοητή η παρούσα κατάσταση στην περιοχή που εξετάζεται.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το παρών σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για τη δημιουργία Περιφερειακού Πάρκου στην περιοχή, παράλληλα με τις παρατηρήσεις και τις επισημάνσεις του γραφών,

Τέλος αναλύονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από παρούσα έρευνα.

Abstract

The aim of this thesis is to determine the prospects of sustainable development in Natura regions, focusing on the lake Kaiafas and the wider area of the municipality of Zacharo. This specific area was chosen because it combines elements that are considered fundamental to the purposes of the current study. The question to answer was how a region with so rare and rich biodiversity, instead of being protected effectively and significantly contributing in local economy to the benefit of its citizens, has been degrading constantly.

The first chapter aims to familiarize the term biodiversity by analyzing the concept, its importance and the current threats that it faces.

The second chapter presents the international legal framework with the main international conventions on protected areas. Furthermore, the national context and the relevant EU directives along with the implementation of the Natura 2000 program in Greece are also presented.

In the third chapter it was attempted to draw attention to the complexity of the concept "development" and the variety of its use. In addition, defining "development" is critical in order to understand and describe what exactly it is to be achieved and also the ways and means needed to reach the particular goals set for Natura 2000 protected areas.

In the fourth chapter, the region and the municipality of Zacharo is presented spatially along with some other information (historical, demographic, etc.) so as to further understand the current situation in the area examined.

The fifth chapter presents the current draft of the Presidential Decree that has been published and which establishes a regional park in the area. This draft is being analyzed, commented and criticized by the author.

Finally, at the last chapter, the conclusions of this study are being presented.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ	1
1.1 Ορισμός Βιοποικιλότητας	1
1.2 Κίνδυνοι & Υποβάθμιση	3
1.2.1 Καταστροφή φυσικού περιβάλλοντος.	4
1.2.2 Ερημοποίηση	5
1.2.3 Κατακερματισμός Φυσικού Περιβάλλοντος	5
1.2.4 Ρύπανση	6
1.3 Σημασία και Αξία διατήρησης της βιοποικιλότητας	9
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	 11
2.1 Διεθνείς συμβάσεις	11
2.1.1 Σύμβαση Ραμσάρ	11
2.1.2 Σύμβαση CITES	13
2.1.3 Σύμβαση για την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς	14
2.1.4 Σύμβαση της Βόννης	15
2.1.5 Σύμβαση της Βέρνης	16
2.1.6 Σύμβαση της Βαρκελώνης (Barcelona Convention)	17
2.1.7 Σύμβαση για την Βιολογική Ποικιλότητα	18
2.2 Κοινοτικές οδηγίες	19
2.2.1 Οδηγία για τη Διατήρηση των Άγριων Πουλιών (Οδηγία 79/409/ΕΟΚ)	19
2.2.2 Ευρωπαϊκή Οδηγία 92/43/ΕΟΚ	21
2.3 Προστατευόμενες Περιοχές: Ορισμός και σύντομο ιστορικό	24
2.4 Εθνική Νομοθεσία	28
2.4.1 Νόμος 1650/1986	29
2.4.2 Χαρακτηρισμός προστατευόμενης περιοχής βάση εθνικής νομοθεσίας	31
2.4.3 Νόμος 2742/1999	32
2.4.3.1 Μέσα και Υποχρεώσεις Φορέων Διαχείρισης	32
2.5 Εφαρμογή Natura 2000 στην Ελλάδα	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	36
3.1 Μοντέλα ανάπτυξης	36
3.2 Ανάπτυξη και Natura 2000	40
3.3 Οδηγοί διαχείρισης δικτύου Natura 2000	42
3.4. Οικονομικά οφέλη	47
3.5 Χρηματοδοτήσεις	57
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΛΙΜΝΗ ΚΑΪΑΦΑ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	60
4.1 Στοιχεία για τον Καϊάφα και την ευρύτερη περιοχή	60
4.2 Περιγραφή Δημοτικής Ενότητας Ζαχάρως	62
4.3 Προστατευόμενες περιοχές στον Δήμο Ζαχάρως	63
4.3.1 Λίγα λόγια για τη Caretta Caretta	66
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΝΑΚΥΡΗΞΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΜΕ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ	69
5.1 Παρούσα κατάσταση	69
5.2 Το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος (ΣΠΔ)	72
5.3 Κριτική επί του Σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος	75
5.4 Προτεινόμενες δράσεις διαχείρισης και ανάδειξης	78
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΣΥΖΗΤΗΣΗ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	83
6.1 Συμπεράσματα.	83
 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	95

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ-ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ-ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

MAP	Mediterranean Action Plan
ΖΕΠ	Ζώνη ειδικής προστασίας
Η.Π.Α	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
IUCN	International Union for Conservation of Nature
Ε.Π.Μ	Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη
ΦΔ	Φορείς Διαχείρισης
ΤΚΣ	Τόποι Κοινοτικής Σημασίας
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
WWF	World Wide Fund for Nature
Ε.Ο.Τ	Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
Ε.Σ.Υ.Ε	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος
Χ.Υ.Τ.Α	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα πρώτα να ευχαριστήσω θερμά την επιβλέπουσα της παρούσας εργασίας, λέκτορα του τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου, κα Βίκυ Καραγεώργου για την πολύτιμη βοήθεια και στήριξή της κατά τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές και τους συμφοιτητές μου κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών για τις πλούσιες γνώσεις και εμπειρίες που απέκτησα τα τελευταία δύο έτη.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την υποστήριξη και αγάπη που μου παρέχουν, και ειδικότερα τον αδερφό μου Χρήστο, που είναι πάντα δίπλα μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

1.1 Ορισμός Βιοποικιλότητας

Η λέξη βιοποικιλότητα προκύπτει από την σύντμηση του όρου Βιολογική Ποικιλότητα και αντιστοιχεί στην ποικιλότητα όλων των ζώντων οργανισμών που μας περιβάλλουν.

Συγκεκριμένα η βιοποικιλότητα εκφράζει την ποικιλία της ζωής σε όλες τις μορφές (φυτά, ζώα, μικροοργανισμοί κλπ) και σε όλα τα επίπεδα οργάνωσης.

Η πρώτη αναφορά του όρου εμφανίζεται στο βιβλίο του Raymond F. Dasmann με τίτλο "A Different Kind of Country"¹ το 1968 όμως μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 80 δεν ήταν ευρύτερα διαδεδομένος.

Καθοριστικά σημεία για την ανάδειξη και την αποδοχή του όρου απεδείχθησαν η "Εθνική Διαβούλευση για την Βιοποικιλότητα" που πραγματοποιήθηκε στις Η.Π.Α το 1986 και κυρίως το έργο του Edward Wilson "Βιοποικιλότητα"² δύο χρόνια αργότερα.

Ο Wilson κατάφερε να αναδείξει την σημαντικότητα της βιοποικιλότητας στη ζωή μας, καθώς συνδύασε με επιστημονική βεβαιότητα τα προβλήματα που δημιουργεί ο άνθρωπος στο περιβάλλον με τα ηθικά διλλήματα που προκύπτουν.

Σύμφωνα με την Μελιάδου³ *"Η Βιοποικιλότητα πηγάζει από την ιδιότητα των ζωντανών συστημάτων να είναι διαφορετικά και η λέξη προέρχεται από τη σύντμηση του όρου "Βιολογική Ποικιλότητα" ο οποίος εκφράζει την ποικιλία των έμβιων όντων. Συγκεκριμένα, ως Βιοποικιλότητα ορίζεται η ποικιλία της ζωής σε όλες τις μορφές (π.χ. φυτά, ασπόνδυλα και σπονδυλωτά ζώα, μύκητες, βακτήρια κ.λ.π.) και σε όλα τα επίπεδα οργάνωσης. Η έκφραση 'όλα τα επίπεδα οργάνωσης' υποδεικνύει ότι η βιοποικιλότητα μπορεί να εκδηλώνεται στη φύση σε πολλαπλά επίπεδα βιολογικής*

¹ Raymond F. Dasmann, A Different Kind of Country, New York, 1968

² Biodiversity, E.O. Wilson, Harvard University, National Academy of Sciences/Smithsonian Institution (1988).

³ Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Α. Μελιάδου, Βιοποικιλότητα, Αθήνα 2000, σελ.3

οργάνωσης: ανάμεσα στα διαφορετικά είδη, ανάμεσα στους διάφορους πληθυσμούς του ίδιου είδους, αλλά και ανάμεσα στα άτομα του ίδιου πληθυσμού. Αναφέρεται επίσης και στην ποικιλία των διαφορετικών τύπων οικοσυστημάτων, βιοκοινοτήτων, τοπίων, ή βιοκατοικιών, που οι οργανισμοί απαρτίζουν, όπως και στις σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στα είδη. Οι διαφορετικές αυτές εκφάνσεις της βιοποικιλότητας εκδηλώνονται μέσα από τον καθορισμό διαφορετικών τύπων Βιοποικιλότητας: Ποικιλότητα ειδών, γενετική ποικιλότητα, ποικιλότητα οικοσυστημάτων, λειτουργική ποικιλότητα."

Στην ιστορική Παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής στο Ρίο το 1992 υπογράφηκε η σύμβαση για την Βιολογική Ποικιλότητα⁴ η οποία και δίνει τον ακόλουθο ορισμό:

"Βιολογική ποικιλότητα είναι η ποικιλότητα των ζώντων οργανισμών όλων των οικοσυστημάτων (χερσαίων, θαλάσσιων και άλλων υδάτινων οικοσυστημάτων) καθώς και η ποικιλότητα των οικολογικών σχηματισμών των οποίων είναι μέλη. Στο τελευταίο περιλαμβάνεται η ποικιλότητα εντός των ειδών, ανάμεσα σε είδη και η ποικιλότητα οικοσυστημάτων."

Απλούστερα η βιοποικιλότητα είναι η ποικιλομορφία της ζωής σε όλες της τις εκφάνσεις· υποδηλώνει όλους τους τύπους, τα επίπεδα και τους συνδυασμούς των έμβιων όντων στη φύση.

Πλέον έχει γίνει καθολικά αποδεκτό σε παγκόσμια κλίμακα το γεγονός ότι η βιοποικιλότητα έχει τεράστια σημασία για τον άνθρωπο, όχι μόνο σε χρηστική ή αισθητική αξία αλλά πολύ περισσότερο σε θέματα λειτουργίας και επιβίωσης του ανθρώπινου είδους. Όπως υποδηλώνει και ο ορισμός η ποικιλομορφία της ζωής εκφράζεται με πολλούς τρόπους, ενώ διακρίνεται σε 3 επίπεδα⁵.

- **Γενετική ποικιλότητα** όπου αναφέρετε στο σύνολο γενετικού υλικού που υπάρχει σε ένα είδος και ουσιαστικά εξετάζετε το εύρος κληρονομήσιμων χαρακτηριστικών ενός συγκεκριμένου είδους.
- **Οργανισμική ποικιλότητα** περιλαμβάνει όλα τα είδη των φυτών και ζώων και εκφράζει αριθμητικά το πλήθος των φυτών, ζώων και λοιπών μικροοργανισμών.

⁴ Convention on Biological Diversity (CBD), U.N., 1992

⁵ Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Ενημέρωση για το Περιβάλλον, Γιώργος Δ. Κοκκόρης, Παναγιώτης Δημητρακόπουλος, Παναγιώτης Ντάλιας, Αθήνα 2005, σελ. 6.

- **Οικολογική ποικιλότητα** εκφράζει τον αριθμό των συνδυασμών φυτών και ζώων με μη έμβιους και των σχετικών μη έμβιων παραγόντων (που όλα μαζί αποτελούν τα οικοσυστήματα).

Οικολογική ποικιλότητα	Γενετική ποικιλότητα	Οργανισμική ποικιλότητα
Βιοχώροι		Βασίλεια
Βιοπεριοχές		Φύλα
Τοπία		Οικογένειες
Οικοσυστήματα		Γένη
Ενδιαίτηματα		Είδη
Θώκοι		Υποείδη
Πληθυσμοί	Πληθυσμοί	Πληθυσμοί
	Άτομα	Άτομα
	Χρωμοσώματα	
	Γονίδια	
	Νουκλεοτίδια	

Πηγή: Gaston, Kevin J. & Spicer, John I., 2002

1.2 Κίνδυνοι & Υποβάθμιση

Μετά την βιομηχανική επανάσταση και ιδιαίτερα τις τελευταίες δεκαετίες, η βιοποικιλότητα του πλανήτη υποβαθμίζεται με ταχύτατους ρυθμούς. Κοινό συμπέρασμα όλων των επιστημόνων είναι ότι οι «υπηρεσίες» που προσφέρει η βιοποικιλότητα υποβαθμίζονται και ότι οι φυσικοί πόροι εξαντλούνται με ρυθμούς που θέτουν σε κίνδυνο την ικανότητα των οικοσυστημάτων να υποστηρίξουν τις μελλοντικές γενιές.

Η έννοια απώλεια βιοποικιλότητας⁶ ορίζεται συνήθως ως η μείωση της ποικιλομορφίας ειδών και γενετικού υλικού που προέρχεται κυρίως από την απώλεια και κατάτμηση των φυσικών και ημι-φυσικών οικοσυστημάτων, που προκαλείται από την άσκηση παραγωγικών δραστηριοτήτων με μη αειφορικό τρόπο (εντατική γεωργία, εξαντλητική υλοτομία, υπεραλίευση, εξορύξεις, μαζικός τουρισμός, υπερβόσκηση κ.λπ.), την ρύπανση (εδάφους, νερού, ατμόσφαιρας), την ερημοποίηση, την ευρείας έκτασης και σε μικρό χρόνο αλλαγή χρήσεων γης (δόμηση, κατασκευή μεγάλων έργων, υποδομές για μεταφορές κ.ά.), τις φυσικές καταστροφές (πυρκαγιές, πλημμύρες κ.λπ.), την εισαγωγή ξενικών ειδών αλλά και την κλιματική αλλαγή. Η σχετική σημασία των πιέσεων αυτών ποικίλει ανάλογα με την περιοχή και πολύ συχνά το τελικό αποτέλεσμα οφείλεται στο συνδυασμό τους. Η δημογραφική αύξηση

⁶ Mediterranean Information Office for Environment, Culture and Sustainable Development (MIO-ECSDE), Περιβαλλοντική εκπαίδευση και εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη σε προστατευόμενες περιοχές, Βασίλης Κουρούτος, Μπέσσυ Μαντζάρα, Μιχάλης Σκούλλος, Αθήνα 2008, σελ 25.

και η αύξηση της κατά κεφαλήν κατανάλωσης, η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένου και του εμπορίου, αυξάνουν ακόμη περισσότερο τις πιέσεις που ασκούνται στη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα.

Τα αίτια των δραματικών ρυθμών μείωσης της βιοποικιλότητας σήμερα είναι κατά σειρά σπουδαιότητας η καταστροφή και ο κατακερματισμός των βιοκατοικιών, η εισαγωγή ξενικών ειδών, η ρύπανση και η υπερεκμετάλλευση (κυρίως μέσα από το κυνήγι). Το ενδεχόμενο της αλλαγής του κλίματος στο άμεσο μέλλον αποτελεί επίσης μια πολύ σοβαρή ορατή απειλή.

1.2.1 Καταστροφή φυσικού περιβάλλοντος.

Αναντίρρητα, το μεγαλύτερο πρόβλημα που οδηγεί στην μείωση της βιοποικιλότητας είναι η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος των ειδών από τον άνθρωπο στα πλαίσια εξυπηρέτησης των δικών του αναγκών.

Ανέκαθεν ο άνθρωπος εκμεταλλεόταν το περιβάλλον γύρω του για να εξασφαλίσει την επιβίωση του και δευτερευόντως την ευημερία του. Η πληθυσμιακή έκρηξη παράλληλα με την ολοένα αυξανόμενη ζήτηση πρώτων υλών έχει οδηγήσει στην ραγδαία μείωση της βιοποικιλότητας. Το μεγαλύτερο πρόβλημα όμως έγκειται στην καταστροφή των φυσικών οικοσυστημάτων ως αποτέλεσμα ανάπτυξης αγροτικών δραστηριοτήτων⁷.

Τα είδη πλέον δεν απειλούνται όπως παλαιότερα από την εξαντλητική χρήση των οργανισμών από τον άνθρωπο για να καλύψει τις πρώτες ανάγκες του (π.χ. τροφή, ένδυση) αλλά από την απώλεια των βιοκατοικιών τους.

Υπολογίζεται ότι για πολλά είδη ζώων το μεγαλύτερο μέρος των φυσικών βιοκατοικιών έχει καταστραφεί, με αποτέλεσμα να έχουν περιοριστεί σε μια επιφάνεια μικρότερη του 2% σχετικά με την αρχική τους γεωγραφική εξάπλωση.

⁷Οι αγροτικές δραστηριότητες από την αρχαιότητα έως και σήμερα έχουν επιφέρει δραματική μείωση στην βιοποικιλότητα. Όπως αναφέρει η Μελιάδου " Η γη που σήμερα καλύπτεται με καλλιέργειες ή χρησιμοποιείται για τη βοσκή των ζώων ήταν κάποτε ένα φυσικό οικοσύστημα: ένα δάσος που αποψιλώθηκε ή ακόμη και λίμνη που αποξηράνθηκε".

1.2.2 Ερημοποίηση

Μία από τις πολλές επιπτώσεις της ανθρώπινης παρέμβασης στο φυσικό περιβάλλον είναι το φαινόμενο της ερημοποίησης, η οποία αποτελεί μία διαδικασία υποβάθμισης της αειφορίας του εδάφους σε ξηρές, ημίξηρες και ύφυγρες περιοχές η οποία προκαλείται τουλάχιστον μερικώς από τον άνθρωπο.

Οι περιοχές αυτές που πλήττονται συναντώνται κατά κύριο λόγο σε ξηρά κλίματα και ενώ αρχικά μπορούσαν να υποστηρίξουν αγροτικές καλλιέργειες και συναφείς δραστηριότητες, η μη σωστή διαχείριση (υπερβόσκηση, συνεχής καλλιέργεια, αποψύλωση δασικών περιοχών) οδηγεί σταδιακά τα εδάφη σε ερήμους καθιστώντας αδύνατη την περαιτέρω χρήση τους.

Αρκετές από τις βιοκοινότητες που απαντώνται σε εποχιακά ξηρά κλίματα υποβαθμίζονται και αποκτούν την μορφή που έχουν οι έρημοι. Υπολογίζεται ότι μέχρι σήμερα περίπου 9 εκ. km του χερσαίου εδάφους της γης έχει μετατραπεί σε έρημο από ανθρωπογενείς δραστηριότητες⁸.

1.2.3 Κατακερματισμός Φυσικού Περιβάλλοντος

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει το φυσικό περιβάλλον και τα είδη είναι το φαινόμενο του κατακερματισμού. Σύμφωνα με την έκθεση του υπουργείου περιβάλλοντος "ο κατακερματισμός των ενδιαιτημάτων είναι η διαδικασία με την οποία μια μεγάλη και συνεχής έκταση ενός ενδιαιτήματος μειώνεται σε μέγεθος και υποδιαιρείται σε δύο ή περισσότερα κατατμήματα, τα οποία τις περισσότερες φορές είναι απομονωόμενα το ένα από το άλλο μέσα σε ένα τοπίο διαφορετικών χρήσεων γης και δραστηριοτήτων"⁹.

Οι ανθρώπινες δραστηριότητες σε ένα φυσικό οικοσύστημα (καλλιέργειες, οικισμοί κ.α.) δεν περιορίζονται σε ένα συγκεκριμένο μέρος χωροταξικά αλλά έχουν την τάση να αναπτύσσονται και να αυξάνονται. Πρακτικά αυτό οδηγεί σε σταδιακή αποδόμηση των βιοκατοικιών των ειδών με αποτέλεσμα μία μεγάλη βιοκατοικία να

⁸ Αξίζει να σημειωθεί ότι τα εδάφη αυτά δεν έχουν τις ίδιες ιδιότητες με τις φυσικές ερήμους οι οποίες αρκετές φορές είναι πλούσιες αναφορικά με τα είδη φυτών και ζώων που αναπτύσσονται στα ερημικά οικοσυστήματα, αλλά αποτελούν στην ουσία χερσαίες εκτάσεις χωρίς έμβια δραστηριότητα.

⁹ Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Ενημέρωση για το Περιβάλλον, Γιώργος Δ. Κοκκόρης, Παναγιώτης Δημητρακόπουλος, Παναγιώτης Ντάλιας, Αθήνα 2005, σελ.25.

κομματιάζεται και να τμηματοποιείται σε μικρότερες, γεγονός που ενέχει σοβαρές δυσκολίες στην εύρυθμη λειτουργία της βιοκοινότητας.

Για να γίνει πιο κατανοητό το φαινόμενο η Μελιάδου χρησιμοποιεί εύστοχα το παράδειγμα ενός δάσους που καλύπτει μια μεγάλη έκταση. Οι πρώτοι άνθρωποι που θα θελήσουν να εκμεταλλευτούν το δάσος θα ξεκινήσουν εκχερσώνοντας τα πιο προσβάσιμα τμήματα δημιουργώντας οικισμούς και αγροκτήματα. Παράλληλα θα κατασκευάσουν αγροτικούς δρόμους στο εσωτερικό του δάσους δίνοντας την δυνατότητα για περαιτέρω εκμετάλλευση, ώσπου το δάσος είτε θα εξαφανιστεί είτε θα απομείνουν σκόρπιες εκτάσεις. Οι εναπομείνουσες πλέον βιοκατοικίες θα φαίνονται ως νησιά μέσα σε μια αφιλόξενη θάλασσα κυριαρχούμενη από ανθρώπους.

Το φαινόμενο του κατακερματισμού μπορεί να συμβεί ακόμη και αν η έκταση του αρχικού ενδιαιτήματος μειωθεί ελάχιστα, π.χ. με την κατασκευή δρόμων, σιδηροδρόμων περιφράξεων, ή διάφορων άλλων κατασκευών που εμποδίζουν την ελεύθερη μετακίνηση των ειδών.

Το μεγάλο πρόβλημα που δημιουργείται είναι ότι εμποδίζεται η διασπορά και ο εποικισμός των πληθυσμών των ειδών μεταβάλλοντας ριζικά την λειτουργία του ενδιαιτήματος¹⁰.

1.2.4 Ρύπανση

Τα ενδιαιτήματα μπορούν να επηρεαστούν αρνητικά από τις ανθρώπινες δραστηριότητες χωρίς απαραίτητα να υπάρχει εξόφθαλμη ανθρώπινη παρέμβαση, δηλαδή απώλεια μέρους ή κατακερματισμός.

Ο λόγος είναι η ρύπανση που προκαλείται από τον άνθρωπο και επηρεάζει έμμεσα αλλά καθοριστικά την λειτουργία της βιοκοινότητας.

¹⁰ Επιπροσθέτως, ο κατακερματισμός προκαλεί μεταβολές του μικροκλίματος των κατατμημάτων που έχουν δημιουργηθεί π.χ. με την αποψίλωση ενός τμήματος του δάσους επηρεάζετε η θερμοκρασία, η υγρασία και η ηλιακή ακτινοβολία μεταξύ άλλων. Οι αλλαγές αυτές ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση στη ζωτικότητα και στην σύνθεση των ειδών του κατατμήματος.

➤ **Ρύπανση εδάφους**

Ρύπανση του εδάφους συντελείται όταν ρυπογόνες ουσίες καταλήγουν διαμέσω αέρα και νερού αλλοιώνοντας τη σύσταση του και επηρεάζοντας τις λειτουργίες του στην βιοκοινότητα.

Η κυριότερη απειλή προέρχεται από την χρήση αγροχημικών όπου παρατηρείται το φαινόμενο της βιοσυσσώρευσης. Συγκεκριμένα μη μεταβολιζόμενες χημικές ενώσεις που έχουν καταλήξει στο έδαφος αυξάνουν προοδευτικά την συγκέντρωσή τους κατά μήκος της τροφικής αλυσίδας. Εάν η συγκέντρωση υπερβεί ένα ποσοστό οι ουσίες γίνονται τοξικές με ιδιαίτερα επιβλαβής επιπτώσεις για τον άνθρωπο και την τροφική αλυσίδα γενικότερα.

Η αποκάλυψη για την επικινδυνότητα των φυτοφαρμάκων προήλθε το 1964 από τη βιολόγο Rachel Carson με την έκδοση του βιβλίου Silent Spring¹¹ όταν ξεκίνησε να καταγράφεται από τους επιστήμονες η επιβλαβής επιρροή των γεωχημικών στους έμβιους οργανισμούς γεγονός που οδήγησε εν τέλει στην απαγόρευση αρκετών φυτοφαρμάκων με κυριότερο το κραταιό DDT.¹²

➤ **Ρύπανση ύδατος**

Με τον όρο ρύπανση υδάτων εννοούμε την οποιαδήποτε φυσική, χημική, ή βιολογική μεταβολή της σύστασης του νερού των θαλασσών, λιμνών ή ποταμών, με αποτέλεσμα αυτό να γίνεται ακατάλληλο ή/και επιβλαβές για τους οργανισμούς που ζουν μέσα σε αυτό ή το χρησιμοποιούν, αλλά και για τον άνθρωπο και τις δραστηριότητές του¹³.

Η ρύπανση αυτή προκαλείται από την απελευθέρωση, στους υδάτινους αποδέκτες, ουσιών που προέρχονται από αστικά λύματα, βιομηχανίες, καλλιέργειες (λιπάσματα, παρασιτοκτόνα, εντομοκτόνα) αλλά και από ραδιενεργά και τοξικά απόβλητα, που είτε διαλύονται στο νερό είτε κατακάθονται στον πυθμένα. Στους

¹¹ Rachel Carson, Silent Spring, Houghton Mifflin 1964.

¹² Το DDT χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά ως φυτοφάρμακο τη δεκαετία του 1930 όπου αποδείχθηκε ιδιαίτερος αποτελεσματικός στην καταπολέμηση κουνουπιών και άλλων εντόμων και υπήρξε η αιτία να αντιμετωπιστούν εξαιρετικά ασθένειες που μάστιζαν για χρόνια την ανθρωπότητα, όπως η ελονοσία. Μάλιστα σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών δύναται αν χρησιμοποιηθεί αν και η βιομηχανική παραγωγή του έχει πλέον μειωθεί δραστικά.

¹³ Mediterranean Information Office for Environment, Culture and Sustainable Development (MIO-ECSDE), Περιβαλλοντική εκπαίδευση και εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη σε προστατευόμενες περιοχές, Βασίλης Κουρούτος, Μπέσσυ Μαντζάρα, Μιχάλης Σκούλλος, Αθήνα 2008, σελ 47.

ρύπους αυτούς πρέπει να προστεθούν και όσοι καταλήγουν στα υδατικά οικοσυστήματα από την ατμόσφαιρα και το έδαφος μέσω των βροχών και της επιφανειακής απορροής.

Ο σοβαρότερος κίνδυνος προέρχεται από την χημική ρύπανση του νερού από τα αστικά λύματα, τις γεωργικές απορροές και τα βιομηχανικά απόβλητα.

➤ **Ρύπανση αέρος**

- Όξινη Βροχή: Προκαλείται από την καύση φυσικών καυσίμων (πετρέλαιο και άνθρακα) και εμφανίζεται κυρίως σε βιομηχανικές περιοχές λόγω της μεγάλης εκπομπής οξειδίων, κυρίως του θείου και του αζώτου¹⁴. Τα θειικά και νιτρικά οξέα μεταφέρονται στην επιφάνεια μέσω της βροχής με καταστρεπτικές συνέπειες για την χλωρίδα και την πανίδα.
- Φωτοχημική ρύπανση: Είδος αέριας ρύπανσης που προκαλείται από α) οξείδια του αζώτου, β) από άκαυστους υδρογονάνθρακες, γ) μονοξείδιο του άνθρακα¹⁵. Ευθύνεται για το νέφος που παρατηρείται στις μεγαλουπόλεις και έχει σοβαρές επιπτώσεις σε ανθρώπους (ζάλη, ενοχλήσεις σε μάτια κ) ενώ στα φυτά προκαλεί νέκρωση των φυτικών ιστών με αποτέλεσμα να μειώνεται η παραγωγικότητά τους.

➤ **Κλιματική αλλαγή**

Η ραγδαία αύξηση συγκεντρώσεων των αέριων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα έχει επιφέρει τον κίνδυνο υπερθέρμανσης του πλανήτη με τα πιθανά αποτελέσματα να είναι εξαιρετικά ανησυχητικά¹⁶. Οι πιθανές εκτιμήσεις κάνουν λόγο για μετακίνηση των εύκρατων κλιματικών ζωνών του βόρειου και του νότιου ημισφαιρίου στους πόλους. Πολλά είδη φυτών και ζώων ενδέχεται να μην καταφέρουν να προσαρμοστούν ώστε να επιβιώσουν, ενώ θα επηρεαστεί στο σύνολο του η λειτουργία του ενδιαιτήματος.

¹⁴ Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Ατμοσφαιρική ρύπανση, Δ. Μελάς, Α. Αλεξανδροπούλου, Β. Αμοιρίδης, Μ. Κακαρίδου, Ν. Σουλακέλλης, Αθήνα 2000, σελ.29.

¹⁵ ibid, σελ.2.4

¹⁶ ibid, σελ.27.

Επίσης εκτιμάται ότι θα ανέβει το ύψος της στάθμης της θάλασσας θέτοντας σε κίνδυνο παράκτιες περιοχές και μικρά κοραλλιογενή νησιά καθώς και το σύνολο των φυτικών και ζωικών οργανισμών που φιλοξενούν.

1.3 Σημασία και Αξία διατήρησης της βιοποικιλότητας

Η ανθρώπινη ευημερία έχει στηριχθεί στους βιολογικούς πόρους που λαμβάνουμε από το περιβάλλον και είναι απαραίτητοι για τη διατήρηση της. Οι βιολογικοί πόροι περιγράφονται με τον όρο οικοσυστημικές υπηρεσίες¹⁷ και περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα συνθηκών και διεργασιών που μας παρέχεται από τα φυσικά οικοσυστήματα και συντελούν στη διατήρηση της ανθρώπινης ζωής με τον τρόπο που την ξέρουμε σήμερα.

Συνολικά υποστηρίζει άμεσα την ανθρώπινη ζωή¹⁸ μέσω:

- καθαρισμού του αέρα και του νερού μέσω της αποδόμησης των αποβλήτων
- της μερικής σταθεροποίησης του κλίματος, και του περιορισμού των ξηρασιών και των πλημμύρων
- της ανακύκλωσης και κυκλοφορίας των θρεπτικών συστατικών
- της δημιουργίας και διατήρησης των εδαφών και της γονιμότητας τους
- της προστασίας των ακτών από τη διάβρωση λόγω των κυμάτων
- της επικονίασης των καλλιεργούμενων φυτών και του ελέγχου των περισσότερων πιθανών γεωργικών ζιζανίων
- της αισθητικής της αξίας

Η σημερινή βιοποικιλότητα χρειάστηκε δισεκατομμύρια έτη για να διαμορφωθεί¹⁹ όμως λόγω της αλόγιστης εκμετάλλευσης που έχει συντελεστεί από τον άνθρωπο κινδυνεύει να καταστραφεί σε λίγες εκατοντάδες, αν όχι λιγότερο, έτη.

Η παρατήρηση από την επιστημονική κοινότητα ότι ολοένα και περισσότερα είδη άγριας χλωρίδας και πανίδας έχουν εξαφανιστεί ή τείνουν προς εξαφάνιση και η

¹⁷ Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Ενημέρωση για το Περιβάλλον, Γιώργος Δ. Κοκκόρης, Παναγιώτης Δημητρακόπουλος, Παναγιώτης Ντάλιας, Αθήνα 2005, σελ.7.

¹⁸ ibid, σελ. 8

¹⁹ Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή, <http://www.gnhm.gr/NewsDetail2.aspx?selArticle=208>, τελευταία επίσκεψη 17/09/2013

Προοπτικές ανάπτυξης προστατευόμενων περιοχών (Natura 2000) με βάση την Εθνική και Κοινοτική νομοθεσία: Η περίπτωση του Καϊάφα.

συνειδητοποίηση του γεγονότος από τα κράτη οδήγησε σταδιακά στη λήψη μέτρων για την προστασία ειδικών περιοχών με πλούσια βιοποικιλότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

2.1 Διεθνείς συμβάσεις

2.1.1 Σύμβαση Ραμσάρ

Η σύμβαση αφορούσε την προστασία υγροτοπικών οικοσυστημάτων με διεθνή σημασία και υπογράφηκε το 1971 στην πόλη Ραμσάρ του Ιράν.

Τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 1975 και ήταν η πρώτη σύμβαση που ασχολήθηκε αποκλειστικά με την προστασία των βιοτόπων. Σύμφωνα με το πρώτο άρθρο της ως υγρότοποι θεωρούνται:

"... φυσικές ή τεχνητές περιοχές αποτελούμενες από έλη με ποώδη βλάστηση, από μη αποκλειστικώς ομβροδίαιτα έλη με τυρφώδεις υπόστρωμα, από τυρφώδεις περιοχές ή από νερό. Οι περιοχές αυτές είναι μονίμως ή προσωρινώς κατακλυζόμενες με νερό το οποίο είναι στάσιμο ή ρέον, γλυκό, υφάλμυρο ή αλμυρό και περιλαμβάνουν επίσης εκείνες που καλύπτονται από θαλάσσιο νερό το βάθος του οποίου κατά την αμπώτιδα δεν υπερβαίνει τα έξι μέτρα. Στους υγρότοπους μπορούν να περιλαμβάνονται και οι παρόχθιες ή παράκτιες ζώνες που γειτονεύουν με υγρότοπους ή με νησιά ή με θαλάσσιες υδατοσυλλογές και που είναι βαθύτερες από έξι μέτρα κατά την αμπώτιδα»

Οι κύριες υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν τα συμβαλλόμενα μέρη²⁰ είναι:

- 1) Να οριοθετήσουν κατάλληλους υγροτόπους μέσα στα όρια της εδαφικής επικράτειάς τους που θα περιληφθούν σε έναν κατάλογο Υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας (Άρθρο 2,1).
- 2) Να καθορίσουν και να εφαρμόσουν τέτοιο σχεδιασμό ώστε να προωθήσουν τη διατήρηση των υγροτόπων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο αυτό και

²⁰ http://www.ornithologiki.gr/page_cn.php?tlID=1414&alID=441, τελευταία πρόσβαση 18/09/2013

την -κατά το δυνατόν- ορθολογική χρήση των υγροτόπων εντός της εδαφικής τους επικράτειας (Άρθρο 3,1).

- 3) Να προωθήσουν την προστασία των υγροτόπων και της υδρόβιας ορνιθοπανίδας οριοθετώντας προστατευόμενες περιοχές σε υγροτόπους, είτε συμπεριλαμβάνονται είτε όχι, και παρέχοντας επαρκή μέσα για την φύλαξή τους (Άρθρο 4,1).
- 4) Κάθε συμβαλλόμενο κράτος πρέπει να οριοθετήσει τουλάχιστον μία περιοχή που να συμπεριληφθεί στον κατάλογο κατά τη στιγμή που υπογράφει τη Συνθήκη (Άρθρο 2,4).

Η Ramsar καλύπτει ευρεία γεωγραφική έκταση. Έχει 168 συμβαλλόμενα μέρη προστατευοντας 2.161 περιοχές καλύπτοντας συνολικά 205,682,155 εκτάρια γης συμβάλλοντας σημαντικά στην διατήρηση πολλών υγροτόπων²¹. Η Σύμβαση έχει επίσης εισάγει την έννοια της «ορθολογικής χρήσης» που αναφέρεται σε όλους τους υγροτόπους μιας χώρας, είτε περιλαμβάνονται στον κατάλογο είτε όχι, και έχει ευρεία απήχηση.

Η Ελλάδα ήταν η 7η χώρα που υπέγραψε και ενεργοποίησε την Σύμβαση Ramsar με το Ν.Δ. 191/74, ανακηρύσσοντας 11 υγροτοπικές περιοχές που περιλαμβάνονται στον κατάλογο Υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας. Συγκεκριμένα προστατεύονται:

- Λιμνοθάλασσα Κοτύχι και Δάσος Στροφυλιάς
- Λιμνοθάλασσα Μεσολογίου
- Αμβρακικός Κόλπος
- Λίμνη Μικρή Πρέσπα
- Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα και Αλυκή Κίτρους
- Λίμνες Κορώνεια και Βόλβη
- Λίμνη Κερκίνη
- Δέλτα Νέστου
- Λίμνη Βιστωνίδα – Λιμνοθάλασσα Πόρτο Λάγος
- Λίμνη Ισμαρίδα και σύμπλεγμα λιμνοθαλασσών Θράκης
- Δέλτα Έβρου

²¹ http://www.ramsar.org/cda/en/ramsar-home/main/ramsar/1_4000_0__ , The Convention today, τελευταία επίσκεψη 18/09/2013.

2.1.2 Σύμβαση CITES

Η Διεθνής Σύμβαση CITES, έχει υπογραφεί από 178 χώρες²² και είναι η Σύμβαση που ρυθμίζει και ελέγχει το διεθνές εμπόριο των δειγμάτων, των μερών ή και των προϊόντων των ειδών, τα οποία προέρχονται από την άγρια πανίδα και αυτοφυή χλωρίδα και τα οποία κινδυνεύουν με εξαφάνιση. Σκοπός της Σύμβασης είναι η προστασία ορισμένων ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας τα οποία απειλούνται με εξαφάνιση, μέσω του ελέγχου ή της απαγόρευσης του διεθνούς εμπορίου των ειδών αυτών. Η Σύμβαση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς μέσω του περιορισμού του διεθνούς εμπορίου αγρίων ζώων και φυτών επιτυγχάνεται και η προστασία των βιοτόπων τους.

Τα είδη των ζώων και των φυτών των οποίων το εμπόριο ρυθμίζεται κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- Τα είδη που απειλούνται με εξαφάνιση και το εμπόριο εγκρίνεται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις.
- Τα είδη που μπορούν να διακινούνται με τα απαραίτητα έγγραφα CITES. Τα περισσότερα είναι απειλούμενα είδη, αλλά επίσης περιλαμβάνονται και μερικά παρόμοια είδη.
- Τα είδη που μπορούν να διακινηθούν, αλλά το κράτος μέρος που τα έχει συμπεριλάβει απαιτεί βοήθεια για να μάθει περισσότερα για τα επίπεδα εμπορίου τους.

Στη σύμβαση υπάρχει πρόβλεψη και για "monitoring" καθώς τα κράτη μέρη υποχρεούνται να ενημερώνουν τη γραμματεία για το εμπόριο των ειδών που αφορά τη σύμβαση σε ετήσια βάση, οι οποίες είναι διαθέσιμες και στο κοινό²³. Επιπλέον κάθε διετία τα κράτη μέρη αναφέρουν στην Γραμματεία για τα νομοθετικά, ρυθμιστικά και διοικητικά μέτρα που έχουν ληφθεί για να διασφαλιστεί η επιβολή της σύμβασης.

²² <http://www.cites.org/eng/disc/parties/chronolo.php>, τελευταία επίσκεψη 19/09/2013

²³ Οι εκθέσεις είναι διαθέσιμες εδώ:

http://www.unep-wcmc-apps.org/citestrade/expert_accord.cfm?CFID=50230456&CFTOKEN=56760323, τελευταία πρόσβαση 20/09/2013.

Αξίζει να σημειωθεί ότι Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιεύει επίσης μία σύνθεση των ετήσιων εκθέσεων (annual reports) των κρατών μελών της Ε.Ε., καθώς επίσης και μία ανάλυση αυτών που ονομάζεται «Ετήσιο Βιβλίο» (Yearbook), βλέπε: http://ec.europa.eu/environment/cites/reports_en.htm, τελευταία πρόσβαση 20/09/2013.

Στην Ελλάδα κυρώθηκε με νόμο το έτος 1992 (Ν. 2055/1992), αν και η εφαρμογή της είχε ήδη επιβληθεί μια δεκαετία νωρίτερα με τον αρχικό Κανονισμό 3626/1982 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδέχθηκε τις αρχές της Σύμβασης, λειτουργώντας ως ενιαίος οργανισμός κρατών στη Σύμβαση και επιβάλλοντας την εφαρμογή αυτής στα κράτη-μέλη της.

2.1.3 Σύμβαση για την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς

Τα Ηνωμένα Έθνη στην 17η συνεδρίασή τους, τις 16 Νοεμβρίου 1972 στο Παρίσι, έχοντας ως στόχο την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, συγκρότησαν μια διακυβερνητική επιτροπή ονομαζόμενη «Επιτροπή Παγκόσμιας Κληρονομιάς» (World Heritage Committee). Λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος και τη βαρύτητα των νέων κινδύνων θεώρησαν ότι είναι επιβεβλημένο στη διεθνή κοινότητα να συμμετέχει συνολικά στην προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η Σύμβαση συνδέει την πολιτιστική κληρονομιά με το φυσικό περιβάλλον αξιολογώντας και θέτοντας στο ίδιο ιεραρχικό επίπεδο τα μνημεία της φύσης με τα μνημεία του ανθρώπινου πολιτισμού. Σύμφωνα με τη σύμβαση ως πολιτιστική κληρονομιά θεωρούνται: μνημεία, ομάδες κτιρίων, περιοχές και ως φυσική κληρονομιά θεωρούνται: φυσικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα, γεωλογικοί και φυσικοί σχεδιασμοί, φυσικές τοποθεσίες. Η σύμβαση επίσης καθορίζει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών ως προς τον εντοπισμό και την καταγραφή πιθανών υποψηφίων τοποθεσιών καθώς και τον ρόλο τους ως προς τη διατήρηση και την προστασία τους. Με την υπογραφή της σύμβασης κάθε χώρα:

- Έχει την υποχρέωση να αναγνωρίζει, να συντηρεί και να προστατεύει τα μνημεία πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς ώστε να τα παραλάβει η επόμενη γενιά. (άρθρο 4)
- Ενθαρρύνεται να ενσωματώσει την προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς σε περιφερειακά προγράμματα σχεδιασμού, να δημιουργήσουν κατάλληλες υπηρεσίες, να διεξάγουν επιστημονικές και τεχνολογικές έρευνες και να υιοθετήσουν μέτρα τα οποία θα καθιστούν την κληρονομιά λειτουργική. (άρθρο 5)

Επίσης συστήθηκε η Επιτροπή για την Παγκόσμια Κληρονομιά (World Heritage Committee) αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες-αντιπροσώπους των κρατών μελών. Ο ρόλος της επιτροπής είναι μεταξύ άλλων ο προσδιορισμός των φυσικών και πολιτιστικών θέσεων εξαιρετικής οικουμενικής αξίας, οι οποίες περιλαμβάνονται στον Κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, σύμφωνα με κριτήρια που η ίδια έχει καθιερώσει²⁴.

Τα Κράτη-Μέλη έχουν υποχρέωση να συντάσσουν περιοδικές αναφορές ελέγχου για την κατάσταση διατήρησης των μνημείων καθώς των μέτρων που λαμβάνουν για την προστασία τους. Οι αναφορές αυτές διευκολύνουν την Επιτροπή Παγκόσμιας Κληρονομιάς να αξιολογήσει την κατάσταση των μνημείων και τελικώς να αποφασίσει για τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την αντιμετώπιση επαναλαμβανόμενων προβλημάτων. Ένα από αυτά τα μέτρα αυτά είναι και η εγγραφή του μνημείου στον «Κατάλογο Κληρονομιάς σε Κίνδυνο», εάν διαπιστωθεί ότι τα μέτρα συντήρησης είναι πλημμελή.²⁵

Η Ελλάδα κύρωσε την Σύμβαση του 1972 το 1981 με το νόμο Ν.1126/30-1-1981.

2.1.4 Σύμβαση της Βόννης

Υπογράφηκε το 1979 και τέθηκε σε ισχύ τον Νοέμβριο του 1983. Θεμελιώδης στόχος της είναι η προστασία των μεταναστευτικών ειδών (όχι μόνο πουλιών αλλά και θηλαστικών, ψαριών και ασπόνδυλων) αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι τα είδη αυτά χρειάζονται προστασία σε όλο το εύρος της μεταναστευτικής διαδρομής τους και ότι η προστασία αυτή απαιτεί διεθνή συνεργασία και δράση.

Η Σύμβαση της Βόννης προβλέπει τρεις βασικές δράσεις για την προστασία των μεταναστευτικών ειδών άγριας πανίδας (άρθρο 2):

- Τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να προωθούν, να συντονίζουν και να υποστηρίζουν την έρευνα σχετικά με τα μεταναστευτικά είδη.

²⁴ <http://www.nomosphysis.org.gr/articles.php?artid=2728&lang=1&catpid=1>, τελευταία πρόσβαση, 20/09/2013

²⁵ http://www.unesco-hellas.gr/gr/3_5_1.htm, τελευταία πρόσβαση 20/09/2013

- Τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να σπεύσουν στην άμεση προστασία των μεταναστευτικών ειδών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης.
- Τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να συνάπτουν συμφωνίες για την προστασία και διαχείριση των μεταναστευτικών ειδών που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ της Σύμβασης.

Έτσι, αν ένα συμβαλλόμενο κράτος αποτελεί χώρο διέλευσης ενός μεταναστευτικού είδους που αναφέρεται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ, τότε το κράτος αυτό αναλαμβάνει την υποχρέωση να παρέχει αυστηρή προστασία όσον αφορά στα είδη του Παραρτήματος Ι και να συνάπτει συμφωνίες με άλλα κράτη διέλευσης για τη διατήρηση και διαφύλαξη ειδών του Παραρτήματος ΙΙ. Τα είδη του Παραρτήματος Ι απειλούνται με εξαφάνιση σε ολόκληρη την κατανομή τους ή σε μεγάλο μέρος της και τα είδη του Παραρτήματος ΙΙ είναι εκείνα που θα επωφεληθούν από τη διεθνή συνεργασία για τη διατήρηση και προστασία τους.

Για τα είδη του Παραρτήματος Ι τα συμβαλλόμενα μέρη που αποτελούν κράτη διέλευσης είναι υποχρεωμένα να προσπαθήσουν, μεταξύ άλλων, να διατηρήσουν και, όπου είναι εφικτό, να αποκαταστήσουν βιοτόπους που έχουν σημασία για την επιβίωση των ειδών που αντιμετωπίζουν κίνδυνο εξαφάνισης.

Για τα είδη του Παραρτήματος ΙΙ, τα συμβαλλόμενα μέρη υποχρεώνονται να υπογράψουν συμφωνίες που μεριμνούν για τη διατήρηση ενός δικτύου σημαντικών βιοτόπων κατάλληλα κατανεμημένων σε σχέση με τις μεταναστευτικές οδούς.

2.1.5 Σύμβαση της Βέρνης

Με πρωτοβουλία του Συμβουλίου της Ευρώπης καταρτίστηκε η Σύμβαση για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης, η οποία υπογράφηκε στη Βέρνη της Ελβετίας το 1979 και τέθηκε σε ισχύ το 1981. Η Σύμβαση της Βέρνης ήταν πρωτοπόρος για την προστασία των ειδών και των οικοτόπων τους στην Ευρώπη και αποτέλεσε τη βάση για τη δημιουργία της Οδηγίας 92/43ΕΟΚ για τους οικοτόπους. Σκοπός της είναι η διατήρηση των ειδών άγριας χλωρίδας και πανίδας της Ευρώπης, ιδίως εκείνων που απειλούνται με εξαφάνιση,

καθώς επίσης η διατήρηση των φυσικών οικοτόπων των ειδών αυτών. Πιο συγκεκριμένα τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την ευθύνη²⁶:

- Να προωθήσουν εθνικές πολιτικές για τη διατήρηση των ειδών άγριας χλωρίδας και πανίδας και των βιοτόπων τους.
- Να ενσωματώσουν την προστασία ειδών άγριας χλωρίδας και πανίδας στο εθνικό σχεδιασμό και στις πολιτικές ανάπτυξης και περιβάλλοντος.
- Να παρακολουθούν και να βελτιώνουν διαρκώς την αποτελεσματικότητα των μέτρων που έχουν ληφθεί καθώς και ανταλλάσσουν εμπειρία και τεχνογνωσία.
- Να προωθήσουν την εκπαίδευση και την πληροφόρηση για την ανάγκη διατήρησης των ειδών αυτών.
- Να πάρουν τα απαιτούμενα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα για την προστασία των συγκεκριμένων ειδών άγριας χλωρίδας και πανίδας που αναγράφονται στα Παραρτήματά της.

Η Σύμβαση αυτή κυρώθηκε από την Ελλάδα το 1983 με το ν. 1335/1983.

2.1.6 Σύμβαση της Βαρκελώνης (Barcelona Convention)

Η Σύμβαση της Βαρκελώνης ή Σύμβαση για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση, η οποία υπογράφηκε το 1976 από τις 21 χώρες της Μεσογείου και την ΕΕ, είχε ως σκοπό την ενεργοποίηση και συνεργασία όλων των χωρών της Μεσογείου για την πρόληψη, ελάττωση και καταπολέμηση της θαλάσσιας ρύπανσης²⁷. Τροποποιήθηκε το 1995 και μετονομάστηκε σε Σύμβαση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και της παράκτιας περιοχής της Μεσογείου, διευρύνοντας τους στόχους και το πεδίο εφαρμογής της, ώστε να περιλαμβάνει και τον παράκτιο χώρο, ενώ επιπλέον εισήχθη η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης της Μεσογείου. Τα επτά πρωτόκολλα της σύμβασης καλούνται να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένα περιβαλλοντικά προβλήματα της Μεσογείου και θέτουν το νομικό πλαίσιο λειτουργίας του λεγόμενου Μεσογειακού Σχεδίου Δράσης (Mediterranean Action Plan - MAP).

²⁶ http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/nature/bern/default_en.asp, τελευταία πρόσβαση 21/09/2013.

²⁷ Ευάγγελος Ραντόπουλος, Συμβατική Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Μεσόγειος ή Plus Ultra, Αθήνα 2006.

Μέσω του ΜΑΡ, του οποίου η γραμματεία εδρεύει στην Αθήνα, τα συμβεβλημένα μέρη της Σύμβασης της Βαρκελώνης και των πρωτοκόλλων της είναι αποφασισμένα να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της προστασίας του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος προωθώντας ταυτόχρονα περιφερειακά και εθνικά σχέδια για την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης.

Το ζήτημα της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος σε ειδικές περιοχές αναλύεται στο Πρωτόκολλο περί των ειδικά προστατευόμενων περιοχών και τη Βιοποικιλότητα στη Μεσόγειο θάλασσα²⁸. Υιοθετήθηκε για να προσφέρει προστασία στα μεσογειακά είδη που βρίσκονται σε κίνδυνο καθώς και στους βιότοπους που θεωρούνται ζωτικοί για τη διατήρησή τους. Τα συμβαλλόμενα μέρη οφείλουν²⁹:

- να διατηρήσουν τα χαρακτηριστικά θαλάσσια και παράκτια οικοσυστήματα της Μεσογείου.
- να προστατεύουν τους οικοτόπους που κινδυνεύουν με εξαφάνιση ή είναι απαραίτητοι για την επιβίωση, την αναπαραγωγή και την αποκατάσταση των απειλούμενων και ενδημικών ειδών.
- να προστατεύουν περιοχές με επιστημονική, αισθητική πολιτιστική και εκπαιδευτική άποψη.
- να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν σχέδια διαχείρισης.
- να προστατεύσουν και να διατηρήσουν είδη που είτε απειλούνται με εξαφάνιση, είτε είναι σε κίνδυνο είτε χρειάζονται διαχείριση.
- να διαχειρίζονται με βιώσιμο τρόπο οι βιολογικοί πόροι.

2.1.7 Σύμβαση για την Βιολογική Ποικιλότητα

Στην ιστορική Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών «Για το περιβάλλον και την ανάπτυξη», που έγινε στο Rio de Janeiro από 3 ως 14 Ιουνίου 1992, υπογράφηκε η Σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα και σηματοδότησε την μετάβαση του παγκόσμιου ενδιαφέροντος από την προστασία των ειδών στη διατήρηση της βιοποικιλότητας σε όλες της τις μορφές και σε όλα τα επίπεδα. Στόχος της Σύμβασης, σύμφωνα με το Άρθρο 1 είναι η διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας, η αειφορική

²⁸ Ευάγγελος Ραυτόπουλος, Το νέο καθεστώς της σύμβασης της Βαρκελώνης για την προστασία του περιβάλλοντος της Μεσογείου, Αθήνα 2004, σελ 191

²⁹ <http://www.rac-spa.org/protocol>, τελευταία πρόσβαση 21/09/2013

χρήση των συστατικών της και ο δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των πλεονεκτημάτων που μπορεί να προκύψουν από αυτήν.³⁰

Το τελευταίο αυτό σημείο, υπονοεί ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες θα πρέπει να έχουν οφέλη από την χρήση που γίνεται στα είδη που συλλέγονται μέσα στο εθνικό τους έδαφος. Αποτελεί σημαντικότερη παράγραφο της σύμβασης επειδή μέχρι τότε οι εταιρείες των ανεπτυγμένων χωρών παρήγαγαν νέες ποικιλίες αγροτικών προϊόντων, φάρμακα και βιοτεχνολογικά προϊόντα, που προέρχονταν από τροπικά κυρίως είδη χωρίς να παρέχουν τίποτα από την τεχνογνωσία, τα προϊόντα ή τα κέρδη που αποκόμιζαν στις αναπτυσσόμενες χώρες στις οποίες αυτά βρέθηκαν αρχικά. Το γεγονός αυτό προσφέρει ένα σημαντικό οικονομικό κίνητρο στις αναπτυσσόμενες χώρες να διαφυλάξουν και να μελετήσουν την πλούσια βιοποικιλότητά τους.³¹ Τα δύο σχετικά άρθρα δεν υπεγράφησαν ωστόσο από τις ΗΠΑ, εξαιτίας των περιορισμών και των περιστολών στα κέρδη που η συμφωνία αυτή θα συνεπάγονταν για την τεράστια βιομηχανία της βιοτεχνολογίας.

2.2 Κοινοτικές οδηγίες

2.2.1 Οδηγία για τη Διατήρηση των Αγριων Πουλίων (Οδηγία 79/409/ΕΟΚ)

Σκοπός της οδηγίας είναι να παρθούν από τα κράτη μέλη όλα τα αναγκαία άρθρα για "διατηρηθεί ο πληθυσμός των ειδών σε τέτοιο βαθμό ώστε να ανταποκρίνεται στις οικολογικές, επιστημονικές, και πολιτιστικές απαιτήσεις λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις οικονομικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες του ανθρώπου". (Άρθρο 2)

Η οδηγία αφορά τα πτηνά, τα αυγά, τις φωλιές και τους οικοτόπους τους. (Άρθρο 1). Τα αναγκαία μέτρα για την διαφύλαξη, διατήρηση και αποκατάσταση των βιοτόπων και οικοτόπων περιγράφονται στο άρθρο 3 και είναι τα εξής:

- η δημιουργία ζωνών προστασίας, (ΖΕΠ)

³⁰ http://www.ornithologiki.gr/page_in.php?ID=2883, τελευταία πρόσβαση 22/09/2013

³¹ Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Α. Μελιάδου, Βιοποικιλότητα, Αθήνα 2000, σελ.34

- η συντήρηση και διευθέτηση σύμφωνα με τις οικολογικές απαιτήσεις των οικοτόπων που βρίσκονται στο εσωτερικό και στο εξωτερικό των ζωνών προστασίας,
- η αποκατάσταση των κατεστραμμένων βιοτόπων
- η δημιουργία νέων βιοτόπων.

Το άρθρο 5 της οδηγίας απαιτεί από τα κράτη μέλη να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για να "εγκαθιδρύσουν ένα γενικό καθεστώς προστασίας όλων των ειδών πτηνών που αναφέρονται στο άρθρο 1". Η βασική απαγόρευση κυνηγίου περιλαμβάνεται στο άρθρο 5 της οδηγίας, η οποία απαιτεί από τα κράτη μέλη να απαγορεύουν ειδικότερα τον "εκ προθέσεως φόνο ή σύλληψη πτηνών με οποιονδήποτε τρόπο". Στο άρθρο 6, περιλαμβάνεται η βασική απαγόρευση περί εμπορίας πτηνών που προστατεύονται βάσει του άρθρου 1³². Ειδικότερα " Τα κράτη μέλη απαγορεύουν για όλα τα είδη των πτηνών που αναφέρονται στο άρθρο 1, την πώληση, τη μεταφορά για πώληση, την κατοχή για πώληση καθώς και τη διάθεση για πώληση των ζωντανών και νεκρών πτηνών, καθώς και οιοδήποτε μέρος ή προϊόντος που προέρχεται από το πτηνό και που αναγνωρίζεται εύκολα."

Είναι σημαντικό να εστιάσουμε σε πράγματα που απορρέουν από την οδηγία:

- 1) Είναι η πρώτη φορά που υπάρχει σαφής αναφορά σε οικοτόπους συγκεκριμένων ειδών.
- 2) Η υποχρέωση των κρατών να χαρακτηρίζουν ως ΖΕΠ τις πιο κατάλληλες πληθυσμούς και οικοτόπους των πουλιών αυτών που καλύπτει η οδηγία και αναφέρονται στο παράρτημα 1, μέσα σε 24 μήνες από την υιοθέτηση της σύμβασης.
- 3) Όπως θα δούμε και παρακάτω, σύμφωνα με την οδηγία 92/43 όλες οι περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ΖΕΠ θα ενσωματώνονται αυτόματα στο δίκτυο Natura 2000. Πρακτικά, επεκτείνεται πέρα από τα όρια προστασίας αποκλειστικά για τα άγρια πτηνά και κατά συνέπεια εισαγάγει θεσμικά για πρώτη φορά στην ιστορία της Ένωσης τον θεσμό των προστατευόμενων περιοχών αφού τέθηκε σε ισχύ αρκετά νωρίτερα από την Ενιαία Ευρωπαϊκή

³² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έγγραφο κατευθύνσεων για τη θήρα βάση της οδηγίας 79/409 του Συμβουλίου περί της διατήρησης των άγριων πτηνών- Οδηγία για τα Πτηνά, Φεβρουάριος 2008, σελ 11

Πράξη(1987) που ενίσχυσε τις αρμοδιότητες της Κοινότητας μεταξύ άλλων και στο περιβάλλον.³³

Η οδηγία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την Υ.Α 414985/1985 για τα "Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας" και έχουν χαρακτηριστεί ως σήμερα 202 ΖΕΠ³⁴.

2.2.2 Ευρωπαϊκή Οδηγία 92/43/ΕΟΚ

Σε συνάρτηση με τη Σύμβαση για τη Βιοποικιλότητα (CBD) που υπογράφηκε στο Ρίο, εκδόθηκε και η οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

Η διαπίστωση ότι στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών, οι φυσικοί οικοτόποι υποβαθμίζονται συνεχώς και αυξάνεται ο αριθμός των άγριων ειδών που απειλούνται σοβαρά, σε συνδυασμό με την συνειδητοποίηση της ΕΟΚ ότι αποτελούν τμήμα της φυσικής κληρονομιάς της Κοινότητας αλλά και τους υπαρκτούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν, κρίθηκε απαραίτητη η λήψη μέτρων.

Η οδηγία έχει σκοπό να συμβάλλει στην προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας μέσω της διατήρησης φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας στο Ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών όπου εφαρμόζεται η συνθήκη.(Άρθρο 2)

Η διατήρηση και η προστασία των οικοτόπων πραγματοποιείται μέσω της σύστασης ενός συνεκτικού δικτύου προστατευόμενων περιοχών το οποίο αποτελείται από τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) και από τις ΖΕΠ όπως έχουν ταξινομηθεί από τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. Το δίκτυο ονομάζεται Natura 2000.

Η οδηγία περιλαμβάνει 6 παραρτήματα, εκ των οποίων το Παράρτημα 1 περιλαμβάνει τους τύπους φυσικών οικοτόπων των οποίων η διατήρηση απαιτεί το χαρακτηρισμό περιοχών ως Ειδικών Ζωνών Διατήρησης, ενώ το Παράρτημα 2

³³ http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_singleact_el.htm, τελευταία πρόσβαση, 21/09/2013

³⁴ <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432> (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Κλιματικής Αλλαγής, τελευταία πρόσβαση 21/09/2013)

περιλαμβάνει τα ζωικά και φυτικά είδη της κοινότητας όπου επιβάλλεται να καθοριστούν ΕΖΔ. Τα παραρτήματα 1 & 2 δρουν συμπληρωματικά για τον καθορισμό του δικτύου ΕΖΔ.

Στο Παράρτημα 3 εξετάζονται τα κριτήρια επιλογής των περιοχών που μπορούν να αναγνωρισθούν σαν περιοχές ιδιαιτέρου Κοινοτικού ενδιαφέροντος και να χαρακτηριστούν ΕΖΔ σε σχέση:

α) Με τους φυσικούς οικοτόπους

- τον βαθμό αντιπροσωπευτικότητας του τύπου του φυσικού οικοτόπου στην περιοχή,
- την έκταση της περιοχής που καλύπτεται από τον τύπο φυσικού οικοτόπου σε σχέση με τη συνολική επιφάνεια η οποία καλύπτεται από αυτό τον τύπο φυσικού οικοτόπου στο εθνικό έδαφος,
- τον βαθμό διατήρησης της δομής και των λειτουργιών του συγκεκριμένου τύπου φυσικού οικοτόπου και δυνατότητα αποκατάστασης, και
- την συνολική αξιολόγηση της αξίας της περιοχής για τη διατήρηση του συγκεκριμένου τύπου φυσικού οικοτόπου

β) Με τα φυτικά και ζωικά είδη

- το μέγεθος και την πυκνότητα του πληθυσμού του είδους που είναι παρών στην περιοχή σε σχέση με τους πληθυσμούς που είναι παρόντες στο εθνικό έδαφος,
- τον βαθμό διατήρησης των στοιχείων του οικοτόπου που είναι απαραίτητα για το συγκεκριμένο είδος καθώς και την δυνατότητα αποκατάστασης
- τον βαθμό απομόνωσης του πληθυσμού στην περιοχή σε σχέση με τον ευρύτερο χώρο φυσικής κατανομής του είδους, και
- την συνολική αξιολόγηση της αξίας της περιοχής για τη διατήρηση του συγκεκριμένου είδους

Το παράρτημα 4 περιγράφει τα είδη που τελούν αυστηρή προστασία ενώ το Παράρτημα 5 δηλώνει τα είδη εκείνα των οποίων αφαίρεση από το φυσικό τους περιβάλλον και η εκμετάλλευσή τους δύναται να ρυθμιστεί με διαχειριστικά μέτρα.

Τέλος στο Παράρτημα 6 αναφέρονται απαγορευμένες μέθοδοι για την σύλληψη και θανάτωση των ειδών καθώς και απαγορευμένα μέσα μεταφοράς τους.

Σχετικά με τις αρμοδιότητες κάθε μέλους αναφορικά με την Προστασία φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών όπως προκύπτουν από το άρθρο 6 ισχύουν τα εξής³⁵:

- 1) τα κράτη οφείλουν να λάβουν τα δέοντα μέτρα ώστε να αποφευχθεί η υποβάθμιση και να συντελέσουν στην προστασία των περιοχών
- 2) και να προβούν στην εκπόνηση διαχειριστικών σχεδίων όπου κρίνεται απαραίτητο

Το άρθρο 6 ειδικότερα είναι πολύ σημαντικό για την διαχείριση των περιοχών που απαρτίζουν το δίκτυο Natura 2000 καθώς ενσωματώνει την διαχείριση του περιβάλλοντος στις άλλες πολιτικές και αναφέρεται στις διάφορες διαδικασίες που προβλέπονται για επισήμανση της σπουδαιότητας αυτών των περιοχών για την προστασία και διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος³⁶.

Στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, τα κράτη μέλη συντάσσουν κάθε έξι έτη εθνικές εκθέσεις για τον έλεγχο εφαρμογής της Οδηγίας, σύμφωνα με υπόδειγμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η γενική ισχύ που απορρέει από την οδηγία είναι ότι το κράτος εξετάζει κάθε δραστηριότητα και έργο που ενδέχεται να επιφέρει αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στην διατήρηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών εντός των ζωνών που θα οριστούν ως ΖΕΠ³⁷.

Στην οδηγία υποδηλώνετε ότι δεν είναι αρκετή η ανακήρυξη προστατευόμενων περιοχών για να επιτευχθεί η προστασία, καθώς το δίκτυο Natura 2000 που δημιουργείται έχει ως στόχο την διατήρηση της βιοποικιλότητας μέσω της βιώσιμης ανάπτυξης "λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και περιφερειακές απαιτήσεις".

³⁵ Λαζαρέτου.Θ, Προστατευόμενες φυσικές περιοχές, 2002, σελ. 8

³⁶ European Commission, Managing Natura 2000 sites- The provisions of article 6 of the Habitats Directive 92/43 EE

³⁷ Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεάπολης, Μιχάλης Προμπονάς, Δασικά Οικοσυστήματα και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, 2008 σελ 25

Το γεγονός αυτό, αποτελεί τεκμήριο ότι η οδηγία είναι δομημένη στις αρχές τις βιώσιμης ανάπτυξης όπως αυτές ορίστηκαν στο Ρίο και ως εκ τούτου εγκαινιάζει την νέα, ενιαία πολιτική της Ε.Ε για την προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

Η Οδηγία 92/43/ΕΟΚ ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 33318/3028/1998, η οποία τροποποιήθηκε με την Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αρ. Η.Π. 14849/853/Ε103.

2.3 Προστατευόμενες Περιοχές: Ορισμός και σύντομο ιστορικό

Η θέσπιση προστατευόμενων περιοχών σε παγκόσμιο επίπεδο έχει μια σημαντική προϊστορία. Αρκετοί ιστορικοί υποστηρίζουν την ύπαρξη μορφών προστασίας περιοχών πλούσιων σε βιοποικιλότητα που μας γυρνάνε δύο χιλιετίες πίσω, ενώ είναι δεδομένο ότι στην Ευρώπη περιοχές προστατεύονταν ως κυνηγότοποι προς τέρψιν του Βασιλιά και των τοπικών αρχόντων. Ως σύγχρονη αφετηρία θεσμικής θέσπισης προστασίας θεωρείται το πρώτο παγκοσμίως εθνικό πάρκο στο Yellowstone των Η.Π.Α το 1872 που χαρακτηρίστηκε ως "δημόσιο πάρκο ή περιοχή αναψυχής προς όφελος και απόλαυση των ανθρώπων". Το παράδειγμα των Η.Π.Α ακολουθήθηκε και από άλλες χώρες, οι οποίες δημιούργησαν τα δικά τους προστατευόμενα μέρη. Τα κοινά χαρακτηριστικά των περιπτώσεων³⁸.

- Προέκυψαν ως αποτέλεσμα κυβερνητικής πρωτοβουλίας.
- Οι περιοχές αυτές συνήθως περιελάμβαναν μεγάλες εκτάσεις γης.
- Ήταν αρχικά προσβάσιμες από τον άνθρωπο, αλλά παρέμεναν ακατοίκητες και άθικτες από ανθρώπινες δραστηριότητες.

Τα κράτη σταδιακά υιοθέτησαν την πρακτική θέσπισης προστασίας για περιοχές με ειδικό οικολογικό-πολιτισμικό βάρος και πλέον έχουμε χιλιάδες προστατευόμενες περιοχές ανά τον κόσμο.

³⁸ Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, WWF Hellas, Δ. Καράβελας- Θ. Ναντσου, Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών, 2003, σελίδα 18.

Θέμα	Παλιά οι προστατευόμενες περιοχές...	Σήμερα οι προστατευόμενες περιοχές...	Θέμα	Παλιά οι προστατευόμενες περιοχές...	Σήμερα οι προστατευόμενες περιοχές...
Σκοποί	Αποσκοπούσαν κυρίως στη διατήρηση και κηρύσσονταν κυρίως για την προστασία της θεαματικής άγριας πανίδας και του τοπίου.	Αποσκοπούν και στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Κηρύσσονται συχνά και για άλλες αξίες (επιστημονική, οικονομική, πολιτιστική).	Γενικές γνώμες	Θεωρούνταν κυρίως ως εθνικό κεφάλαιο.	Θεωρούνται επίσης και τοπικό κεφάλαιο.
	Υφίσταντο διαχείριση κυρίως για τη ρύθμιση των επισκέψεων.	Θεωρούνται ως χώροι για την ανάπτυξη του τουρισμού ώστε να βοηθηθούν οι τοπικές κοινωνίες.	Τεχνικές διαχείρισης	Θεωρούνταν μόνο ως εθνικής σημασίας και φροντίδας περιοχές.	Θεωρούνται επίσης ως διεθνούς σημασίας και φροντίδας.
	Θεωρούνταν πρωτίστως πολύτιμες για την άγρια φύση τους.	Θεωρούνται πολύτιμες για τη σημασία που έχει η λεγόμενη «άγρια φύση» για τον πολιτισμό.	Δεξιότητες διαχείρισης	Υφίσταντο διαχείριση με τεχνοκρατικούς μόνο τρόπους.	Υφίστανται διαχείριση και με πολιτική ευαισθησία.
	Απλώς προστατευόνταν.	Προστατεύονται αλλά και αποκαθίστανται.		Υφίσταντο διαχείριση μόνο από εξειδικευμένους επιστήμονες λίγων ειδικοτήτων.	Υφίστανται διαχείριση από ευρύτερες διεπιστημονικές ομάδες επιστημόνων καθώς και άτομα με ειδικές δεξιότητες.
Διοίκηση	Διοικούνταν από τις κεντρικές κρατικές υπηρεσίες.	Διοικούνται από πολλούς εταίρους.	Χρηματοδότηση	Αντλούσαν πιστώσεις μόνο από τους φόρους.	Αντλούν πιστώσεις από ποικίλες πηγές.
Κάτοικοι των περιοχών	Σχεδιάζονταν και υφίσταντο διαχείριση χωρίς τη γνώμη των τοπικών κοινωνιών.	Υφίστανται διαχείριση με τη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών.			
	Κατά τη διαχείρισή τους αγνοούνταν οι ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.	Κατά τη διαχείρισή τους λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.			
Χωριστή θεώρηση	Δημιουργούνταν η κάθε μια χωριστή.	Σχεδιάζονται και χορηγοθετούνται ως τμήμα ευρύτερων περιφερειακών, εθνικών και διεθνών συστημάτων.			
	Υφίσταντο διαχείριση ως «νησιά».	Αναπτύσσονται ως «δίκτυα» (αυστηρά προστατευόμενοι πυρήνες, ρυθμιστικές ζώνες, διάδρομοι).			

Εικόνα 1: Παλιές και νέες αντιλήψεις για τις προστατευόμενες περιοχές, πηγή ΕΚΒΥ.

Σύμφωνα με το IUCN³⁹ προστατευόμενη περιοχή θεωρείται: "Μια χερσαία και/ή θαλάσσια έκταση γεωγραφικά ορισμένη, αφιερωμένη στην προστασία και διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας και των φυσικών και συναφών πολιτιστικών πόρων, η οποία υπόκειται σε διαχείριση με νομικά μέσα ή άλλους αποτελεσματικούς τρόπους".

Οι λόγοι που μπορεί να κηρυχθεί μια περιοχή ως προστατευόμενη είναι αρκετοί, μπορούν όμως να συνοψιστούν στα εξής: επιστημονική έρευνα, προστασία των οικολογικών αξιών, διατήρηση των ειδών και της γενετικής ποικιλότητας, διατήρηση των περιβαλλοντικών και οικολογικών λειτουργιών, προστασία των ιδιαίτερων φυσικών και πολιτιστικών στοιχείων, ικανοποίηση υπαίθριας αναψυχής, διατήρηση των πνευματικών και παραδοσιακών δραστηριοτήτων στην περιοχή.

Το 1994 το IUCN κατέληξε σε έξι κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν είτε σε χερσαίο είτε σε υδάτινο περιβάλλον⁴⁰.

³⁹ IUCN, Guidelines for applying protected area management categories, 2008, σελ.8

⁴⁰ ibid, σελ 14

- Κατηγορία 1α: Αυστηρά Φυσικά Καταφύγια, περιοχές με εξέχοντα και αντιπροσωπευτικά οικοσυστήματα, γεωλογικούς σχηματισμούς και είδη, που προσφέρονται για επιστημονική έρευνα και παρακολούθηση. Η πρόσβαση σε αυτά τα ευαίσθητα οικοσυστήματα επιτρέπεται μόνο για επιστημονικούς σκοπούς, ενώ ο τουρισμός απαγορεύεται.
- Κατηγορία 1β: Περιοχές Άγριας Ζωής, περιοχές που προστατεύονται και διαχειρίζονται για να διατηρηθούν στη φυσική τους κατάσταση.
- Κατηγορία 2: Εθνικά Πάρκα, φυσικές περιοχές χερσαίες ή υδάτινες που κηρύσσονται α) για την προστασία της οικολογικής ακεραιότητας ενός ή περισσότερων οικοσυστημάτων για την παρούσα και τις μελλοντικές γενεές, β) για την αποφυγή βιομηχανικών εκμεταλλεύσεων και επιβλαβών οχλήσεων ως προς τους σκοπούς της περιοχής και γ) για την εξασφάλιση δυνατοτήτων αναψυχής στους επισκέπτες με τρόπο περιβαλλοντικά και πολιτισμικά συμβατό.
- Κατηγορία 3: Φυσικά Μνημεία, περιοχές που περιλαμβάνουν ένα ή περισσότερα ιδιαίτερα φυσικά ή πολιτιστικά στοιχεία, τα οποία έχουν ξεχωριστή ή μοναδική αξία λόγω της σπανιότητας τους, της αντιπροσωπευτικότητάς τους, της αισθητικής τους ποιότητας ή της πολιτισμικής τους σημασίας.
- Κατηγορία 4: Περιοχές Διατήρησης Ειδών και Βιοτόπων, περιοχές χερσαίες ή υδάτινες με κύριο σκοπό την εξασφάλιση της διατήρησης των βιοτόπων ή τις απαιτήσεις συγκεκριμένων ειδών. Σε αυτή την κατηγορία μπορεί να υπάρχουν και πολιτισμικά τοπία στα οποία έχει αναπτυχθεί σημαντική βιοποικιλότητα ή και άλλες περιοχές όπου η μακροπρόθεσμη διαχείριση είναι απαραίτητη λόγω προηγούμενων υποβαθμίσεων του περιβάλλοντος.
- Κατηγορία 5: Προστατευόμενα Χερσαία και Θαλάσσια Τοπία, όπου η αλληλεπίδραση του ανθρώπου και της φύσης είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας περιοχής εξαιρετικών χαρακτηριστικών με σημαντική αισθητική, οικολογική και πολιτιστική αξία, και συχνά με υψηλή βιολογική ποικιλότητα. Η εξασφάλιση αυτής της παραδοσιακής αλληλεπίδρασης, είναι ζωτικής σημασίας για την προστασία, διατήρηση και εξέλιξη μιας τέτοιας περιοχής.

- Κατηγορία 6: Προστατευόμενες Περιοχές Διαχειριζόμενων Φυσικών Πόρων, οι οποίες διαχειρίζονται για την εξασφάλιση μιας μακροχρόνιας προστασίας και διατήρησης της βιολογικής ποικιλότητας, παράλληλα με την βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ώστε να συμβαδίζουν με τις κοινωνικές ανάγκες.

Η παραπάνω κατηγοριοποίηση βασίζεται σε σημεία-κλειδιά όπως:

- 1) τον πρωτεύοντα στόχο διαχείρισης μιας περιοχής,
- 2) το γεγονός ότι αυτό το σύστημα κατηγοριοποίησης είναι διεθνές και τα εθνικά ονόματα μπορεί να ποικίλλουν από χώρα σε χώρα,
- 3) το γεγονός ότι όλες οι κατηγορίες είναι σημαντικές,
- 4) το γεγονός ότι υπονοείται και μια διαβάθμιση ανθρώπινης παρέμβασης.

Απώτερος στόχος της κατηγοριοποίησης αυτής είναι να περιγραφούν και να γίνουν διεθνώς αποδεκτοί οι διάφοροι τύποι διαχείρισης και να υπάρξει παγκόσμια συμφωνία στον ορισμό των προστατευόμενων περιοχών⁴¹.

Η αντίληψη πλέον ότι οι περιοχές που απολαμβάνουν περιβαλλοντική προστασία πρέπει να αποκλείσουν κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα έχει εκλείψει. Σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις περί βιώσιμης διαχείρισης και διαχείρισης φυσικών περιοχών δεν είναι και δεν πρέπει να αποτελούν απομονωμένες μονάδες αλλά συνδέονται με τις περιοχές που γειτνιάζουν σε διάφορα επίπεδα -οικολογικό, οικονομικό, πολιτικό, πολιτιστικό- και πλέον δίνεται έμφαση στην διαχείριση της περιοχής και των φυσικών της πόρων καθώς και στη δραστηριοποίηση της τοπικής κοινωνίας ώστε να είναι εφικτή η αποτελεσματική τους προστασία⁴².

Οι πρώτες αντιλήψεις γύρω από τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών προέβλεπαν την απόλυτη προστασία των περιοχών αυτών με σκοπό τη διαφύλαξη της άγριας ζωής και της αισθητικής τους αξίας (π.χ. φυσικό τοπίο, πολιτιστικά μνημεία) και τον αποκλεισμό των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Σύμφωνα όμως με τις σύγχρονες αντιλήψεις διαχείρισης, οι προστατευόμενες περιοχές δεν αποτελούν πλέον απομονωμένες μονάδες, αλλά συνδέονται με τις γειτονικές περιοχές σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα –οικολογικό, οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό– και δίνεται πλέον έμφαση στην αειφορική διαχείριση της

⁴¹ Σκούλλος Μ. (επιμ.), «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη σε Προστατευόμενες Περιοχές: Επιμορφωτικό υλικό», 2008, σελ 58

⁴² ibid, σελ 59

περιοχής και των φυσικών της πόρων, στις πολιτισμικές αξίες της και στην ενεργό συμμετοχή και δραστηριοποίηση της τοπικής κοινωνίας, ώστε να είναι εφικτή η αποτελεσματική τους προστασία.

Σήμερα, οι προστατευόμενες περιοχές ανά τον κόσμο δεν περιλαμβάνουν αποκλειστικά περιοχές απολύτου προστασίας, ανοιχτές μόνο για τους επιστήμονες αλλά εκτείνονται σε περιοχές όπου ζουν χιλιάδες άνθρωποι και η προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας συνδυάζεται με πολλές άλλες δραστηριότητες.

2.4 Εθνική Νομοθεσία

Στην Ελλάδα η ιστορία της κήρυξης προστατευόμενων περιοχών ουσιαστικά ξεκινά με τον νόμο Α.Ν 856/1937 ο οποίος αναγνώρισε την ανάγκη προστασίας προστατευόμενων περιοχών και είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του Εθνικού Δρυμού του Ολύμπου το 1938⁴³. Ο νόμος αυτός προέβλεπε την ίδρυση μέχρι πέντε «Εθνικών Δρυμών» σε ολόκληρη την ηπειρωτική χώρα με σκοπό την προστασία της χλωρίδας, τη βελτίωση και αύξηση της πανίδας, τη διατήρηση των γεωμορφολογικών σχηματισμών, την προστασία των φυσικών καλλονών, την ανάπτυξη του τουρισμού και τη διενέργεια επιστημονικών και δασικών ερευνών. Στον ίδιο νόμο καθορίστηκαν και οι βασικές αρχές για την προστασία και διαχείριση των εθνικών δρυμών, οι οποίες ανατέθηκαν στις αρμόδιες δασικές αρχές.

Πλέον ο χαρακτηρισμός περιοχών ως εθνικών δρυμών, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης διέπεται από τις διατάξεις του ν.96/71, ενώ ο ν. 177/75, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 2637/98, ορίζει τα χαρακτηριστικά περιοχών που ανακηρύσσονται εκτροφεία θηραμάτων, καταφύγια άγριας ζωής και ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές. Με βάση λοιπόν την υπάρχουσα εθνική νομοθεσία οι περιοχές αυτές ορίζονται ως εξής:

- Ως εθνικοί δρυμοί ορίζονται δασικές περιοχές οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από άποψη διατήρησης της άγριας χλωρίδας και πανίδας, των γεωμορφολογικών σχηματισμών, του υπεδάφους, της ατμόσφαιρας, των υδάτων και γενικώς του φυσικού περιβάλλοντός τους και

⁴³ Καρέτσος Γεώργιος, Προστασία και αξιοποίηση των δασών της Εύβοια-Συμβολή αυτών στη ζωή των κατοίκων, 2001

των οποίων επιβάλλεται η προστασία, η διατήρηση και η βελτίωση της σύνθεσης, της μορφής και των φυσικών αξιών τους, για αισθητική, ψυχική και υγιεινή απόλαυση και ανάπτυξη του τουρισμού, καθώς και για τη διενέργεια πάσης φύσεως επιστημονικών ερευνών. Στη χώρα μας υπάρχουν σήμερα 10 εθνικοί δρυμοί.

- Ως αισθητικά δάση ορίζονται φυσικά ή τεχνητά (προερχόμενα από αναδάσωση) δάση τα οποία βρίσκονται κοντά σε πόλεις και προστατεύονται με στόχο κυρίως την αναψυχή των πολιτών. Στην Ελλάδα 19 περιοχές έχουν χαρακτηριστεί μέχρι σήμερα ως αισθητικά δάση 32.506 εκτάρια. Σύμφωνα με τα ψηφιοποιημένα όρια, η συνολική χερσαία έκταση των Αισθητικών Δασών αντιστοιχεί στο 0,24% της έκτασης της χώρας⁴⁴.
- Ως διατηρητέα μνημεία της φύσης κηρύσσονται εκτάσεις, δημόσιες ή μη, που παρουσιάζουν παλαιοντολογικό, γεωμορφολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον, μεμονωμένα δέντρα ή συστάδες δέντρων ή και σπάνια είδη φυτών με ιδιαίτερη βοτανική, οικολογική, φυτογεωγραφική, αισθητική ή ιστορική και πολιτισμική αξία. Σήμερα υπάρχουν στην Ελλάδα 51 τέτοια Μνημεία με συνολική έκταση 16.840 εκτάρια⁴⁵.
- Ως καταφύγια θηραμάτων και άγριας ζωής χαρακτηρίζονται περιοχές με στόχο την προστασία και διάσωση του φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση, ανάπτυξη και εκμετάλλευση του θηραματικού πλούτου της χώρας. Έως και τον Αύγουστο του 2009 610 περιοχές είχαν κηρυχθεί ως καταφύγια. Υπάρχουν επίσης 7 ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές, και 21 κρατικά εκτροφεία θηραμάτων⁴⁶.

2.4.1 Νόμος 1650/1986

Ο νόμος 1650/1986 αποτελεί τον νόμο πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος στην εθνική νομοθεσία. Η προστασία του περιβάλλοντος θεωρείται απαραίτητη υποχρέωση και αποτελεί τον σκοπό του νόμου ώστε "ο άνθρωπος, ως άτομο και ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, να ζει σε ένα υψηλής ποιότητας

⁴⁴ http://www.ekby.gr/ekby/el/EKBY_PP_el.html, τελευταία πρόσβαση, 22/09/2013

⁴⁵ Αξιοσημείωτο το γεγονός ότι μόνο το Απολιθωμένο Δάσος της Λέσβου καταλαμβάνει το 89% της συνολικής έκτασης των Διατηρητέων Μνημείων της Φύσης, βλέπε http://www.ekby.gr/ekby/el/EKBY_PP_el.html, τελευταία πρόσβαση 22/09/2013

⁴⁶ *ibid*, τελευταία πρόσβαση, 22/09/2013

περιβάλλον μέσα στο οποίο προστατεύεται η υγεία του και ευνοείται η ανάπτυξη της προσωπικότητάς του".

Στα άρθρα 18 & 19 χαρακτηρίζονται 5 κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών στα πρότυπα του IUCN⁴⁷.

- Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης: εκτάσεις με εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα, βιότοποι ή οικότοποι σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας. Στις περιοχές αυτές απαγορεύεται κάθε δραστηριότητα εκτός ορισμένων εξαιρέσεων.
- Περιοχές προστασίας της φύσης: εκτάσεις μεγάλης οικολογικής ή βιολογικής αξίας. Στις περιοχές αυτές προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον από κάθε δραστηριότητα ή επέμβαση που είναι δυνατό να μεταβάλει ή να αλλοιώσει τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξή του, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων.
- Εθνικά πάρκα: εκτεταμένες χερσαίες, υδάτινες ή μεικτού χαρακτήρα περιοχές (μπορούν να περιλαμβάνουν περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης ή εθνικούς δρυμούς), οι οποίες παραμένουν ανεπηρέαστες ή έχουν ελάχιστα επηρεαστεί από τις ανθρώπινες δραστηριότητες και στις οποίες διατηρείται μεγάλος αριθμός και ποικιλία αξιόλογων βιολογικών, οικολογικών, γεωμορφολογικών και αισθητικών στοιχείων.
- Προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί και στοιχεία τοπίου: λειτουργικά τμήματα της φύσης ή μεμονωμένα δημιουργήματά της που έχουν ιδιαίτερη επιστημονική, οικολογική ή αισθητική αξία ή συμβάλλουν στη διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων (δέντρα, συστάδες δέντρων και θάμνων, προστατευτική βλάστηση κ.λπ.).
- Περιοχές οικοανάπτυξης: εκτεταμένες περιοχές που μπορεί να περιλαμβάνουν χωριά ή οικισμούς εφόσον παρουσιάζουν ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον λόγω της ποιότητας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου.

⁴⁷ Σκούλλος Μ. (επιμ.), «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη σε Προστατευόμενες Περιοχές: Επιμορφωτικό υλικό», 2008, σελ.57

2.4.2 Χαρακτηρισμός προστατευόμενης περιοχής βάσει εθνικής νομοθεσίας

Για τον χαρακτηρισμό των περιοχών ως προστατευόμενων σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία (ν. 1650/86, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το ν. 3937/2011), προαπαιτείται⁴⁸:

- 1) Για τον χαρακτηρισμό, την οριοθέτηση και τον καθορισμό χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μιας περιοχής ως Απολύτου Προστασίας της Φύσης, Προστασίας της Φύσης και Εθνικού Πάρκου η έκδοση Προεδρικού Διατάγματος, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ύστερα από γνώμη της «Επιτροπής Φύση 2000» και του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε εφαρμογή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης (Ε.Π.Μ.). Η ανάθεση της σύνταξης Ε.Π.Μ. και η τελική έγκρισή της πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
- 2) Για το χαρακτηρισμό, την οριοθέτηση και τον καθορισμό όρων δόμησης, χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μιας περιοχής ως Περιφερειακού Πάρκου, η έκδοση Προεδρικού Διατάγματος, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ύστερα από γνώμη της «Επιτροπής Φύση 2000» και του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με βάση ειδική έκθεση που τεκμηριώνει την οικολογική σημασία και τις προστατευτέες αξίες της. Ειδικά για το χαρακτηρισμό αγροτικών περιοχών υψηλής φυσικής αξίας ως περιφερειακών πάρκων, το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Ειδικά για το χαρακτηρισμό θαλάσσιων περιοχών ως περιφερειακά πάρκα το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Θαλασσιών Υποθέσεων Νήσων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
- 3) Για το χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως Καταφυγίου Άγριας Ζωής εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με βάση ειδική έκθεση που τεκμηριώνει την οικολογική ή άλλη φυσική αξία της περιοχής.

⁴⁸ Υπουργείο Περιβαλλοντικής Ανάπτυξης και Κλιματικής Αλλαγής, <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=433>, τελευταία πρόσβαση 22/09/2013

- 4) Για το χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως Προστατευόμενου Τοπίου ή ως Προστατευόμενου Φυσικού Σχηματισμού εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης με βάση ειδική έκθεση που τεκμηριώνει την οικολογική ή άλλη φυσική αξία του προστατευτέου αντικειμένου και γνώμη του αιρετού Περιφερειάρχη.

2.4.3 Νόμος 2742/1999

Με τον νόμο περί «Χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης» (ν. 2742/1999) εξειδικεύονται οι βασικές έννοιες της διοίκησης και διαχείρισής τους και θεσμοθετούνται οι Φορείς Διαχείρισης (ΦΔ), οι οποίοι είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, κοινωφελούς χαρακτήρα και εποπτεύονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος. Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται οι Αρμοδιότητες των Φορέων Διαχείρισης.

2.4.3.1 Μέσα και Υποχρεώσεις Φορέων Διαχείρισης

Για κάθε προστατευόμενη περιοχή ο φορέας διαχείρισης θα έχει στη διάθεση του τα τυποποιημένα δελτία δεδομένων για τις περιοχές του Natura 2000, την Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΕΜΠ), και την κανονιστική πράξη κήρυξης της περιοχής σε προστατευόμενη. Επίσης οφείλει να καταρτίσει κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας καθώς και σχέδιο Διαχείρισης.

Συγκεκριμένα όπως ορίζει το άρθρο 15 οι ΦΔ καταρτούν κανονισμό διοίκησης και λειτουργίας με τον οποίο καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα οργάνωσης και λειτουργίας των προστατευόμενων αντικειμένων και εξειδικεύονται οι γενικοί όροι που έχουν καθοριστεί με την κανονιστική πράξη κήρυξης της εκάστοτε περιοχής.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 16, οι ΦΔ οφείλουν να καταρτίσουν Σχέδια Διαχείρισης όπου θα δίνονται οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την εφαρμογή των μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματικότερη προστασία και διαχείριση των περιοχών.

Πλαίσιο 5. Αρμοδιότητες φορέων διαχείρισης (Ν. 2742/99, Άρθρο 15)

- α. Η κατάρτιση και η ευθύνη της εφαρμογής των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας των προστατευόμενων αντικειμένων καθώς και των σχεδίων διαχείρισης.
- β. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση κανονιστικών όρων και περιορισμών.
- γ. Η παροχή γνωμοδοτήσεων πριν από την προέγκριση χωροθέτησης και την έγκριση περιβαλλοντικών όρων έργων και δραστηριοτήτων.
- δ. Η επικουρία των αρμόδιων διοικητικών και δικαστικών αρχών στον έλεγχο της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των περιβαλλοντικών και πολεοδομικών όρων για έργα ή δραστηριότητες.
- ε. Η κατάρτιση μελετών και ερευνών και η εκτέλεση τεχνικών ή άλλων έργων απαραίτητων για την προστασία, διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη των προστατευόμενων αντικειμένων.
- στ. Η υλοποίηση εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων και δράσεων.
- ζ. Η ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση του πληθυσμού.
- η. Η προώθηση, υποστήριξη, οργάνωση και εφαρμογή τουριστικών προγραμμάτων, η έκδοση αδειών ξενάγησης και η χορήγηση αδειών επιστημονικής έρευνας και τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων.
- θ. Η διαχείριση δημοσίων εκτάσεων που παραχωρούνται ή μισθώνονται και η ενοικίαση ιδιωτικών εκτάσεων και η πραγματοποίηση των αναγκαίων παρεμβάσεων.

Εικόνα 2: Οδηγίες εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, Πηγή ΕΚΒΥ.

Τα σχέδια διαχείρισης θα πρέπει να συνοδεύονται από "προγράμματα δράσης στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις, έργα και προγράμματα, οι φάσεις, το κόστος, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησης τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης τους και οι φορείς εφαρμογής τους".

2.5 Εφαρμογή Natura 2000 στην Ελλάδα

Το Natura 2000 όπως είδαμε και παραπάνω, αποτελεί ένα Ευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών το οποίο λειτουργεί με κοινούς Ευρωπαϊκούς κανόνες. Στις περιοχές αυτές πρέπει να εφαρμόζονται μέτρα διαχείρισης ώστε να αποφεύγεται η υποβάθμιση και να εφαρμόζεται η δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων, σχεδίων, έργων και δραστηριοτήτων. Το δίκτυο Natura 2000 ουσιαστικά αποτελεί εργαλείο

εφαρμογής της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την φύση και τη βιοποικιλότητα. Όπως όριζε η οδηγία των οικοτόπων για τους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) θα έπρεπε 6 έτη μετά τον χαρακτηρισμό τους να οριστούν ως ΕΖΔ και να καθοριστούν προτεραιότητες και μέτρα. Η Ελλάδα αναγνώρισε 239 ΤΚΣ σε ΕΖΔ με τον νόμο Ν3937/2011. Ωστόσο εκκρεμεί ο καθορισμός εθνικών στόχων διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος ,καθώς επίσης και τοπικών στόχων, ανά ΕΖΔ ή ομάδες ΕΖΔ, η διάρκεια των οποίων θα είναι μέχρι το 2020⁴⁹.

Οι πρώτες ελληνικές ΖΕΠ, οι οποίες ήταν αποκλειστικά δασικές εκτάσεις, υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 1987⁵⁰. Το 1989 συμπληρώθηκε ο κατάλογος των ΖΕΠ με τους υγροτόπους διεθνούς σημασίας. Το 1992, με την έκδοση της Οδηγίας των οικοτόπων, η Ελλάδα έπρεπε να αναγνωρίσει και να δηλώσει ΤΚΣ για την προστασία τύπων οικοτόπων και ειδών, αλλά και να δώσει στοιχεία για τις ΖΕΠ της ορνιθοπανίδας, τις οποίες είχε ήδη δηλώσει.

Για το σκοπό αυτό εκπονήθηκε ένα πρόγραμμα LIFE-NATURE από το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων και τα Τμήματα Βιολογίας των Πανεπιστημίων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πάτρας με στόχο την αναγνώριση υποψήφιων περιοχών Natura 2000.

Το πρόγραμμα υποστηρίχθηκε από τα, τότε, Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας, τα οποία και χρηματοδότησαν το 25%. Αυτό το πρόγραμμα, έδωσε την πρώτη αξιολόγηση της παρουσίας και κατανομής των ειδών και τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα, και τον πρώτο κατάλογο των υποψήφιων περιοχών Natura 2000. Το πρόγραμμα βασίστηκε μόνο σε βιβλιογραφική εργασία.

Μετά από επεξεργασία των στοιχείων από ομάδα εργασίας των δύο Υπουργείων, το 1996 και το 1997 προτάθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι πρώτοι ΤΚΣ και συμπληρώθηκε ο κατάλογος των ΖΕΠ. Το δίκτυο των ΤΚΣ ως έχει σήμερα, προήλθε από 11 διαδοχικές επιπλέον υποβολές περιοχών ή επικαιροποιήσεις στοιχείων από το 1999 έως το 2012, ενώ αντίστοιχα, για τις ΖΕΠ από έξι διαδοχικές επιπλέον υποβολές περιοχών ή επικαιροποιήσεις στοιχείων από το 2001 μέχρι το 2012.

⁴⁹ Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, Κατευθύνσεις Αναπτυξιακής Στρατηγικής στους τομείς πολιτικής αρμοδιότητας του ΥΠΕ.ΚΑ, Μάιος 2013, σελ.19

⁵⁰ Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, Ιστορικό και Χαρακτηριστικά του δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα, Νοέμβριος 2012, σελ.1

Το Δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα περιλαμβάνει, σήμερα, 419 περιοχές, εκ των οποίων, με επικαλύψεις, 202 είναι Ζώνες Ειδικής Προστασίας. Η έκταση των περιοχών του Δικτύου στην Ελλάδα, εξαιρουμένων των επικαλύψεων, ανέρχεται σε 4.300.000 ha περίπου και καταλαμβάνει 27,2% της χέρσου⁵¹.

Το ελληνικό θαλάσσιο δίκτυο Natura 2000 καλύπτει συνολικά 690.000 ha περίπου, δηλαδή 6,12% των εθνικών χωρικών υδάτων. Η έκταση του ελληνικού δικτύου Natura 2000 αντιστοιχεί στο 4,5% της έκτασης του ευρωπαϊκού δικτύου, φέρνοντας την Ελλάδα στη δέκατη θέση σε σχέση με τα 27 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο μέσος όρος κάλυψης εθνικού εδάφους χέρσου της Ευρώπης είναι 17,5%, οπότε η Ελλάδα τοποθετείται στην έκτη θέση μεταξύ των 27 κρατών-μελών, μετά τη Σλοβενία, τη Βουλγαρία, τη Σλοβακία, την Κύπρο και την Ισπανία⁵².

⁵¹ Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, Κατευθύνσεις Αναπτυξιακής Στρατηγικής στους τομείς πολιτικής αρμοδιότητας του ΥΠΕ.ΚΑ, Μάιος 2013, σελ.20

⁵² Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, Ιστορικό και Χαρακτηριστικά του δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα, Νοέμβριος 2012, σελ.2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

3.1 Μοντέλα ανάπτυξης

Η ανάπτυξη ως έννοια είναι μάλλον δύσκολο να προσδιοριστεί, πόσο μάλλον να καθιερωθεί ένας γενικά αποδεκτός απόλυτος όρος που να την περιγράφει χωρίς την δυνατότητα παρανόησης ή εσφαλμένης ερμηνείας. Ακόμα και σε καθαρά οικονομικές μελέτες, όπου λόγω της ύπαρξης υπολογίσιμων μεγεθών θα περίμενε ίσως κανείς μια πιο συγκεκριμένη και εδραιωμένη στο ευρύ κοινό έννοια, υπάρχει συχνά η σύγχυση μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης και της οικονομικής μεγέθυνσης⁵³. Οι δύο αυτοί όροι διαφέρουν κυρίως ως προς τον τύπο τους καθώς στην οικονομική μεγέθυνση εξετάζεται η ετήσια μεταβολή ενός μεγέθους όπως το ΑΕΠ και άρα λειτουργεί ως ποσοτικός δείκτης ενώ η οικονομική ανάπτυξη ελέγχει περισσότερα στοιχεία όπως τις δυνατότητες ικανοποίησης ατομικών αναγκών και άρα μπορεί να θεωρηθεί ποιοτικός δείκτης.

Αν και δεν έχει παρουσιαστεί ένας καθολικά αποδεκτός όρος για το τι είναι η “ανάπτυξη” συνηθίζεται ωστόσο να χρησιμοποιείται με διάφορους επιθετικούς προσδιορισμούς οι οποίοι και βοηθούν να συγκεκριμενοποιηθεί κατά περίπτωση. Ακόμα και με αυτόν τον τρόπο όμως η αναζήτηση στην βιβλιογραφία αποκαλύπτει πλειάδα τέτοιων χαρακτηρισμών⁵⁴.

Ενδεικτικά παραδείγματα χαρακτηρισμών:

- Ενδογενή
- Παγκόσμια
- Θεματική / Τομεακή (γεωργική, βιομηχανική, τεχνολογική, τουριστική, κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική)
- Ολοκληρωμένη
- Εναλλακτική
- Οικολογική (πράσινη, μπλε)

⁵³ Κ. Φιλίνης, Χ. Τριαντόπουλος, "Σημειώσεις για το εισαγωγικό σεμινάριο στην οικονομική θεωρία", ΜΠΣ Ευρωπαϊκές και Διεθνής σπουδές, 2006

⁵⁴ Δ. Ρόκος, "Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη για έναν ειρηνικό και καλύτερο κόσμο", Συλλογικός Τόμος: "Περιβάλλον και Ανάπτυξη. Διαλεκτικές σχέσεις και διεπιστημονικές προσεγγίσεις". Εναλλακτικές εκδόσεις, 2005, Αθήνα.

- Σύμμετρη
- Ισόμετρη
- Άνιση
- Ορθολογική
- Προγραμματισμένη
- Μερική
- Ευκαιριακή
- Αποσπασματική
- Αστική
- Αγροτική
- Ήπια
- Βιώσιμη / Αειφόρο
- Συνολική
- Αξιοβίωτη

Σε κάθε περίπτωση όμως, η ανάπτυξη σε κάθε μορφή αποτελεί έναν μάλλον θετικό όρο. Η ανάπτυξη είναι πάντα επιθυμητή από την πλειονότητα των πολιτών καθώς στην κοινωνική συνείδηση έχει αποτυπωθεί ως μία δυναμική συνεχής βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης που οδηγεί στην επίτευξη του στόχου του επιθυμητού βιοτικού επιπέδου. Το κρίσιμο ερώτημα ωστόσο είναι το αν η ανάπτυξη και οι ενέργειες που απαιτούνται είναι αποδεκτές σε κάθε μορφή και ένταση. Αν η κοινωνία είναι ανεκτική στο να συναινέσει ή και να ενθαρρύνει κάθε είδους αναπτυξιακό μοντέλο. Αναλογιζόμενος κανείς μόνο τις διαφορές που υπάρχουν από τόπο σε τόπο σε σχέση με την οικονομική κατάσταση, τις κοινωνικές συνθήκες, το μορφωτικό επίπεδο αλλά και τα μοντέλα εξουσίας είναι λογικό να συμπεραίνει πως η αντίδραση της τοπικής κοινωνίας σε ένα μοντέλο ανάπτυξης είναι κάθε άλλο παρά προβλέψιμη.

Οι διαφορετικές αντιδράσεις μπορούν λοιπόν να θεωρηθούν δεδομένες ως απόρροια της ποικιλομορφίας των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών δομών. Επίσης όμως, σημαντικές αποκλίσεις προκαλεί και το κάθε σχέδιο αυτό καθεαυτό και ειδικότερα το μέγεθος της παρέμβασης του. Όπως πολύ εύστοχα χρησιμοποιεί ένα παράδειγμα ο Δ. Ρόκος "Όταν λέμε ότι τα παιδιά μας, (ή τα παιδιά των φίλων μας, ή τα παιδιά όλου του κόσμου) θέλουμε ή ευχόμαστε να αναπτυχθούν, είναι απολύτως

σίγουρο ότι δεν εννοούμε να γίνουν τετρακόσια κιλά βαριά, ή τρία μέτρα ψηλά. Στην έννοια «ανάπτυξη» των παιδιών, δίνουμε όλοι αυθορμήτως, το αυτονοήτως εγγενές, πολυδιάστατο, θετικό, δημιουργικό και ολοκληρωμένο νόημά της, το οποίο καλύπτει ταυτόχρονα και αρμονικά, την «όλη», σωματική, ψυχική, πνευματική και συναισθηματική τους υγεία και εξέλιξη, την ομαλή, ειρηνική, δημοκρατική και δημιουργική τους ένταξη και λειτουργία ως συνειδητών, υπεύθυνων και ενεργών πολιτών στο φυσικό, οικογενειακό, φιλικό, κοινωνικό, σχολικό και εργασιακό τους αργότερα περιβάλλον και γενικότερα την με ήθος, «αρετήν και τόλμη», μόρφωση και ευτυχία τους⁵⁵.

Ένα ακόμα στοιχείο που προσφέρει ένα επιπρόσθετο επίπεδο στο δέντρο διακλαδώσεων των ειδών ανάπτυξης είναι η δυνατότητα συνδυασμών κάποιων χαρακτηρισμών από αυτούς που προαναφέρθηκαν. Για παράδειγμα η τουριστική ανάπτυξη, υπολογίζοντας ως κύριο κριτήριο το πλήθος των τουριστών, μπορεί να λειτουργήσει ως "βαριά βιομηχανία" μέσω του μαζικού τουρισμού ή να είναι ήπια με την μορφή του εναλλακτικού τουρισμού⁵⁶. Επιπρόσθετα όμως μπορεί να σχεδιαστεί και να εφαρμοστεί στα πρότυπα της βιώσιμης⁵⁷, ολοκληρωμένης⁵⁸ ή κάποιας άλλης μορφής ανάπτυξης.

Η αδυναμία ωστόσο ποιοτικής επικοινωνίας των θετικών αλλά και αρνητικών στοιχείων κάθε είδους τουριστικής ανάπτυξης προκαλεί όχι μόνο την ανεπάρκεια γνώσης αλλά πολύ χειρότερα ευθύνεται για την ελευθερία αυθαίρετης εκτίμησης και ερμηνείας κάθε σχεδίου ανάπτυξης από τον πολίτη. Έτσι είναι λογικό επόμενο να θεωρηθεί πως ο μαζικός τουρισμός είναι σαφώς καλύτερος του εναλλακτικού εφόσον περισσότεροι τουρίστες σημαίνει οικονομική μεγέθυνση και επομένως βελτίωση βιοτικού επιπέδου. Χωρίς λοιπόν το παραπάνω να είναι απόλυτα ψευδές εντούτοις απέχει αρκετά από την πιο πολύπλοκη πραγματικότητα καθώς δεν αναγνωρίζει και δεν αξιολογεί τις επακόλουθες αρνητικές επιπτώσεις του μαζικού τουρισμού.

Στην προσπάθεια τους να ανταπεξέλθουν στο πλήθος προσέλευσης σε ένα μαζικού τουρισμού προορισμό, σταδιακά οι ντόπιοι κάτοικοι γίνονται δέσμιοι των

⁵⁵ Δ. Ρόκος, "Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη για έναν ειρηνικό και καλύτερο κόσμο", Συλλογικός Τόμος: "Περιβάλλον και Ανάπτυξη. Διαλεκτικές σχέσεις και διεπιστημονικές προσεγγίσεις". Εναλλακτικές εκδόσεις, 2005, Αθήνα.

⁵⁶ ΕΥΔ ΕΠΙΕΡΑΑ, "Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την αναθεώρηση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό", 2013

⁵⁷ Φ. Σαμαρά, "Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη σε ορεινή περιοχή: η περίπτωση του Δήμου Ολύμπου και της κοινότητας Καρυάς", ΠΜΣΕ Προστασία περιβάλλοντος και βιώσιμη ανάπτυξη, 2008

⁵⁸ Κ. Πετράκος, "COSTA NAVARINO, η πρώτη περιοχή ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) στην Ελλάδα", ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική - Σχεδιασμός Χώρου, 2010

τουριστικών υπηρεσιών που προσφέρουν, προσαρμόζοντας την κουλτούρα τους με πιο φιλικά για τους επισκέπτες στοιχεία. Έτσι χάνεται το όποιο στοιχείο ιδιαιτερότητας και μοιραία οι τουρίστες χάνουν ειρωνικά το ενδιαφέρον τους γιατί στερούνται μιας αυθεντικής εμπειρίας. Επιπρόσθετα, η υποδοχή και εξυπηρέτηση μεγάλου όγκου επισκεπτών είναι φυσικό να απαιτεί την οικοδόμηση καταλυμάτων, την κατασκευή δρόμων κ.α. οπότε και επέρχεται μια αλλοίωση στο φυσικό περιβάλλον που όμως συνήθως είναι από τους βασικούς λόγους που επιλέγει κάποιος μια περιοχή για να επισκεφτεί. Ήδη από το 1980 ο R. W. Butler έχει προσδιορίσει αυτήν την εξελικτική πορεία ενός τουριστικού προορισμού περιγράφοντας της ως "Κύκλος Ζωής Τουριστικής Περιοχής" (Tourism Area Life Cycle)⁵⁹. Τα έξι στάδια που περιλαμβάνει αυτός ο κύκλος ζωής είναι η εξερεύνηση, συμμετοχή, ανάπτυξη, σταθεροποίηση, στασιμότητα και τέλος η εξασθένηση⁶⁰.

Ο μαζικός τουρισμός πέρα από την άμεση επέμβαση στο περιβάλλον για την κατάλληλη διαμόρφωση και εκμετάλλευση του έχει επίσης επίπτωση στην εξάντληση των διαθέσιμων πόρων όσο αφορά την υπερβολική χρήση τους. Ειδικότερα στις αναπτυσσόμενες χώρες υπολογίζεται πως η μέση ημερήσια ποσότητα του νερού που χρησιμοποιείται από έναν μόνο τουρίστα ισοδυναμεί με την ποσότητα που θα χρησιμοποιούσε ένας γεωργός για την παραγωγή ρυζιού σε διάστημα 100 ημερών. Τουριστικές εγκαταστάσεις όπως ένα γήπεδο γκολφ απαιτούν όσο νερό θα μπορούσε να χρησιμοποιεί μια πόλη 10000 κατοίκων⁶¹.

Γίνεται λοιπόν κατανοητό πως υπάρχει μια πληθώρα επιλογών μιας περιοχής αναφορικά με την ανάπτυξη αλλά η ορθότερη επιλογή, πόσο μάλλον η εφαρμογή και διαχείριση, είναι μία δύσκολη υπόθεση μιας κατά βάση υποκειμενικής εκτίμησης. Βεβαίως οι επιλογές μειώνονται σύμφωνα με τους εκάστοτε κανονισμούς και την ισχύουσα Εθνική νομοθεσία αλλά και πάλι πρέπει να βρεθεί κοινός τόπος συμφερόντων μεταξύ πολλών αντικρουόμενων ομάδων και μεμονωμένων ατόμων

⁵⁹ R. W. Butler, "Tourism Area Life Cycle", University of Strathclyde, Goodfellow Publishers Ltd, 2011

⁶⁰ K. Andriotis, "The Tourism Life Cycle - An Overview Of The Cretan Case", Paper presented at the International Conference on Tourism Development and Planning, A.T.E.I. Patras, 11-12 June, 2005, Patra, Greece

⁶¹ Responsible Travel Report, "The effects mass tourism has had on developing countries", <http://www.responsibletravelreport.com/component/content/article/2642-mass-tourism-effects>, τελευταία πρόσβαση 18/09/2013

που ενδεχομένως έχουν μερική αντίληψη των επιλογών ανάπτυξης και που ίσως αδυνατούν να αναγνωρίσουν τα συμφέροντα τους όπως είναι στην πραγματικότητα.

3.2 Ανάπτυξη και Natura 2000

Στοχεύοντας στην κατανόηση των περιορισμών και γενικών κανόνων που θέτει το πρόγραμμα Natura 2000 πρέπει αρχικά να γίνει αναφορά στον, σε τελική ανάλυση μοναδικό, σκοπό του προγράμματος που είναι η διατήρηση του περιβάλλοντος. Με αυτό δεδομένο, επιτρέπεται θεωρητικά οποιαδήποτε μορφή αναπτυξιακού προγράμματος αρκεί να μην αλλοιώνει άμεσα ή έμμεσα, βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα το περιβάλλον.

Η παραπάνω θεώρηση φαίνεται να ενισχύεται κατά την ανάγνωση των κεφαλαίων του προγράμματος και ειδικότερα στα σημεία όπου περιγράφεται το άρθρο 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας⁶².

Συγκεκριμένα το άρθρο 6 αναφέρει:

- 1) Για τις ειδικές ζώνες διατήρησης, τα κράτη μέλη καθορίζουν τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που ενδεχομένως συνεπάγονται ειδικά ενδεδειγμένα σχέδια διαχείρισης ή ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος Ι και των ειδών του παραρτήματος ΙΙ, τα οποία απαντώνται στους τόπους.
- 2) Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και οι ενοχλήσεις που έχουν επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες έχουν οριστεί, εφόσον οι ενοχλήσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές όσον αφορά τους στόχους της παρούσας οδηγίας.
- 3) Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις

⁶² Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, "οδηγία 92/43/ΕΟΚ του συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας", Επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1992

επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη.

- 4) Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα σχέδιο πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, το κράτος μέλος λαμβάνει κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του Natura 2000. Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα αντισταθμιστικά μέτρα που έλαβε.

Όταν ο τόπος περί του οποίου πρόκειται είναι τόπος όπου ευρίσκονται ένας τύπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή/και ένα είδος προτεραιότητας, είναι δυνατόν να προβληθούν μόνον επιχειρήματα σχετικά με την υγεία ανθρώπων και τη δημόσια ασφάλεια ή σχετικά με θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον, ή, κατόπιν γνωμοδότησεως της Επιτροπής, άλλοι επιτακτικοί σημαντικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος.

Το παραπάνω άρθρο της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε πρώτη ανάγνωση φαίνεται ιδιαίτερα ευρύ και ασαφές αλλά μια βαθύτερη ανάλυση λαμβάνοντας υπόψη και τα υπόλοιπα άρθρα βοηθά στην καλύτερη κατανόηση του⁶³. Με σκοπό την επιπρόσθετη βοήθεια στην σωστή ερμηνεία η Ευρωπαϊκή Ένωση δημοσίευσε μάλιστα έναν ερμηνευτικό οδηγό ειδικά για το άρθρο 6⁶⁴ καθώς και μία βοηθητική οδηγία⁶⁵.

Η Ελλάδα αδυνατώντας να αξιοποιήσει την ελευθερία διαμόρφωσης ενός Εθνικού πλαισίου διασφάλισης των στόχων του δικτύου Natura 2000, κυρίως μέσω ενός συνεκτικού, συγκεκριμένου και ολοκληρωμένου νομικού καθεστώτος, δέχτηκε τις κυρώσεις από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μετά από σχετική

⁶³ European Commission, "Managing Natura 2000 sites. The provisions of article 6 of the 'Habitats' Directive 92/43/EEC, Office for Official Publications of the European Communities, 2000

⁶⁴ Ibid

⁶⁵ European Commission, "Assessment of plans and projects significantly affecting Natura 2000 sites", Office for Official Publications of the European Communities, 2002

καταδίκη⁶⁶. Προσπαθώντας να καλύψει αυτή την ανεπάρκεια, η Ελλάδα προχώρησε στην ανάθεση μελέτης με τίτλο "Προσδιορισμός δραστηριοτήτων συμβατών με τα είδη χαρακτηρισμού των υφιστάμενων ΖΕΠ» και θεσμοθέτησε συμπληρωματική εναρμόνιση της Οδηγίας 2009/147 (κωδικοποίηση της 79/409). Επιπρόσθετα, ιδρύθηκαν 29 Φορείς διαχείρισης, που καλύπτουν περίπου το 23% της έκτασης του Natura 2000."

Σύμφωνα με το πρόγραμμα του δικτύου Natura 2000 κάθε περιοχή χαρτογραφήθηκε με συγκεκριμένο επιστημονικό τρόπο και άρα κάθε κωδικοποιημένος τύπος μπορεί να αντιμετωπισθεί μεμονωμένα με γνώμονα τον γενικό σκοπό του προγράμματος αλλά χρησιμοποιώντας ειδικές προσεγγίσεις προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής. Δεν θα μπορούσε άλλωστε να δημιουργηθεί τυποποιημένο πρόγραμμα δράσεων αν αναλογιστεί κανείς το πλήθος των προστατευόμενων ζώων, φυτών και περιβαλλοντικών συστημάτων. Στην μεταφορά της συγκεκριμένης οδηγίας στην Ελληνική νομοθεσία, για κάθε περιοχή ενταγμένη στο δίκτυο θα αντιστοιχεί ένα συγκεκριμένο προεδρικό διάταγμα που θα περιλαμβάνει το ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης που θα προκύπτει από σχετική επιστημονική μελέτη και την αξιολόγηση της μέσα από δημόσια διαβούλευση.

Βέβαια, το εκάστοτε προεδρικό διάταγμα είναι δυνατόν κατά περίπτωση να τροποποιείται εάν υπάρχει κάποια επιτακτική ανάγκη. Για παράδειγμα, η αναθεώρηση του "Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό" αν και δεν αφορά κυρίως τις προστατευόμενες ζώνες, εντούτοις περιλαμβάνει σημεία που προβλέπει κανόνες οι οποίοι έχουν επιπτώσεις σε αυτές⁶⁷.

3.3 Οδηγοί διαχείρισης δικτύου Natura 2000

Η δημιουργία ενός δικτύου προστατευόμενων περιοχών σε όλη την Ευρώπη είναι σαφέστατα ένα δύσκολο και φιλόδοξο εγχείρημα καθώς προϋποθέτει την κατά κάποιο τρόπο ταυτοποίηση του νομικού συστήματος των χωρών μελών ώστε να δημιουργηθεί κοινός τύπος συμφωνίας σχετικά με την οριοθέτηση προστατευόμενων τόπων και των σχετικών επακόλουθων δράσεων. Είναι εν μέρει αναμενόμενο λοιπόν

⁶⁶ ΥΠΕΚΑ, "Ιστορικό και χαρακτηριστικά του δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα", 2012

⁶⁷ ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ, "Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την αναθεώρηση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό", 2013

ο χρονικός ορίζοντας ολοκλήρωσης του εγχειρήματος να είναι αρκετά ευμετάβλητος και τα τείνει σε σημαντική μεγέθυνση από την αρχικά προβλεπόμενη διάρκεια.

Με στόχο την περαιτέρω καθοδήγηση και βοήθεια στην εφαρμογή των προβλεπόμενων από τα κράτη μέλη, η Ευρωπαϊκή επιτροπή έχει συντάξει και δημοσιεύσει αρκετές οδηγίες κυρίως σχετικά με τα εξής⁶⁸:

- Φυσικοί οικότοποι (Natura 2000), Οδηγία 92/43/ΕΟΚ
- Προστασία και διαχείριση των υδάτων (οδηγία - πλαίσιο για τα ύδατα), Οδηγία 2000/60/ΕΚ
- Ναυτική πολιτική και διαχείριση λιμανιών
- Ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών, Οδηγία 2002/413/ΕΚ

Οι οδηγίες αυτές παρουσιάζουν συνοπτικά την στοχοθέτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οπότε κατά συνέπεια και την αιτία για την δημιουργία των διάφορων οδηγιών, ενώ στο κύριο μέρος τους αναλύουν τους κινδύνους και τις διάφορες προκλήσεις στις οποίες καλούνται να ανταπεξέλθουν οι χώρες μέλη.

Σχετικά με τις παράκτιες περιοχές η αντίστοιχη μελέτη αναφέρει ως κύριες πηγές ανησυχίας τις ανθρώπινες δραστηριότητες που περιλαμβάνουν την πλοήγηση, τις αμμοληψίες, την αλιεία, τις υδατοκαλλιέργειες, τις βιομηχανικές μονάδες (συμπεριλαμβανομένης της εξόρυξης πετρελαίου και φυσικού αερίου καθώς και των αιολικών πάρκων), την αποχέτευση λυμάτων και υγρών αποβλήτων, της άντλησης νερού (π.χ. για σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και τη βιομηχανία), της ασφάλειας (συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από τη θάλασσα και την αντιπλημμυρική προστασία), της αναψυχής, του κυνηγιού, της αστικοποίησης, των αγωγών και σωλήνων και τέλος των στρατιωτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων⁶⁹. Για όλα τα παραπάνω η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταλήγει στην πρόταση τριών βασικών κατευθυντήριων γραμμών που αφορούν:

1. Τον ορισμό στόχων σε δυναμικά περιβάλλοντα
2. Τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό
3. Την ανάπτυξη συγκεκριμένου έργου και δραστηριοτήτων συντήρησης

⁶⁸ European Commission, The implementation of the EU nature legislation in estuaries and coastal zones with particular attention to port development and dredging, European Commission, January 2011

⁶⁹ Ibid

Ο ορισμός των στόχων έχει ιδιαίτερη και βαρύνουσα σημασία καθώς είναι ίσως το κύριο μέσο αξιολόγησης του προγράμματος. Φυσικά, οι στόχοι έχουν περιγραφεί ως προς το πνεύμα τους από την ίδια την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά είναι υπαρκτή η ανάγκη καθορισμού συγκεκριμένων απόλυτα ή σχετικά μετρήσιμων δεικτών για την καταγραφή της πορείας εφαρμογής του Natura 2000. Είναι επίσης λογικό, ο προσδιορισμός των στόχων να μην γίνει με αυθαίρετο τρόπο αλλά να είναι αποτέλεσμα αξιολόγησης ποιοτικών δεδομένων. Επομένως απαιτείται μια καταγραφή και ανάλυση των υπαρχουσών ανθρώπινης χρήσης δομών και των λειτουργιών τους. Επίσης απαιτείται η καταγραφή και ανάλυση της αριθμητικής παρουσίας, της γεωγραφικής κατανομής και η πραγματική κατάσταση όλων των προστατευόμενων ειδών. Ένα ακόμα σημαντικό στοιχείο, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι η ανάγκη σύνδεσης των στόχων σχετικά με την προστασία με τους κοινωνικοοικονομικούς στόχους.

Η διαθέσιμη γνώση πρέπει να επεκταθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε η έλλειψη στοιχείων σχετικά με τις φυσικές, μορφολογικές ή βιολογικές διαδικασίες να μειωθεί στο ελάχιστο. Κρίνεται κρίσιμη δηλαδή η δυνατότητα κατανόησης των δυναμικών συνθηκών που διέπουν το σύστημα ώστε να προβλεφθούν όλες οι δράσεις αυτές που θα βοηθήσουν στο να διαμορφωθεί το μελλοντικό επιθυμητό αποτέλεσμα. Η διατήρηση δεν πρέπει να θεωρηθεί μία μοναδική δράση αλλά ως κάτι συνεχές που θα έχει την δυνατότητα να προσαρμόζεται στις εκάστοτε συνθήκες που διαμορφώνονται.

Κάθε τύπος ενταγμένος στο δίκτυο πρέπει να διέπεται από ειδικό χωροταξικό σχεδιασμό. Στην δημιουργία του θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όλες οι υπάρχουσες χρήσεις γης και να βρεθεί μια ιδανική τομή ανάμεσα στους οικονομικούς στόχους και του στόχους διατήρησης του περιβάλλοντος, προς το μέγιστο όφελος δηλαδή της τοπικής κοινότητας. Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης στρατηγικού σχεδίου τότε η περιβαλλοντική μελέτη για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων⁷⁰ πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να συμπληρώσει το κατά δυνατόν εφικτό τα όποια κενά. Βέβαια, το οποιοδήποτε σχέδιο που θα προκύψει έπειτα από την ανάλυση και αξιολόγηση των στοιχείων θα ήταν χρήσιμο να παραμένει και να χρησιμοποιείται ως βάση διαβούλευσης του φορέα διαχείρισης με τους τοπικούς φορείς καθώς και με μη

⁷⁰ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, "Κοινή θέση οποία καθορίστηκε από το Συμβούλιο για την έκδοση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων", Βρυξέλλες, 2000

κυβερνητικούς οργανισμούς έτσι ώστε μετά από τις διεργασίες αυτές να προκύψει ένα πιο ολοκληρωμένο σχέδιο που να καλύπτει όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Άλλες εκδόσεις εστιάζουν στην ανάγκη επένδυσης στις επιλεγμένες περιοχές τόσο σε οικονομικά μεγέθη όσο και σε ανθρώπινο δυναμικό. Αν και υπάρχουν ήδη διαθέσιμα προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης, εντούτοις το οικονομικό τους μέγεθος φαίνεται πως δεν επαρκεί ενώ ταυτόχρονα τα προγράμματα δεν έχουν διακριτές περιοχές δράσεις και κατά συνέπεια αλληλεπικαλύπτονται⁷¹. Προφανώς όσο μεγαλύτερη προσφορά τόσο οικονομικών χορηγιών όσο και προσωπικής εργασίας από εθελοντικά προγράμματα ή μέσω οργανωμένης προσέλκυσης ενδιαφέροντος ιδιωτών και οργανισμών είναι σημαντική όταν προσφέρεται στον φορέα διαχείρισης του έργου.

Σε πολλές περιπτώσεις τα προγράμματα διαχείρισης περιλαμβάνουν πρόβλεψη για κάποιου είδους τουρισμού. Λαμβάνοντας υπόψη πως ένας από τους κύριους λόγους τουρισμού για πολλούς ταξιδιώτες είναι ένα ελκυστικό περιβάλλον, οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 είναι λογικό να εξετάζονται και να αξιολογείται η δυνατότητα η μη υποδοχής επισκεπτών. Ωστόσο, είναι αυτονόητο ότι η τουριστική ανάπτυξη πρέπει απαραιτήτως να γίνεται στα πρότυπα της βιώσιμης ανάπτυξης όταν πρόκειται για προορισμούς με τέτοια ιδιαιτερότητα. Αυτό προϋποθέτει την ανάλογη ανάπτυξη πολιτικής, τον σχεδιασμό των δράσεων και την διαχείριση του αποτελέσματος. Συγκεκριμένα, τα προαναφερόμενα πρέπει να καλύπτουν τα παρακάτω βήματα⁷²:

1. Συλλογή βασικών πληροφοριών και εξέταση
2. Διαμόρφωση οράματος και σκοπού
3. Ορισμός στόχων
4. Εξέταση της νομοθεσίας και των μέτρων ελέγχου
5. Εκτίμηση των επιπτώσεων
6. Διαχείριση και μετριασμό των επιπτώσεων
7. Λήψη αποφάσεων
8. Εφαρμογή

⁷¹ Surf Nature, "Natura 2000 Management. Regional development funding as part of the integrated funding approach for biodiversity", Plus one design, 2012

⁷² Secretariat of the Convention on Biological Diversity, "Guidelines on biodiversity and tourism development", Secretariat of the Convention on Biological Diversity, Montreal 2004

9. Παρακολούθηση και δημιουργία εκθέσεων

10. Ευέλικτη διαχείριση

Η Ελληνική νομοθεσία προβλέπει φυσικά με την σειρά της την δημιουργία Σχεδίου Διαχείρισης το οποίο μάλιστα εντάσσεται στις ευθύνες του φορέα διαχείρισης. Ο φορέας αυτός έπειτα από την δημιουργία του και έχοντας στην διάθεση του τα τυποποιημένα δελτία δεδομένων για τις περιοχές του Natura 2000, την Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη και την Κανονιστική Πράξη Κήρυξης της περιοχής ως προστατευόμενη, καλείται να συντάξει τόσο το Σχέδιο Διαχείρισης όσο και τον Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας⁷³.

Σε ένα Σχέδιο Διαχείρισης πρέπει να προβλέπονται δράσεις για την αντιμετώπιση υφιστάμενων προβλημάτων, προληπτικές ενέργειες για την αποφυγή μελλοντικών προβλημάτων, δράσεις βελτίωσης της κατάστασης των προστατευόμενων ειδών και μελέτες για την περαιτέρω ενίσχυση της εκάστοτε περιοχής τόσο αναφορικά με την προστασία όσο και με την οικονομική εκμετάλλευση. Πρέπει βέβαια να σημειωθεί πως σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία το Σχέδιο Διαχείρισης εφαρμόζεται για 5 έτη και μετά το πέρας τους επαναξιολογείται σχετικά με την εφαρμογή του και τα σχετικά αποτελέσματα που έχει φέρει στην περιοχή⁷⁴.

Συμπερασματικά κάθε περιοχή αποτελεί μια μοναδική περίπτωση που ανάλογα την κατάσταση του φυσικού πλούτου και των υπό προστασία προστατευόμενων ειδών διαφοροποιείται ως προς τις ανάγκες αποκατάστασης, διατήρησης και ανάδειξης. Είναι ευθύνη λοιπόν του φορέα διαχείρισης να καλέσει σε διάλογο τοπικούς δημόσιους φορείς, πολιτικούς εκπροσώπους, εκπροσώπους περιβαλλοντικών οργανώσεων, εκπροσώπους πολιτιστικών οργανώσεων, επιχειρηματίες, ιδιοκτήτες της περιοχής Natura 2000 και φυσικά επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στην εν λόγω περιοχή. Οτιδήποτε μπορεί να γίνει αντικείμενο συζήτησης και να αξιολογηθεί με μόνη εξαίρεση τον αδιαπραγμάτευτο στόχο της περιβαλλοντικής αποκατάστασης και διατήρησης.

⁷³ Π. Κακούρος, Β Τσιαούση, Ε. Χατζηχαλαράμπος, "Οδηγίες εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών", Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων (ΕΚΒΥ) και ΥΠΕΧΩΔΕ, Θέρμη 2004

⁷⁴ ibid, σελ.22

3.4. Οικονομικά οφέλη

Μία προσπάθεια να περιγραφεί ένας τόπος με οικονομικά μεγέθη εγείρει σίγουρα ενστάσεις αναφορικά με τις ηθικές αξίες που μπορεί να προβάλλει. Ακόμα περισσότερο δε, όταν η προσπάθεια αυτή περιλαμβάνει και τον οικονομικό αντίκτυπο των δραστηριοτήτων σχετικά με τον τόπο και αυτός είναι μια προστατευόμενη περιοχή. Είναι εύλογη η απορία λοιπόν του αν πρέπει να αξιολογήσουμε με κανόνες αγοράς μια περιοχή του δικτύου Natura 2000.

Η αλήθεια είναι όμως πως καλούμαστε σαν κοινωνία συνεχώς να παίρνουμε αποφάσεις σχετικά με τα οικολογικά συστήματα και αυτές οι αποφάσεις απαιτούν κάποιου επιπέδου οικονομικούς υπολογισμούς. Για παράδειγμα, εάν εκτιμηθεί με περιβαλλοντικά κριτήρια πως σε μια περιοχή πρέπει να περιοριστεί η οικονομική δραστηριότητα και παρθεί μια πολιτική απόφαση, θα είναι αυτή που θα οδηγήσει σε αλλαγή συσχετισμών στην αγορά και άρα θα επηρεαστούν οι οικονομικές συνθήκες και σχέσεις στην τοπική κοινότητα⁷⁵. Επομένως ακόμα και μια πολιτική απόφαση βασισμένη σε περιβαλλοντικά κριτήρια εκτιμάται κατά την λήψη της και με βάση τις οικονομικές επιπτώσεις.

Τα οικονομικά μεγέθη που συνδέονται με οικολογικού ενδιαφέροντος περιοχές σύμφωνα με μελέτες είναι πραγματικά δυσθεώρητα. Για την ακρίβεια έχει υπολογιστεί πως η αξία των υπηρεσιών στα οικοσυστήματα σε όλο τον κόσμο φτάνει τα \$33 τρις⁷⁶ ενώ ταυτόχρονα οι δραστηριότητες διατήρησης μπορούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη και εκμετάλλευση κεφαλαίων της τάξης των \$5000 δις κοστίζοντας μόνο \$50 δις τον χρόνο⁷⁷.

Σύμφωνα με σχετική μελέτη που δημοσιεύτηκε το 2002 από το Ινστιτούτο για την Ευρωπαϊκή Περιβαλλοντική Πολιτική κάποια παραδείγματα για τα οφέλη από το δίκτυο Natura 2000 είναι τα εξής⁷⁸:

⁷⁵ Robert Costanza et al., "The value of ecosystem services: putting the issues in perspective", *Ecological Economics* 25 (1998) 67–72

⁷⁶ Robert Costanza et al., "The value of the world's ecosystem services and natural capital", *Nature*, V. 387 No. 6230, 1997

⁷⁷ Andrew Balmford et al., "Economic reasons for conserving wild nature", *Science*, V. 297, 2002

⁷⁸ Patrick ten Brink et al., "Promoting the Socio-Economic Benefits of Natura 2000", Institute of European Environmental Policy, 2002

- Υπηρεσίες οικοσυστήματος (άμεσα οφέλη για τον τοπικό πληθυσμό όπως αποτροπή καταστροφών, βελτίωση ποιότητας άρδευσης, αισθητική ευχαρίστηση από τις παρεμβάσεις κ.α.)
- Επενδύσεις και εξωτερικά κεφάλαια
- Ανάπτυξη προϊόντων και λογότυπων
- Τουρισμός
- Θέσεις εργασίας
- Αναψυχή και υγεία
- Προώθηση φυσικής και πολιτισμικής κληρονομιάς
- Δημιουργία δικτύων εθελοντών
- Ευκαιρίες εκπαίδευσης

Φυσικά, οι οποιοσδήποτε κοινωνικοοικονομικές θετικές επιπτώσεις της περιβαλλοντικής διαχείρισης δεν μπορούν να δημιουργηθούν από απλά την ύπαρξη οικολογικών στοιχείων σε μια περιοχή. Εξαρτώνται πολύ περισσότερο από την ποιοτική σύνδεση μεταξύ του χώρου, της τοπικής κοινότητας και της τοπικής οικονομίας. Είναι σημαντικό να αξιολογήσει λοιπόν η τοπική κοινωνία πως οι όποιες αδυναμίες της συγκριτικά με μεγαλύτερες και αστικοποιημένες περιοχές μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με εναλλακτική ανάπτυξη από αυτή των μεγάλων αστικών κέντρων. Η κατανόηση επομένως της κοινωνικοοικονομικής προσφοράς ενός οικοσυστήματος είναι αυτή που μπορεί να προκαλέσει την επιτυχία του εγχειρήματος αυξάνοντας από την αρχή το ενδιαφέρον και την στήριξη της πολιτείας και των ιδιοκτητών τμημάτων της περιοχής.

Σε γενικές γραμμές, οι περιοχές με τμήματα που εντάσσονται στο δίκτυο Natura 2000 είναι αγροτικές με μικρή οικονομική δραστηριότητα και μικρότερη διαφοροποίηση εισοδήματος. Αρκετές περιοχές αντιμετωπίζουν επίσης την σταθερή μείωση του πληθυσμού τους λόγω οικονομικής μετανάστευσης (εσωτερικής και εξωτερικής) με ταυτόχρονη εγκατάλειψη αγροτικών δραστηριοτήτων. Ακόμα και αν υπάρχουν αγροτικές περιοχές με σημαντική αύξηση του πληθυσμού, συνήθως πρόκειται απλά για πληθυσμό που εργάζεται σε κοντινά αστικά κέντρα και προτιμά για οικονομικούς ή λόγους ποιότητας ζωής να μετακινείται καθημερινά. Είναι σημαντικό επίσης πως αυτός ο πληθυσμός είναι δύσκολο να ταυτιστεί με τον

αυτόχθονα πληθυσμό σχετικά με την συναισθηματική σχέση με το συγκεκριμένο τόπο⁷⁹.

Η διαχείριση μιας προστατευόμενης περιοχής, σύμφωνα με μία μελέτη του Ινστιτούτου Ευρωπαϊκής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής που είναι ίσως η πρώτη προσπάθεια που στοχεύει στην κατανόηση των κοινωνικοοικονομικών κερδών, θα πρέπει να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη κάποιες αρχές⁸⁰:

1. Τα οφέλη της βιοποικιλότητας είναι πολυειδή και δεν μπορούν πάντα να αποτυπωθούν σε Ευρώ
2. Για να υφίστανται, τα οικοσυστήματα χρειάζονται κάποιον να λαμβάνει κάποιο κέρδος από αυτά
3. Τα αναγνωρισμένα οφέλη πρέπει να χρησιμοποιούνται με σεβασμό στους συνολικούς στόχους της βιοποικιλότητας και των διαχειριστικών σχεδίων
4. Τα οικοσυστήματα συχνά συνδέονται και αυτές οι συνδέσεις πρέπει να κατανοηθούν ώστε να μην υπερεκτιμηθεί η συνολική αξία ενός ενταγμένου στο δίκτυο Natura 2000 τόπου

Τα όποια οφέλη ωστόσο φαίνεται πως δεν προβάλλονται όπως θα έπρεπε από τα κράτη μέλη και κατά συνέπεια δεν μπορούν να εκτιμηθούν από τις τοπικές κοινωνίες. Επίσης, ακόμα και αν σποραδικά υπάρχουν σχετικές μελέτες, αυτές εστιάζουν κυρίως στον τουρισμό και στην αναψυχή αγνοώντας άλλα βασικά οφέλη όπως η δυνατότητα της βιώσιμης παραγωγής πιστοποιημένων προϊόντων στις περιοχές Natura ή ακόμα και η ευκαιρία για ανάπτυξη βιολογικών καλλιεργειών. Ο πίνακας 1 παρέχει τη διαθεσιμότητα πληροφοριών για τα οφέλη του προγράμματος Natura 2000 προβάλλει ακριβώς το μέγεθος της έλλειψης της⁸¹:

⁷⁹ Patrick ten Brink et al., "Promoting the Socio-Economic Benefits of Natura 2000", Institute of European Environmental Policy, 2002

⁸⁰ M. Kettunen et al., "Assessing socio-economic benefits of NATURA 2000, A toolkit for practitioners", Institute of European Environmental Policy, 2009

⁸¹ Sonja Gantioler et al., "Costs and socio-economic benefits associated with the Natura 2000 network", Institute for European Environmental Policy, 2010

Πίνακας 1: Διαθέσιμες πληροφορίες για τα οφέλη του προγράμματος Natura 2000

Κράτος Μέλος	Διαθεσιμότητα πληροφοριών για τα οφέλη του Natura 2000	Το ενδιαφέρον μεγαλώνει;	Πιθανά μελλοντικά ενδιαφέροντα
Αυστρία	Χαμηλή	Ναι	Τουρισμός, τροφοδοσία και η σημασία τους για την τοπική οικονομία
Βέλγιο	Χαμηλή, αλλά κάποια διαθέσιμη	Ναι	Έλεγχος πλημμυρών, τουρισμός και οφέλη αναψυχής, οφέλη ρυθμίσεων αέρα
Βουλγαρία	Χαμηλή, αλλά κάποια διαθέσιμη	Ναι	Κάποιο ενδιαφέρον στον άνθρακα από δάσος και ο ρόλος του δάσους στην ρύθμιση του νερού
Κύπρος	Χαμηλή	Ναι	Τουρισμός και δημιουργία θέσεων εργασίας
Τσεχία	Χαμηλή	Ναι	Ρυθμιστικές υπηρεσίες και πολιτιστικές υπηρεσίες
Εσθονία	Χαμηλή, αλλά κάποια διαθέσιμη	Ναι	Υπηρεσίες τροφοδοσίας
Φινλανδία	Χαμηλή, αλλά κάποια διαθέσιμη	Ναι	-
Γαλλία	Μέτρια	Ναι	Υπηρεσίες τροφοδοσίας και δημιουργία επωνυμιών προϊόντων (πιστοποίηση προϊόντων από περιοχή Natura 2000)

(συνέχεια)

Κράτος Μέλος	Διαθεσιμότητα πληροφοριών για τα οφέλη του Natura 2000	Το ενδιαφέρον μεγαλώνει;	Πιθανά μελλοντικά ενδιαφέροντα
Δανία	Δεν υπάρχουν δεδομένα	-	-
Γερμανία	Μέτρια	Ναι	-
Ελλάδα	Χαμηλή	Δεν υπάρχει ένδειξη	-
Ουγγαρία	Χαμηλή	Ναι	Οικοτουρισμός, καθαρισμός νερού, πολιτιστικές υπηρεσίες
Ιρλανδία	Χαμηλή, αλλά κάποια διαθέσιμη	Ναι	-
Ιταλία	Χαμηλή	Ναι	-
Λετονία	Χαμηλή	Ναι	-
Λιθουανία	Χαμηλή	Ναι	Υπηρεσίες οικοσυστημάτων
Λουξεμβούργο	Χαμηλή	Δεν υπάρχει ένδειξη	-
Μάλτα	Χαμηλή	Ναι	Υπηρεσίες τροφοδοσίας και δημιουργία επωνυμιών προϊόντων (πιστοποίηση προϊόντων από περιοχή Natura 2000)
Ολλανδία	Χαμηλή, αλλά κάποια διαθέσιμη	Δεν υπάρχει ένδειξη	-
Πολωνία	Χαμηλή	Δεν υπάρχει ένδειξη	-

(συνέχεια)

Κράτος Μέλος	Διαθεσιμότητα πληροφοριών για τα οφέλη του Natura 2000	Το ενδιαφέρον μεγαλώνει;	Πιθανά μελλοντικά ενδιαφέροντα
Πορτογαλία	Χαμηλή	Δεν υπάρχει ένδειξη	-
Ρουμανία	Χαμηλή, αλλά κάποια διαθέσιμη	Ναι	Καθαρισμός νερού, οικοτουρισμός, παραγωγή υψηλής ποιότητας τροφών από περιοχές Natura 2000
Σλοβακία	Χαμηλή, αλλά κάποια διαθέσιμη	Ναι	-
Σλοβενία	Χαμηλή	Δεν υπάρχει ένδειξη	-
Ισπανία	Μέτρια	Ναι	-
Σουηδία	Χαμηλή, αλλά κάποια διαθέσιμη	Ναι	Υπηρεσίες οικοσυστήματος ωφελώντας τις βιομηχανίες αλιείας και δασών.

Σε διάφορες από αυτές τις χώρες ωστόσο έχουν πραγματοποιηθεί μελέτες που προσπαθούν να προσδιορίσουν όσο το δυνατόν ακριβέστερα την προσφορά των προστατευόμενων περιοχών Natura στο τοπικό ακαθάριστο προϊόν. Μια μελέτη του Ολλανδικού Ινστιτούτου Περιβαλλοντικών Σπουδών (IVM) για παράδειγμα, που εκπονήθηκε το 2006 υπολόγισε το κέρδος στα 4000€ / ανά εκτάριο (=10 στρέμματα) / ανά έτος και κατά συνέπεια η συνολική προσφορά των περιοχών Natura 2000 (περίπου 1,1 εκατομμύρια εκτάρια) στο ΑΕΠ άγγιζε τα €4,5 δις⁸². Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των κερδών αποδίδεται στον τουρισμό και την αναψυχή. Σε περιοχές δε που έχουν δημιουργηθεί δέσμες υπηρεσιών συσχετιζόμενες με το οικοσύστημα οι υπάρχουσες, λίγες σε αριθμό ωστόσο, μελέτες παρουσιάζουν εντυπωσιακά οικονομικά μεγέθη. Στην Ιρλανδία για παράδειγμα, η διαχείριση του εθνικού πάρκου Burren, εκτιμάται πως αποφέρει €15 εκατομμύρια⁸³.

Αναφορικά με τα οφέλη από τον τουρισμό και την αναψυχή, των δύο δηλαδή συχνότερα εμφανιζόμενων χρήσεων σε περιοχές Natura, το εθνικό πάρκο Wattenmeer στην Γερμανία ευθύνεται για το 23% των επισκεπτών στην περιοχή που συνέβαλαν στο ακαθάριστο οικονομικό όφελος παραπάνω από €100 εκατομμύρια το 2003. Αντιστοίχως, τα ετήσια οικονομικά οφέλη που αποδίδονται στον τουρισμό στο Bayerischer Wald και στα εθνικά πάρκα Berchtesgarden και Mueritz στην Γερμανία εκτιμούνται σε €14 εκατομμύρια⁸⁴.

Μία διαφορετικής προσέγγισης Φινλανδική έρευνα, επίσης σχετικά με την τουριστική χρήση, που άντλησε και επεξεργάστηκε δεδομένα από 35 εθνικά πάρκα και 10 περιοχές αναψυχής κατέληξε στην εκτίμηση πως κάθε €1 που ξοδεύεται στις προστατευόμενες περιοχές επιστρέφει μέσω της απόδοσης €20⁸⁵.

Για όλα τα παραπάνω αμιγώς οικονομικά ή κοινωνικό οικονομικά οφέλη έχει γίνει η προσπάθεια τυποποίησης τους ώστε να μπορούν διάφοροι τόποι να συγκριθούν μεταξύ τους αλλά επίσης βοηθά τα μέγιστα στην κατηγοριοποίηση και κατά συνέπεια αναγνώρισής τους από τα εμπλεκόμενα μέρη. Οι παρακάτω πίνακες περιγράφει τα οφέλη που πηγάζουν από τα ενταγμένα στο Natura 2000 οικοσυστήματα μέσω μιας ποσοτικής βάσης.

⁸² Sonja Gantioler et al., "Costs and socio-economic benefits associated with the Natura 2000 network", Institute for European Environmental Policy, 2010

⁸³ Ibid

⁸⁴ Ibid

⁸⁵ Ibid

Provisioning		
Ecosystem service	Benefit	Quantitative basis
Food provision	Cereal crops	• Sustainable/organic crop production in tonnes and/or hectares (e.g., HNV farming)
	Vegetables (incl.	
	Fruit	• Sustainable/organic livestock in tonnes and/or hectares (e.g., HNV farming)
	Livestock	
	Fish (incl.	• Sustainable/organic fish production in
	Wild/not-cultivated	
	Other (e.g., honey)	
Water quantity	Freshwater	• Total freshwater resources used in
Raw materials	Fibre crops	• Sustainable/organic forest growing stock, increment and fallings (e.g., HNV forest)
	Timber (incl. paper,	
	Wool	• Industrial roundwood in million m ³ from natural and/or sustainable managed
	Leather and skin	
	Ornamental	• Cork production in million tonnes from natural and/or sustainable managed forests (e.g., HNV forest)
	Cork	
	Wild/not-cultivated	• Forest biomass for bioenergy in million tonnes of oil equivalent (Mtoe) from
	Bio-fuels	
Natural medicines – Biochemicals & pharmaceuticals	Other (e.g. straw, neat for	
	Sustainably produced/harvested medical natural products	• Number of species from which natural medicines have been derived
	Ingredients/component	• Number of drugs using natural compounds
Provisioning of genetic resources for maintaining food security	Local breed varieties	• Number of crop varieties for production (e.g., HNV farmland)
	Local game varieties	
	Local crop varieties	• Livestock breed variety (e.g., HNV

Regulating services		
Ecosystem service	Benefit	Quantitative Basis
Air quality regulation	Clean air	• Atmospheric cleansing capacity in tonnes of
Climate/climate change regulation	Carbon sequestration	• Total amount of carbon sequestered / stored = sequestration / storage capacity per hectare x total area (Gt CO ₂)
	Temperature control	
	Precipitation control	
Moderation of extreme events	Avalanche control	• Trends in number of damaging natural disasters Probability of incident
	Flood protection	
	Storm damage control	

		- Infiltration capacity/rate (e.g. amount of water/ surface area) - volume through unit area/per time - Soil water storage capacity in mm/m
Water purification & waste management	Clean Water	- Removal of nutrients by wetlands (tonnes or percentage) - Water quality in aquatic ecosystems (sediment)
Erosion control	Nutrients maintenance and soil cover, preventing negative effects of erosion (e.g. impoverishing of soil, increased)	Soil erosion rate by land use type
Pollination	Maintenance of natural pollinators and seed dispersal agents (e.g.	- Abundance and species richness of wild pollinators - Range of wild pollinators (e.g. in km, regular/aggregated/ random, per species)
Biological control	Maintenance of natural enemies of plant and animal pests, regulating the populations of plant	- Abundance and species richness of biological control agents (e.g. predators, insects etc) - Range of biological control agents (e.g. in km, regular/ aggregated/random, per species)
Disease regulation of human health Regulation of vectors for pathogens	Avoidance of diseases	Changes in disease burden as a result of changing ecosystems
Noise regulation	Quiet	Persons/year where defined threshold in dB is not exceeded due to natural sound absorbers

Cultural & social services		
Ecosystem service	Benefit	Quantitative Basis
Landscape & amenity values	Increased land value Psychical well-being Cultural branding	- Changes in the number of residents - Changes in the number of visitors to enjoy its amenity services
Ecotourism & recreation	Hiking	Number of visitors to protected sites per year
	Camping	
	Nature walks	
	Jogging	
	Winter sports	
	Water sports	
	Angling	
	Wildlife watching	
	Horse riding	
	Hunting	
	Cycling	
Cultural values and inspirational services, e.g. education, art and research		- Total number of visits, specifically related to education or cultural reasons - Total number of educational excursions

Wider socio-economic benefits	
Benefit	Quantitative Basis

Direct employment	Number of jobs and salaries (Full Time Equivalents) off and on-site
Indirect employment	Number of jobs and salaries (Full Time Equivalents) off and on-site
Supporting of the local economy through direct spending of the reserve	Spending on local and regional services
Supporting local economy through spending generated by direct employment and volunteers	Spending on local products and services by site employees and volunteers as percentage of local
Supporting rural and regional development, e.g. contributing to rural/regional economies development and bringing in EU, national and/or regional financial support.	- Contribution of site/network related economic activities to total rural / regional economy - Financial support received for the protection of a

Πηγή⁸⁶

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό πως τα συνολικά οφέλη στην οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πολύ σημαντικά στο σύνολο τους. Μία πρώτη προσπάθεια καταγραφής τους εκτιμά πως οι υπηρεσίες οικοσυστημάτων από το (εδafικό) δίκτυο Natura 2000 κυμαίνεται μεταξύ €200 και €300 δις τον χρόνο. Το συμπέρασμα αυτό μάλιστα προκύπτει από την ανάλυση 20 σχετικών μελετών (οι περισσότερες ωστόσο από την Ένωση των 15). Το οικονομικό αυτό μέγεθος ισούται με περίπου του 2% και 3% του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27. Για να γίνει ακόμα πιο κατανοητό, αυτό το μέγεθος ισούται με το σύνολο του ΑΕΠ μεσαίων οικονομιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως της Δανίας ή της Αυστρίας⁸⁷.

Ένα ακόμα σημαντικό στοιχείο είναι πως σχετικά με τον τουρισμό εκτιμάται πως οι επισκέπτες σε περιοχές Natura 2000 προσφέρουν περίπου €50 με €85 δις τον χρόνο⁸⁸. Είναι μία αρκετά μεγάλη συνεισφορά στις κατά τόπους οικονομίες αλλά όμως ένα πολύ σημαντικό μέρος από αυτούς προσελκύεται απλά από την φυσική αισθητική ομορφιά και όχι από τον χαρακτηρισμό ως Natura και άρα τις επακόλουθες χρήσεις. Αυτό είναι ενδεικτικό των προοπτικών που θα μπορούσαν να αναπτύξουν με μεγάλη δυναμική αυτές οι περιοχές όταν το διαχειριστικό σχέδιο είναι επαρκώς καταρτισμένο και η εφαρμογή του απαρέγκλιτη.

⁸⁶ Sonja Gantioler et al., "Costs and socio-economic benefits associated with the Natura 2000 network", Institute for European Environmental Policy, 2010

⁸⁷ P Ten Brink et al., "Estimating the overall Economic Value of the Benefits provided by the Natura 2000 Network", Institute for European Environmental Policy, 2011

⁸⁸ European Commission, "The economic benefits of the Natura 2000 network", Publications office of the European Union, 2013

3.5 Χρηματοδοτήσεις

Το εγχείρημα δημιουργίας ενός δικτύου περιβαλλοντικά προστατευόμενων περιοχών, απαιτεί όπως είναι φυσικό, την διάθεση μεγάλου αριθμού κεφαλαίων για να γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι. Χρειάζεται να χρηματοδοτηθούν μελέτες και εργασίες για την αποκατάσταση, την διαχείριση και την προστασία της κάθε περιοχής. Αν και όπως αναλύθηκε τα κράτη μέλη και οι τοπικές κοινωνίες τις οποίες αφορά το δίκτυο έχουν πολύ ελκυστικά ανταποδοτικά οφέλη για την στήριξη του προγράμματος, εντούτοις η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν περιορίζει τον ρόλο της μόνο στο συμβουλευτικό τομέα.

Αντιθέτως, οι περιοχές Natura 2000 μπορούν να ενταχθούν σε οποιοδήποτε από τα διάφορα επενδυτικά προγράμματα όπως για παράδειγμα αυτό της αγροτικής ανάπτυξης. Επιπρόσθετα έχει δημιουργηθεί ένα ειδικό πρόγραμμα χρηματοδότησης με την ονομασία LIFE που για την εξαετία 2007-2013 υπολογίζεται ότι θα διαθέσει περίπου €800 εκατομμύρια. Το χρηματοδοτικό πρόγραμμα LIFE for Natura 2000 συγκεκριμένα είναι το ένα από τα τρία τμήματα που αποτελείται το πρόγραμμα LIFE⁸⁹. Στόχος του είναι η συνδρομή στην επίτευξη της εφαρμογής, εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας κυρίως μέσω της ενίσχυσης των στόχων του Natura 2000. Κατά τα πρώτα σχεδόν 10 χρόνια εφαρμογής του από το 1992 έως το 2001, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επένδυσε €415,4 εκατομμύρια σε 535 διαφορετικά έργα. Τα χρήματα αυτά και η κατανομή τους στους δικαιούχους είχαν ως εξής:⁹⁰

Πίνακας 2: Κατανομή πόρων LIFE.

	Ποσοστό συνολικής Κοινοτικής Βοήθειας	Ποσοστό του συνολικού αριθμού έργων
Τοπικές αρχές	5,25%	8,13%
Περιφερειακές αρχές	37,77%	36,75%
Εθνικές αρχές	19,79%	13,78%
Δημόσιοι φορείς	10,95%	13,60%

⁸⁹ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, "Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1655/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, σχετικά με το χρηματοδοτικό μέσον για το περιβάλλον (LIFE)", Επίσημη εφημερίδα αριθ. L192 της 28/07/2000

⁹⁰ European Commission, "Life for Natura 2000. 10 years implementing the regulation", Office for official publications of the European Communities, 2003

Ιδιωτικός τομέας και μη κερδοσκοπικές οργανώσεις	1,72%	0,88%
Μη κυβερνητικοί οργανισμοί	24,53%	26,86%
Σύνολο	100%	100%

πηγή⁹¹

Από τον πίνακα 2 προκύπτει πως οι δικαιούχοι ανήκουν σε ποικίλες κατηγορίες αλλά την μερίδα του λέοντος κατέχουν οι περιφερειακές αρχές, οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί και οι εθνικές αρχές. Κατά ένα μεγάλο μέρος λοιπόν η άντληση και διάθεση των κεφαλαίων επαφίεται στην πολιτική βούληση και ικανότητα.

Όσο αφορά τους μη κυβερνητικούς οργανισμούς (ΜΚΟ) ωστόσο, υπάρχουν και στην Ελλάδα παραδείγματα που δείχνουν πως η μελέτη για την αίτηση ένταξης στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα όταν ακολουθείται από σωστή οργάνωση και διαχείριση των κεφαλαίων μπορεί να φέρει σημαντικά αποτελέσματα. Μία τέτοια οργάνωση είναι η "Αρκτούρος" η οποία και δια στόματος του, κατά την έκδοση της 10ετής εκτίμησης της προσφοράς του προγράμματος LIFE Nature, προέδρου της Σπύρου Ψαρούδα αναγνωρίζει πως το συγκεκριμένο πρόγραμμα ήταν κρίσιμο για την επιτυχία του οργανισμού και πρέπει να του πιστωθεί ένα μεγάλο μέρος της⁹².

Η Ελλάδα σε εθνικό επίπεδο κατάφερε να κατευθύνει πόρους από διάφορους κοινοτικούς πόρους όπως τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το Ταμείο Συνοχής, Interreg, LEADER και LIFE προς την προστασία και διαχείριση περιοχών του δικτύου Natura 2000. Ωστόσο διάφορες περιβαλλοντικές οργανώσεις όπως η WWF εκτιμούν πως δεν έχει δοθεί προτεραιότητα στον τομέα "περιβάλλον" καθώς η εθνική χρηματοδότηση εξαντλείται πρακτικά στη συντήρηση των δασικών υπηρεσιών χωρίς όμως αυτή η δράση να καλύπτει τις απαιτήσεις διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών⁹³.

Γενικότερα μία πλήρης περιγραφή των κεφαλαίων θα περιλαμβάνει τα εξής⁹⁴:

⁹¹ Ibid

⁹² Ibid

⁹³ WWF Ελλάς, Αξιολόγηση του συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών της Ελλάδας: από τη θεωρία στην πράξη. WWF Ελλάς, κείμενο πολιτικής, Σεπτέμβριος 2004

⁹⁴ Peter Torkler, "Financing Natura 2000. Guidance Handbook", European Commission DG Environment, 2007

1. Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου της 20ής Σεπτεμβρίου 2005 (Το πρόγραμμα LEADER αποτελεί τον τέταρτο άξονα του ΕΓΤΑΑ)
2. Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 του Συμβουλίου της 27ής Ιουλίου 2006
3. Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου της 11ής Ιουλίου 2006
4. Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου της 11ής Ιουλίου 2006
5. Ταμείο Συνοχής
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου της 11ής Ιουλίου 2006
6. Όργανο Χρηματοδότησης για το Περιβάλλον (LIFE+)

Η μεταβολή της πολιτικής και η επιλογή πιο ευέλικτου πλαισίου χρηματοδότησης πραγματοποιήθηκε κατά τον προγραμματισμό της χρηματοδότησης του προγράμματος Natura 2000 κατά το διάστημα 2007-2013. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απομακρύνθηκε από την έως τότε επιλογή να χρηματοδοτεί το πρόγραμμα μέσω του LIFE ορίζοντας όμως ταυτόχρονα τρεις προϋποθέσεις⁹⁵:

- Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίσουν δράσεις σύμφωνα με συγκεκριμένες προτεραιότητες διαφορετικών εθνικών περιοχών
- Η διαχείριση των τόπων Natura 2000 θα πρέπει να περιληφθεί στις γενικές πολιτικές διαχείρισης γης που είναι εγκεκριμένες από την Κοινότητα
- Οι χρηματοδοτικοί πόροι δεν πρέπει να έχουν αλληλοεπικάλυψη

Πρέπει να αναφερθεί επίσης ότι και τα διάφορα χρηματοδοτικά εθνικά προγράμματα έχουν τομέα εφαρμογής με προϋποθέσεις και τις περιοχές Natura 2000 όπως επίσης και ότι τα ταμεία ειδικού σκοπού όπως το πράσινο ταμείο είναι διαθέσιμα για περαιτέρω οικονομική συνδρομή⁹⁶.

⁹⁵ Alessandro Piazzzi et al., "Natura 2000 Management. Regional development funding as part of the integrated funding approach for biodiversity", Surf Nature, 2012

⁹⁶ Πράσινο Ταμείο, "Χρηματοδοτικό πρόγραμμα: Στήριξη Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών 2012", <http://www.prasinotameio.gr/index.php/el/programmata-kai-dikaiousoi/50-programmata-kai-dikaiousoi/programmata2/fdpp>, τελευταία πρόσβαση 22/09/2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΛΙΜΝΗ ΚΑΪΆΦΑ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

4.1 Στοιχεία για τον Καϊάφα και την ευρύτερη περιοχή

Η περιοχή του Καϊάφα βρίσκεται μέσα στα όρια του Δήμου Ζαχάρως και απέχει 27 χλμ. από τον Πύργο και 25 χλμ. περίπου από την Αρχαία Ολυμπία. Η περιοχή Καϊάφας και η ομώνυμη λίμνη βρίσκεται ανάμεσα στους πρόποδες του όρους Λαπίθα και στη θάλασσα, περιβαλλόμενο από δάσος. Ο συνδυασμός αυτός έχει προσδώσει στο μέρος απίστευτη φυσική ομορφιά και πλούσια βιοποικιλότητα καθώς φιλοξενεί μεγάλο πλήθος έμβιων οργανισμών, με αρκετά από αυτά τα είδη να θεωρούνται προστατευόμενα. Η περιοχή είναι ενταγμένη στο δίκτυο Natura (GR 2330005).

Το μέρος ήταν γνωστό από την αρχαιότητα λόγω των ιαματικών νερών του, ενώ ειδικά ο Στράβων και ο Πausanίας κάνουν αναφορές στις ιαματικές πηγές της περιοχής. Ενδιαφέρον έχουν οι θρύλοι και οι δοξασίες για την προέλευση του ονόματος του. Υπάρχουν δύο εκδοχές με χριστιανική προέλευση και αναφέρουν ότι ο αρχιερέας της Ιουδαίας Καϊάφας συνταξίδευε μαζί με τον Πόντιο Πιλάτο για να λογοδοτήσουν για την άδικη καταδίκη του Ιησού. Το πλοίο έπεσε σε θαλασσοταραχή και εξώκειλε στην περιοχή για να μη βουλιάξει. Κατά την πρώτη εκδοχή ο αρχιερέας Καϊάφας πλύθηκε στα νερά της ζεστής πηγής των Ανιγρίδων όμως τα αμαρτήματα που κουβαλούσε, από τη Σταύρωση του Χριστού, έδωσαν στα νερά την χαρακτηριστική οσμή τους. Στην δεύτερη εκδοχή θρυλείται ότι πέθανε ο Καϊάφας πάνω στο πλοίο και πέταξαν το σώμα του στη θάλασσα, που όμως δεν τον δέχτηκε και τον ξέβρασε στην ακτή. Η πιθανότερη εκδοχή όμως είναι να προήλθε από τη Νύμφη Καλιάφεια, που ζούσε στο σπήλαιο των Ανιγρίδων Νυμφών μαζί με την Πηγαία και την Ίαση, επίσης Νύμφες⁹⁷.

Συγκεκριμένα περιλαμβάνει:

- Την λίμνη Καϊάφα, έχει μήκος περίπου 2 χλμ και πλάτος περίπου 500 μέτρα και περιορίζεται από το Ιόνιο πέλαγος από μια αμμολουρίδα 400 μέτρων. Η

⁹⁷ <http://kaiafas.viewoutdoor.info/istoria.htm>, τελευταία πρόσβαση, 23/09/2013

λίμνη είναι σχετικά ρηχή με μέσο βάθος 3.29 μέτρα. Πάνω στην αμμολουρίδα αναπτύσσεται σύστημα αμμοθινών, ενώ η ίδια στο βόρειο άκρο της διακόπτεται από στενό τεχνητό διάυλο που συνδέει τη λιμνοθάλασσα με την ανοιχτή θάλασσα⁹⁸.

- Τις ιαματικές πηγές λουτροθεραπείας και ποσιθεραπείας, όπως αναφέραμε και πιο πάνω ήταν γνωστές από την αρχαιότητα, κατά την περίοδο όμως της Τουρκοκρατίας έχουμε ελάχιστες πληροφορίες για την χρήση τους. Η πρώτη ολοκληρωμένη συστηματική επιχειρηματική εκμετάλλευση των λουτρών αρχίζει το 1907 από ιδιώτη, ενώ από τη δεκαετία του 1960 τα Λουτρά πέρασαν στον Ε.Ο.Τ και πλέον στην ΕΤΑΔ ΑΕ. Το Υδροθεραπευτήριο είναι ισόγειο, περίπου 850 τμ που λειτουργεί τους καλοκαιρινούς μήνες, όμως όχι χωρίς προβλήματα όπως φανερώνει και ο τοπικός τύπος⁹⁹.
- Το σπήλαιο των Ανιγρίδων νυμφών, όπου τα νερά πηγάζουν μέσα από πετρώματα και βράχους που βγαίνουν από τα έγκατα της γης και καταλήγουν σε μια σπηλιά. Η σπηλιά είναι χωρισμένη σε δυο πλευρές, τη μεγάλη και τη μικρή. Στη μεγάλη η θερμοκρασία είναι 32-35οC ενώ στη μικρή 29-32οC. Το μήκος της σπηλιάς φτάνει τα 200 μ. Από εκεί και πέρα είναι ανεξερεύνητο και χάνεται σε δαιδαλώδη τούνελ μέσα στα βουνά. Το βάθος της κυμαίνεται μεταξύ 1 και 1,5 μ. Το νερό αναβλύζει από το έδαφος, αλλού ζεστό και αλλού κρύο και αναμειγνύεται δημιουργώντας ένα φυσικό χαμάμ. Σε επαφή με το κτίριο και κάτω από το βράχο, υπάρχει μια φυσική δεξαμενή για ομαδική λουτροθεραπεία που μέχρι προσφάτως λειτουργούσε καθόλη τη διάρκεια του χρόνου. Μετά τις πυρκαγιές του 2007 και την κατασκευή τεχνητής πισίνας μπροστά από το υδροθεραπευτήριο η χρήση της φυσικής δεξαμενής δεν επιτρέπεται. Το νερό των πηγών ενδείκνυται για πολλές παθήσεις: Παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος (π.χ. αρθρίτιδα, αυχενικό σύνδρομο), παθήσεις του δέρματος και ειδικά για την ψωρίαση, χρόνια αναπνευστικά προβλήματα, όπως το βρογχικό άσθμα. Η μέση θερμοκρασία του νερού είναι 32 °C, γεγονός που καθιστά τα λουτρά θερμικά. Η κύρια χημική τους

⁹⁸ Παπαδάκης Εμμανουήλ, Ανάλυση περιβαλλοντικών παραμέτρων της λιμνοθάλασσας Καϊάφα σε περιβάλλον G.I.S, Πανεπιστήμιο Πατρών, 2007

⁹⁹ <http://www.patrnews.com/nea-enimerosi/ileia/hanei-o-toyrismos-tis-ileias-apo-ta-kleista-iamatika-loytra-tis-limnis-kaiafa#.Uj9soIY9KNB>, τελευταία πρόσβαση, 23/09/2013

σύσταση αποτελείται από άνθρακα, νάτριο, κάλιο και υδρόθειο και χαρακτηρίζονται ως μεταλλικά.

- Το νησάκι της Αγίας Αικατερίνης, μέσα στη λίμνη υπάρχει το νησάκι της Αγίας Αικατερίνης, το οποίο έχει πάρει το όνομά του από το ομώνυμο εκκλησάκι που βρίσκεται εκεί. Αρκετά είναι τα κτίσματα - ξενοδοχεία, τα οποία όμως χωρίς εκσυγχρονισμένη διαρρύθμιση και λειτουργία (κοινά λουτρά, κλπ.) είναι εγκαταλελειμμένα.
- Το Παράκτιο Δάσος Στροφυλιάς, μεταξύ της λίμνης και της ακτής, βρίσκεται το δάσος Στροφυλιάς με κυριότερο είδος βλάστησης τη χαλέπιο πεύκη και την κουκουναριά. Επί ρωμαϊκής και βυζαντινής περιόδου η κουκουναριά αναφέρεται ως «στρόβιλος», τα σπέρματά της ως «στροβίλια», και ο τόπος που έφερε δάσος κουκουναριάς «στροβιλεών», εξ ου και το όνομα Στροφυλιά¹⁰⁰.

4.2 Περιγραφή Δημοτικής Ενότητας Ζαχάρως

Ο Καϊάφας ανήκει στην Δημοτική Ενότητα Ζαχάρως η οποία βρίσκεται χωροταξικά στο νοτιοανατολικό τμήμα του Νομού Ηλείας και συνορεύει με τη δημοτική ενότητα Φιγαλείας, με το Δήμο Ανδρίτσαινας -Κρεστένων και νότια με το Νομό Μεσσηνίας. Η συνολική έκταση του Δήμου είναι 187,047 τετραγωνικά χιλιόμετρα και συνολικό πραγματικό πληθυσμό 11.579 κατοίκους (απογραφή Ε.Σ.Υ.Ε. 2001). Η Δ.Ε. Ζαχάρως αποτελείται από είκοσι (20) Δημοτικά Διαμερίσματα με έδρα το Δημοτικό Διαμέρισμα Ζαχάρως που αποτελεί και το μοναδικό αστικό Δημοτικό Διαμέρισμα με πληθυσμό 6.492 που αποτελεί το 56,07% του συνολικού πληθυσμού και με τη μεγαλύτερη έκταση που είναι 11,44% της συνολικής¹⁰¹.

Η οικονομία της Ζαχάρως βασίζεται κατά κυριότερο λόγο στην γεωργία και δευτερεύοντος στον τουρισμό. Σε πολύ μεγάλο μέρος βασίζεται στην ελαιοκαλλιέργεια και την ελαιοπαραγωγή. Η ποικιλία ελαιοδέντρων που καλλιεργείται κατά κόρον είναι η κορωνέικη¹⁰², η οποία είναι από τις πιο

¹⁰⁰ http://kaiafas.viewoutdoor.info/dasos_strofilias.htm, τελευταία πρόσβαση, 23/09/2013

¹⁰¹ <http://www.zacharo.gov.gr/Default.aspx?tabid=225>, τελευταία πρόσβαση, 23/09/2013

¹⁰² <http://www.blauel.gr/gr/analutika/koroneiki/koroneiki.html>, τελευταία πρόσβαση, 23/09/2013

διακεκριμένες στην Ελλάδα. Το ελαιόλαδο που παράγεται είναι ποιότητας "έξτρα παρθένο" και κατά κύριο λόγο εξάγεται σε άλλες χώρες, συνήθως στην Ιταλία. Το γεγονός ότι δεν υπάρχει οργανωμένη γραμμή παραγωγής, τυποποίησης και προώθησης για το σύνολο της παραγωγής είναι καθοριστικό αναφορικά με την τιμή που λαμβάνουν οι ελαιοπαραγωγοί σε σχέση με την μεταπωλητική αξία του προϊόντος. Το πρόβλημα βέβαια, δεν συναντάται αποκλειστικά στη Ζαχάρω αλλά είναι κοινό γνώρισμα σχεδόν σε ολόκληρη την ελληνική παραγωγή ελαιόλαδου¹⁰³.

Άλλες αγροτικές δραστηριότητες που συνηθίζονται στον δήμο είναι τα οπωροκηπευτικά σε καλλιέργειες θερμοκηπίου και συναντώνται κυρίως στα νότια του δήμου(δ.δ Γιαννιτσοχωρίου & Νεοχωρίου), και η παραγωγή οίνου και μελιού.

Η Ζαχάρω, κατά τους θερινούς μήνες δέχεται ένα μικρό αλλά αξιοσέβαστο αριθμό επισκεπτών. Η έλευση δεν είναι οργανωμένη, και αφορά κυρίως οικογένειες που επιλέγουν τη Ζαχάρω λόγω της αμμόδους παραλίας, καθώς και ανθρώπους με κάποια προβλήματα υγείας που επισκέπτονται τα λουτρά του Καϊάφα.

Η οικονομία της όμως τα τελευταία χρόνια μάλλον είναι σε ύφεση, ελέω και της ολοκληρωτικής καταστροφής του 2007 που άφησε πίσω της 49 νεκρούς, χιλιάδες στρέμματα δασικής έκστασης και καλλιεργειών καμένα.¹⁰⁴

4.3 .Προστατευόμενες περιοχές στον Δήμο Ζαχάρως

Ο δήμος Ζαχάρως περιλαμβάνει 3 περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί Natura στην επικράτεια του.

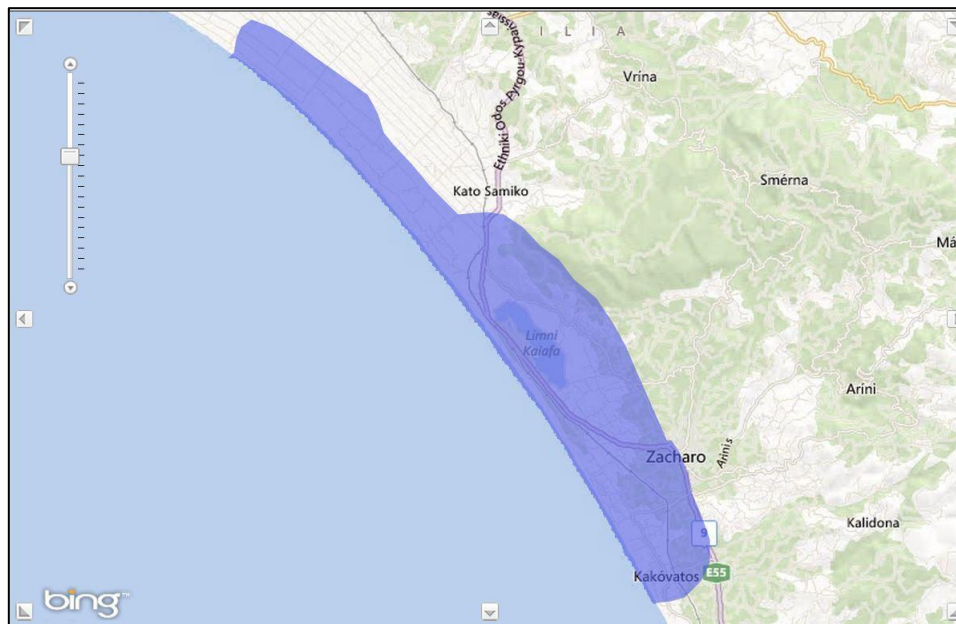
- GR 2330005: Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος

Η περιοχή επεκτείνεται γεωγραφικά από το δδ Κακοβάτου έως το δάσος της Στροφυλιάς καλύπτοντας παραλιακά τα δδ Μπισχινοκάμπου, Ζαχάρως από την δυτική πλευρά, τη λίμνη Καϊάφα και τη Στροφυλιά. Τα κύρια προστατευόμενα είδη

¹⁰³ Mckinsey & company, Greece 10 years ahead- Defining Greece new growth model and strategy,2012, σελ.48

¹⁰⁴ <http://www.meteo-news.gr/2013/08/6-xronia-apo-tis-foties-stin-ileia.html>, τελευταία πρόσβαση ,23/09/2013

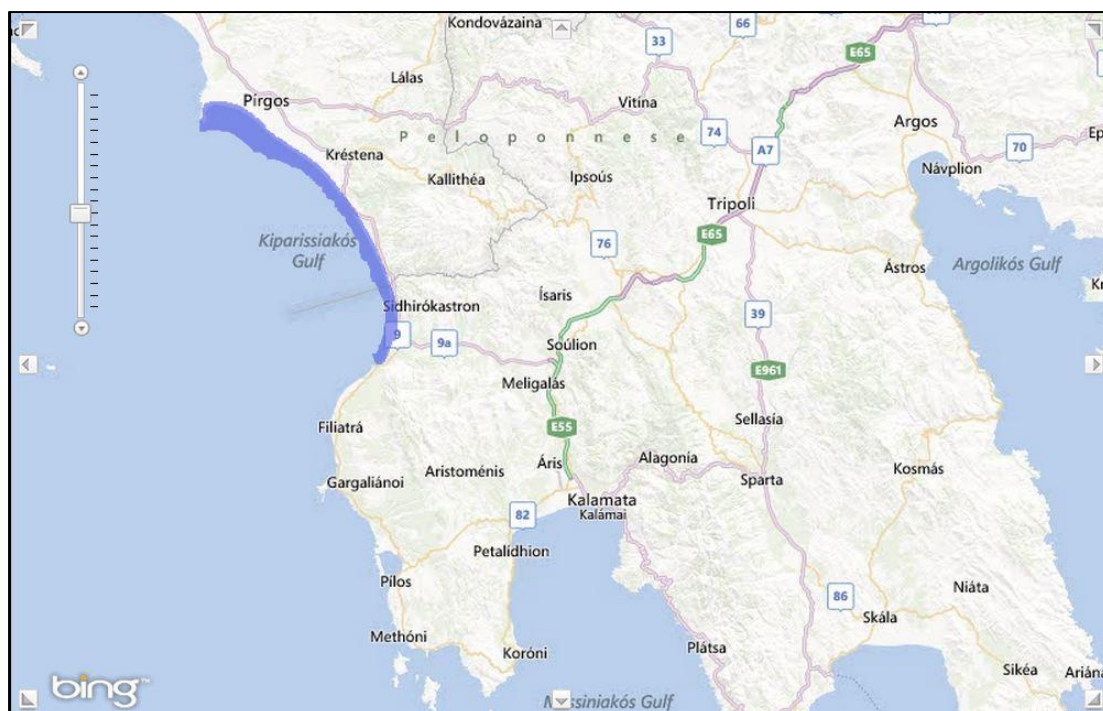
είναι η χελώνα *Caretta Caretta*, η Ποταμοχελώνα *Mauremys caspica*, και η Μεσογειακή Χελώνα *Testudo hermanni*.

Εικόνα 1: GR 2330005, Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος

- GR 2330008: Θαλάσσια Περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατακόλο - Κυπαρισσία

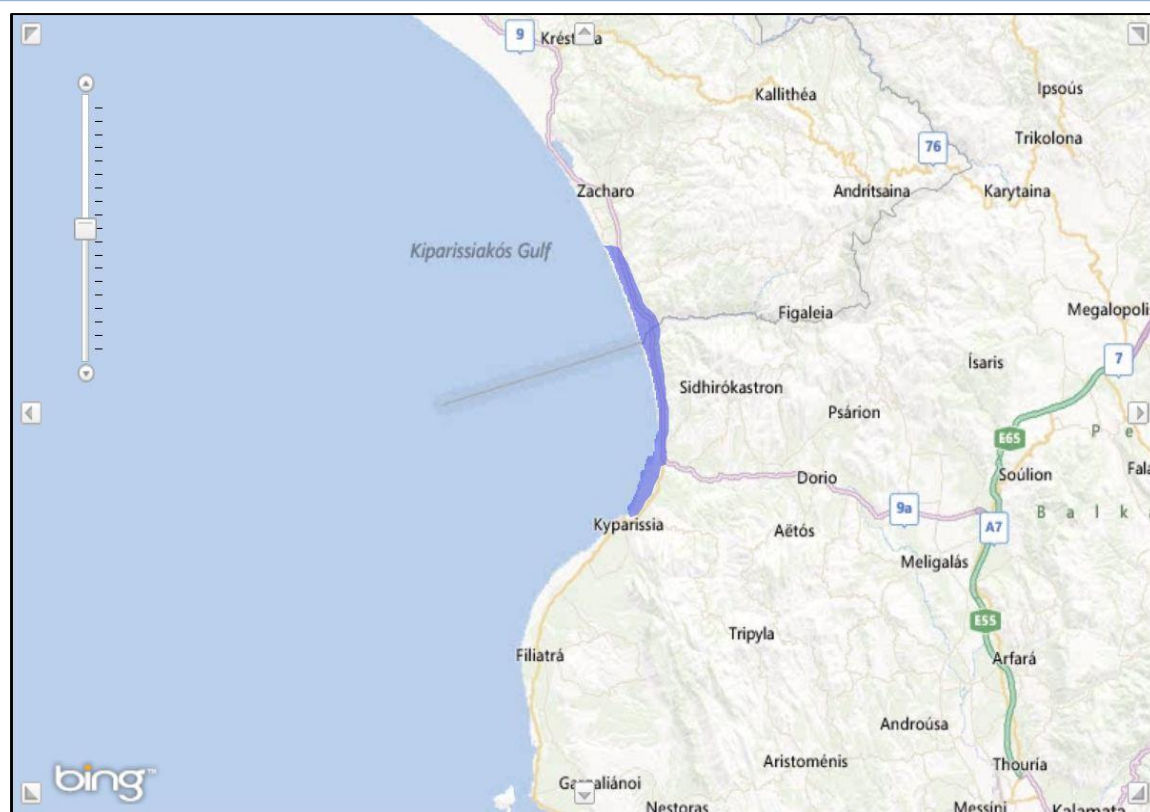
Η περιοχή προστασίας εκτείνεται κατά μήκος ολόκληρου του Κυπαρισσιακού Κόλπου και αφορά αποκλειστικά θαλάσσια ζώνη. Κύριο υποκείμενο προστασίας η *Caretta Caretta*.

Εικόνα 2: GR 2330008: Θαλάσσια Περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατακόλο – Κυπαρισσία.

➤ GR2550005: Θίνες Κυπαρισσίας(Κυπαρισσία-Νεοχώρι)

Εκτείνεται κατά μήκος της ακτής στο χερσαίο τμήμα του Κυπαρισσιακού Κόλπου από την πόλη της Κυπαρισσίας και περιλαμβάνει δύο δδ του δήμου Ζαχάρως, το δδ Γιαννιτσοχωρίου και το δδ Νεοχωρίου. Τα κύρια προστατευόμενα είδη είναι η *Caretta caretta*, η Κρασπεδωτή χελώνα *Testudo marginata*, η Μεσογειακή Χελώνα *Testudo hermanni*, και το φίδι Σαιτάρι *Elaphe situla*

Εικόνα 3: GR2550005: Θίνες Κυπαρισσίας(Κυπαρισσία-Νεοχώρι).

Στην περιοχή του Δήμου καταγράφονται και περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως Καταφύγια Άγριας Ζωής. Πρόκειται για περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να καλύπτονται οι βασικές ανάγκες των θηραμάτων σε ησυχία, τροφή και νερό, πολλές από τις οποίες εντάσσονται στο δίκτυο NATURA 2000.

Τα Καταφύγια Άγριας Ζωής της περιοχής του Δήμου Ζαχάρως είναι:

- Κάτω Σαμικό – Ξηροχώρι – Σμέρνα – Γράϊκα – Βρίνα
- Κιβούρια – Ροδινά (Καλίδονας – Ροδινών – Σχίνων)

4.3.1 Λίγα λόγια για τη *Caretta Caretta*¹⁰⁵

Είναι το μόνο είδος θαλάσσιας χελώνας που αναπαράγεται στην Ελλάδα. Η καρέτα είναι ερπετό που έχει προσαρμοστεί βιολογικά στο θαλάσσιο περιβάλλον. Πρόκειται για μία μεγάλη θαλάσσια χελώνα με καβούκι που αποτελείται από

¹⁰⁵ http://www.ecorodos.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=60:2008-10-15-23-20-51&catid=37:2008-08-03-11-20-24&Itemid=78, τελευταία πρόσβαση

κεράτινες πλάκες καφεκόκκινου χρώματος και, όπως και τα άλλα είδη θαλάσσιων χελωνών, αναπνέει με πνεύμονες. Ζυγίζει κατά μέσο όρο 90 κιλά και το μήκος της φτάνει το ένα μέτρο. Τρέφεται κυρίως με θαλάσσια φυτά και ασπόνδυλα με ιδιαίτερη προτίμησή στις τσούχτρες. Ζει στη Μεσόγειο, τον Ατλαντικό, τον Ινδικό και τον Ειρηνικό Ωκεανό, ενώ καταφύγιο της αποτελεί και ο Όρμος της Απολακκιάς. Η διαίωσή της εξαρτάται απόλυτα από τη στεριά, αφού εκεί ολοκληρώνεται ο βιολογικός της κύκλος, με την ωοτοκία, την εκκόλαψη, και την επακόλουθη είσοδο των νεοσσών στη θάλασσα. Οι θηλυκές *Caretta caretta*, αφού ωριμάσουν σεξουαλικά σε ηλικία περίπου τριάντα ετών, επιστρέφουν κάθε δύο τρία χρόνια στον τόπο όπου γεννήθηκαν οι ίδιες, για να εναποθέσουν τα αυγά τους.

Προτιμούν τις αμμώδεις παραλίες με ήπιες κλίσεις και χωρίς εμπόδια, όπου η άμμος έχει τα κατάλληλα χαρακτηριστικά υφής και μεγέθους και πληροί τις προϋποθέσεις θερμοκρασίας και υγρασίας που είναι απαραίτητες για την επώαση. Γεννάνε τους καλοκαιρινούς μήνες, βγαίνοντας δύο ως τέσσερις φορές στην παραλία, αργά το βράδυ. Η εκκόλαψη διαρκεί δύο μήνες. Οι νεοσσοί, περίπου 100 σε κάθε φωλιά, έχουν μήκος πέντε εκατοστά και ζυγίζουν δεκαεπτά γραμμάρια. Οι νεοσσοί έχουν να αντιμετωπίσουν πάμπολλους φυσικούς εχθρούς -καβούρια, γλάρους και ψάρια-, και η θνησιμότητά τους είναι εξαιρετικά υψηλή. Υπολογίζεται ότι σε κάθε χίλια χελωνάκια επιζεί και ενηλικιώνεται μόνο ένα.

Η χελώνα καρέτα-καρέτα θεωρείται είδος προς εξαφάνιση και προστατεύεται από τη Σύμβαση της Βέρνης, καθώς και από τη συνθήκη CITES για τον έλεγχο του εμπορίου ειδών απειλούμενων με εξαφάνιση. Πριν από 80 χρόνια, ο πληθυσμός της ξεπερνούσε τις 50.000. Σήμερα, με βία φθάνει τις 4.000 παγκοσμίως.

Η υποβάθμιση και η καταστροφή των βιότοπων όπου αναπαράγεται η καρέτα θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο την επιβίωση του είδους. Κύρια αιτία για την αλλοίωση του φυσικού χαρακτήρα των ακτών αποτελεί η άναρχη τουριστική ανάπτυξη, που συνεπάγεται δραματική συρρίκνωση των διαθέσιμων παραλιών ωοτοκίας της χελώνας: Ο θόρυβος από τα ξενοδοχεία και τις ταβέρνες τρομάζει τις θηλυκές *Caretta caretta*, τα φώτα αποπροσανατολίζουν τους νεοσσούς, ενώ τα οχήματα, οι ομπρέλες για τον ήλιο και οι ξαπλώστρες συμπιέζουν την άμμο προκαλώντας σοβαρά προβλήματα στην ωοτοκία και την εκκόλαψη. Σημαντικές απειλές αποτελούν επίσης η χρήση μη επιλεκτικών αλιευτικών εργαλείων -κάθε χρόνο χιλιάδες θαλάσσιες

χελώνες μπλέκονται τυχαία στα δίχτυα και τα παραγάδια και πνίγονται- και η ρύπανση από προϊόντα πετρελαίου, χημικές ουσίες και σκουπίδια. Ιδιαίτερο πρόβλημα αποτελούν οι πλαστικές σακούλες, αφού οι χελώνες τις τρώνε, νομίζοντας πως πρόκειται για τσούχτρες, με αποτέλεσμα να πεθαίνουν από ασφυξία. Τέλος, κάποιες χελώνες τραυματίζονται, μερικές φορές θανάσιμα, από ταχύπλοα σκάφη που πλέουν κοντά στις παραλίες ωτοκίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΝΑΚΥΡΗΞΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΜΕ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

5.1 Παρούσα κατάσταση

Αν και η ευρύτερη περιοχή ου Κυπαρισσιακού κόλπου περιέχει τρεις περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 ήδη από τα έτη 1994 και 1995 (GR 2330005 – Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊτάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος και GR 2330008 Κόλπος Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία), εντούτοις δεν έχει έως σήμερα δημιουργηθεί κάποιος φορέας διαχείρισης ευθύνη του οποίου είναι και η σύνταξη και εφαρμογή του σχεδίου διαχείρισης. Κατά συνέπεια το περιβάλλον έχει υποστεί πλήγματα από αυθαίρετες παρεμβάσεις, κτίσεις και χρήσεις. Ενέργειες που περιλαμβάνουν ακόμα και πρόσφατες δραστηριότητες όπως το όργανο αμμοθινών μήκους 3χλμ¹⁰⁶ και την διάνοιξη οδών από ιδιωτική κατασκευαστική εταιρία καταστρέφοντας αμμοθίνες¹⁰⁷. Δυστυχώς υπάρχουν παλαιότερες ενέργειες ακόμα και από δημοτική αρχή που περιλαμβάνουν καταστροφή αμμοθινών από την διάνοιξη μεγάλου πλάτους παραλιακής οδού¹⁰⁸ και την οδήγηση λυμάτων βιολογικού καθαρισμού στην λίμνη Καϊάφα¹⁰⁹. Η περιοχή έχει μάλιστα κινδυνέψει στο παρελθόν και από μεγάλης έκτασης έργων όπως η διάνοιξη αυτοκινητοδρόμου εντός της περιοχής GR 2330005 – Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως στα πλαίσια της κατασκευής της Ιόνιας Οδού με την σύμφωνη γνώμη της δημοτικής αρχής που ακυρώθηκε έπειτα από προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας¹¹⁰.

Για την θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta* μάλιστα, που είναι είδος σε επικινδυνότητα, δεν έχουν πραγματοποιηθεί οι προβλεπόμενες δράσεις από τους

¹⁰⁶ ΑΡΧΕΛΩΝ, Κρατική αναβλητικότητα και επιχειρηματικά μικροσυμφέροντα καταστρέφουν προστατευόμενες περιοχές: Καταδίκασαν τις «Θίνες Κυπαρισσίας» (Natura 2000 - GR 2550005) σε θάνατο... με όργανο! (Δελτίο τύπου, 23 Απριλίου 2013) [<http://www.archelon.gr/contents/ourdeltia.php?row=row10&nid=576>]. (τελ. πρόσβαση 22/09/13)

¹⁰⁷ Απόφαση Περιφερειάρχη Πελοποννήσου Αριθ. Πρωτ.: 10580, Καλαμάτα 03/08/2012

¹⁰⁸ Εφημερίδα Ελευθεροτυπία, "Ζαχάρω: Έξι μήνες σε Χρονόπουλο και Αντιδήμαρχο", [<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=206737>], (τελ. πρόσβαση 22/09/13)

¹⁰⁹ Εφημερίδα Έθνος, "Πρόστιμο για λύματα στην λίμνη Καϊάφα", [<http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=23106&subid=2&pubid=2676804>], (τελ. πρόσβαση 22/09/13)

¹¹⁰ Εφημερίδα Ελευθεροτυπία, "Το ΣτΕ "έδωξε" την Ιόνια Οδό από την λίμνη Καϊάφα", [<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=184918>], (τελ. πρόσβαση 22/09/13)

αρμοδίους φορείς σε τέτοιο βαθμό που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε στην Ελλάδα αιτιολογημένη γνώμη τον Σεπτέμβριο του 2012. Η περιοχή της Κυπαρισσίας θεωρείται η δεύτερη πιο σημαντική περιοχή ωοτοκίας της χελώνας στην Μεσόγειο μετά την Ζάκυνθο και άρα οι περιβαλλοντικές συνθήκες που την διέπουν είναι κρίσιμες για την επιβίωση του είδους. Επιπρόσθετα η περιοχή διαθέτει ένα από τα πιο σημαντικά αμμοθινικά συστήματα στην Ελλάδα. Αξίζει να σημειωθεί πως έπειτα από την προαναφερθείσα αποστολή αιτιολογικής γνώμης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ΥΠΕΚΑ συγκρότησε τον Μάρτιο του 2013 Επιτροπή "για την προώθηση πλαισίου και δράσεων προστασίας των Οικότοπων και των Ειδών της περιοχής NATURA 2000 της Κυπαρισσίας"¹¹¹.

Παρεμβάσεις των περιβαλλοντικών οργανώσεων MEDASSET και ΑΡΧΕΛΩΝ ήδη από το 2010 έχουν επίσης προκαλέσει την διερεύνηση της υπόθεσης από την Γραμματεία της Σύμβασης της Βέρνης. Κατά συνέπεια η Ελλάδα έχει κληθεί να ενημερώσει μέχρι το τέλος του Ιουλίου 2013 αναλυτικά για όλες τις θεσμικές και διοικητικές αποφάσεις καθώς και τα διαχειριστικά μέτρα που έχει λάβει ώστε να επαναξιολογηθεί η συμμόρφωση με τις κοινοτικές οδηγίες κατά την προγραμματισμένη συνάντηση της Γραμματείας τον Σεπτέμβριο 2013¹¹².

Εάν στο σύνολο των αυθαίρετων παρεμβάσεων που έχουν υποβαθμίσει το περιβάλλον, προσθέσει κανείς τις επιπτώσεις από την μεγάλη καταστροφή των πυρκαγιών στην ευρύτερη περιοχή το 2007 (22,5% καμένη γη στο δάσος και λίμνη Καϊάφα GR2330005¹¹³), γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι η περιοχή θα όχι μόνο θα είχε σημαντικά οφέλη από την ύπαρξη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου αλλά το έχει ανάγκη λόγω του πλήθους των καταστροφικών για το περιβάλλον ενεργειών.

Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΕΜΠ) που απαιτείται για την συνέχιση της νομικής διαδικασίας ώστε να δημιουργηθεί φορέας διαχείρισης δημιουργήθηκε μόλις το 2011 από ενέργειες των τότε Ελληνικών Τουριστικών Ακινήτων (ΕΤΑ) και σήμερα Εταιρία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ ΑΕ). Η μελέτη αυτή έλαβε έγκριση από

¹¹¹ WWF Ελλάς. *Δεσμεύσεις για εφαρμογή – Η περιβαλλοντική νομοθεσία στην Ελλάδα*. Ετήσια έκθεση του WWF Ελλάς για το 2012, 2013

¹¹² WWF Ελλάς. *Δεσμεύσεις για εφαρμογή – Η περιβαλλοντική νομοθεσία στην Ελλάδα*. Ετήσια έκθεση του WWF Ελλάς για το 2012, 2013

¹¹³ WWF Ελλάς. "Οικολογικός απολογισμός των καταστροφικών πυρκαγιών του Αυγούστου 2007 στην Πελοπόννησο", Αθήνα: Σεπτέμβριος 2007

την Γενική Γραμματεία του ΥΠΕΚΑ (56014/2390/29-10-2012) και επομένως το επόμενο βήμα είναι η σύνταξη σχετικού Προεδρικού Διατάγματος για την ανακήρυξη των γειτονικών περιοχών Natura 2000 σε Περιφερειακό Πάρκο.

5.2. Το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος (ΣΠΔ)

Το σχέδιο που έχει διανεμηθεί στους τοπικούς φορείς για ενημέρωση μαζί με πρόσκληση για δημόσια διαβούλευση προβλέπει την ένταξη των GR 2330005 – Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος και GR 2330008 Κόλπος Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία σε ένα "Περιφερειακό Πάρκο Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας". Η αντιμετώπιση αυτών των δύο γειτονικών περιοχών ακολουθεί την ΕΠΜ που προηγήθηκε και αποτέλεσε σαφώς την βάση του ΣΠΔ¹¹⁴.

Στο σχέδιο γίνεται αναφορά στους σχετικούς σκοπούς και στόχους με αναλυτική καταγραφή των προστατευόμενων ειδών και την ανάπτυξη συμβατών δραστηριοτήτων. Οριοθετείται επίσης η περιοχή σε μικρότερα τμήματα έτσι ώστε να είναι ευκολότερη η κατανόηση των ειδικών προβλέψεων σε κάθε ένα από αυτά. Τα τμήματα αυτά εντάσσονται σε τεσσάρων διαφορετικών ειδών κατηγοριοποίησης.

1. Περιοχές Προστασίας της Φύσης (ΠΠΦ)
2. Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ)
3. Περιοχές Οικοανάπτυξης (ΠΟικ)
4. Προστατευόμενους Φυσικούς Σχηματισμούς (ΠΦΣ)

Κατά την καταγραφή των επιτρεπόμενων χρήσεων και δραστηριοτήτων στο σύνολο του Περιφερειακού Πάρκου το σχέδιο προχωρά:

- Στην διασφάλιση του δασικού χαρακτήρα των δασικών εκτάσεων
- Στην απαγόρευση χρήσης των υπαρχόντων δρόμων (με σχετικές εξαιρέσεις)
- Στην απαγόρευση κάθε είδους εξόρυξης
- Στην απαγόρευση της ελεύθερης κατασκήνωσης
- Στην απαγόρευση δημιουργίας ΧΥΤΑ
- Στην απαγόρευση της ρύπανσης μέσω της απόρριψης απορριμμάτων
- Στην απαγόρευση συλλογής φυτών, κοπής δέντρων κτλ

¹¹⁴ ΣΠΔ, «Χαρακτηρισμός των χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών των «GR 2330005: Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Στροφυλιά, Κακόβατος» και «GR 2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία» ως «Περιφερειακό Πάρκο Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας» και ίδρυση Φορέα Διαχείρισής τους»

- Στην απαγόρευση θανάτωσης ή σύλληψης ειδών πανίδας και συλλογή αυγών
- Στην απαγόρευση των εργασιών εγκιβωτισμού των εκβολών των μικρορεμάτων
- Στην απαγόρευση πινακίδων πέραν αυτών του Υπ. Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
- Στην απαγόρευση του κυνηγιού όλο το έτος σε ζώνη 500μ περιμετρικά χώρων αναψυχής

Επιπρόσθετα των παραπάνω για κάθε μία από τις τέσσερις προαναφερμένες κατηγορίες ισχύουν προβλέψεις επιτρεπτών χρήσεων που σχετίζονται κυρίως με εργασίες περιβαλλοντικής μελέτης, διατήρησης και αποκατάστασης χωρίς ωστόσο να είναι πολύ λεπτομερές καθώς αυτό θα πραγματοποιηθεί κατά την σύνταξη του σχεδίου διαχείρισης από τον αρμόδιο φορέα.

Στο σχέδιο επίσης περιγράφονται οι οδηγίες τουριστικής και ψυχαγωγικής εκμετάλλευσης και οι προϋποθέσεις για την λειτουργία σχετικών επιχειρήσεων στις παραλίες. Μεταξύ άλλων, επιχειρείται ο μετριασμός της σκίασης της άμμου, η αποφυγή φωτεινών πηγών τις νυχτερινές ώρες, η μη παραμονή καθισμάτων μετά την δύση του ηλίου και ο περιορισμός της ηχητικής έντασης. Διαμορφώνεται ένα πλαίσιο λοιπόν χρήσης της παραλίας με σεβασμό στο περιβάλλον και ειδικότερα στην ανάγκη ωοτοκίας της χελώνας *Caretta Caretta*. Οι περιορισμοί στα περισσότερα τμήματα καλύπτουν και την απαγόρευση νυχτερινής κολύμβησης καθώς και την χρήση μόνο της παράκτιας ζώνης για την ηλιοθεραπεία των λουόμενων.

Σχετικά με την εκμετάλλευση της λίμνης Καϊάφα προβλέπονται "οι δραστηριότητες ήπιας αναψυχής χωρίς μηχανικά μέσα, όπως η κολύμβηση, η ιστιοπλοΐα, η κωπηλασία, η περιήγηση με ποδήλατα θαλάσσης και η κατάδυση, καθώς και τα καθορισμένα δρομολόγια πλοιαρίων του φορέα λειτουργίας των εγκαταστάσεων του ακινήτου, που θα μεταφέρουν και θα ξεναγούν τους επισκέπτες. Δραστηριότητες θαλάσσιας αναψυχής με μηχανοκίνητα μέσα θα επιτρέπονται μετά από την εκπόνηση ειδικής μελέτης καταγραφής και αξιολόγησης των οικοτόπων της περιοχής και των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την άσκηση αυτών και μετά από θετική γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείρισης". Επίσης προβλέπεται: "Η δημιουργία λιμενικών έργων κατά κύριο λόγο πλωτών στοιχείων (προβλήτα, γέφυρες

πρόσβασης), η εγκατάσταση πλωτού καφέ- restaurant η δυνατότητα εκπαίδευσης και αθλημάτων εναρμονισμένων με το φυσικό υδάτινο περιβάλλον (θαλάσσιες δραστηριότητες) με διαμόρφωση αμμώδους παραλίας και η δημιουργία χώρων άθλησης στο χερσαίο τμήμα μετά από σχετική ειδική μελέτη και σύμφωνη γνώμη του Φορέα διαχείρισης".

Στο εσωτερικό νησάκι της λίμνης Αγ. Αικατερίνη προβλέπεται μεταξύ άλλων "Η δημιουργία eco- κάμπινγκ, με χαρακτήρα φιλικό προς το περιβάλλον", "Η ανακαίνιση και εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων ξενοδοχειακών και λοιπών εγκαταστάσεων", "Η δημιουργία δικτύου αποχέτευσης και η εγκατάσταση μονάδας επεξεργασίας των προερχόμενων από τις εγκαταστάσεις του νησιού λυμάτων", " Η εγκατάσταση χώρου υποδοχής επισκεπτών και αναψυκτηρίου, χώρων υγιεινής, και στάθμευσης αυτοκινήτων" και " Η δημιουργία αγκυροβολίων ελαφριάς κατασκευής".

Τα ιαματικά λουτρά σύμφωνα με το ΣΠΔ θα μπορούν όχι μόνο να αποκατασταθούν αλλά να αναπτυχθούν μέσω της δημιουργίας ανοικτών πισινών για λουτροθεραπεία αλλά και κατάλληλων χώρων στάθμευσης.

Επιπρόσθετα προωθούνται αποφάσεις περιορισμού της κυκλοφορίας εντός του χώρου του Πάρκου με διάφορα ζώα όπως άλογα για την ψυχαγωγία. Η πρόσβαση στην θάλασσα θα ελέγχεται επίσης καθώς θα επιτρέπεται μόνο από συγκεκριμένα σημεία. Διάφορα υφιστάμενα μονοπάτια θα καταργηθούν. Σε μέρη όπου απαιτείται διέλευση πυροσβεστικού οχήματος θα διατηρούνται μόνο οι σχετικές οδοί αλλά θα απαγορεύεται η διέλευση από άλλα οχήματα πέραν για λόγους φύλαξης ή συντήρησης.

Για τις οποιεσδήποτε παράνομες κατασκευές προβλέπεται η απομάκρυνση τους. Αναφορικά με αγροτικές εκτάσεις επί των θινών θα ελεγχθεί η νομιμότητά τους και σε περίπτωση παρανομίας θα απομακρύνονται.

Το ΣΠΔ ολοκληρώνεται με την απόφαση ίδρυσης φορέα διαχείρισης που θα διοικείται από 11μελές συμβούλιο και συστήνεται να στελεχωθεί με 7 άτομα από τα οποία τα 3 θα καλύπτουν επιστημονικού χαρακτήρα θέσεις, άλλοι 3 θα καλύπτουν

θέσεις διοικητικού και τεχνικού προσωπικού ενώ η εναπομείνασα θέση προβλέπεται για Διευθυντή.

5.3 Κριτική επί του Σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος

Η τοπική κοινωνία σχεδόν ανακλαστικά φαίνεται να απορρίπτει, τουλάχιστον κατά μια αρχική εκτίμηση, το προτεινόμενο σχέδιο και μάλιστα σε σχετικά Δημοτικά συμβούλια φέρεται πως η πρόθεση στάσης απέναντι του είναι αρνητική από του εμπλεκόμενους Δήμους¹¹⁵. Οι αντιδράσεις βέβαια δεν περιορίζονται μόνο στις Δημοτικές αρχές αλλά σε περιπτώσεις όπως στον Δήμο Ζαχάρως εκφράζονται και από τις αντιπολιτευτικές παρατάξεις¹¹⁶. Στο ίδιο μήκος κύματος και οργανώσεις όπως η Κυνηγετική Ομοσπονδία Πελοποννήσου η οποία *"εκπροσωπώντας τους Κυνηγετικούς Συλλόγους Ζαχάρως, Κρεστένων, Πύργου και Κυπαρισσίας δηλώνει απερίφραστα ότι είναι κάθετα ενάντια στην ίδρυση του Περιφερειακού Πάρκου Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας Περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας όπως αυτό καθορίζεται από το σχετικό σχέδιο προεδρικού διατάγματος και θα παρέμβει με όλες τις δυνάμεις της για την ανατροπή και μη πραγματοποίησή του"*¹¹⁷. Ίσως υπάρχουν λίγες μόνο εξαιρέσεις στις οξείς αντιδράσεις οι οποίες προέρχονται από περιβαλλοντικές οργανώσεις και συλλόγους όπως του Συλλόγου Περιβαλλοντικής Προστασίας Ζαχάρως που ενώ ασκεί κριτική και αναγνωρίζει την ανάγκη συζήτησης επί διαφόρων θεμάτων, θεωρεί εντούτοις το συγκεκριμένο ΠΔ μία *"μοναδική ευκαιρία για την περιοχή"*¹¹⁸ που θα βοηθούσε στην δημιουργία ενός μοντέλου ανάπτυξης που θα περιλάμβανε το λεγόμενο χρυσό τετράγωνο (Αρχαία Ολυμπία - Νέδα - Ναός Επικούριου Απόλλωνα - Καϊάφας) όπως το οραματίζεται¹¹⁹.

¹¹⁵ Θάρρος News, "Νεκρή ζώνη ο Κυπαρισσιακός λόγω της χελώνας caretta caretta", [<http://www.tharrosnews.gr/news/content/%C2%AB%CE%BD%CE%B5%CE%BA%CF%81%CE%AE-%CE%B6%CF%8E%CE%BD%CE%B7%CF%82%BB-%CE%BF%CE%BA%CF%85%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CF%89-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%87%CE%B5%CE%BB%CF%8E%CE%BD%CE%B1%CF%82-caretta-caretta>], (τελ. πρόσβαση 22/09/13)

¹¹⁶ Ιόνιον FM, "Απορρίπτει το Π.Δ. για περιφερειακό πάρκο στον Καϊάφα", [<http://www.ionionfm.gr/display.greek.news.php?artid=45845&Mid=17&sub1=1>], (τελ. πρόσβαση 22/09/13)

¹¹⁷ Κυνηγετικά Νέα, "«Στραγγαλισμός» των παραδοσιακών δράσεων με την ίδρυση πάρκου λίμνης Καϊάφα και κόλπου Κυπαρισσίας", [<http://www.kinigetika.gr/straggalismos-ton-paradosiakon-draseon-me-tin-idrysi-parkoy-limnis-kaiafa-kai-kolpoy-kyparissias>], (τελ. πρόσβαση 22/09/13)

¹¹⁸ Εφημερίδα Καθημερινή, "Ήπια ανάπτυξη και προστασία στη λίμνη Καϊάφα", [http://news.kathimerini.gr/4Dcgi/4Dcgi/_w_articles_columns_2_08/06/2013_523044], (τελ. πρόσβαση 22/09/13)

¹¹⁹ Εφημερίδα Ελευθεροτυπία, "Μοντέλο ανάπτυξης για το χρυσό τετράγωνο", [<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=366740>], (τελ. πρόσβαση 22/09/13)

Αυτές οι αντιδράσεις μπορούν να θεωρηθούν μάλλον αναμενόμενες γιατί δεν υπήρξε κάποια σημαντική προεργασία πριν την δημοσίευση του σχεδίου. Προφανώς όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς θα έπρεπε να είναι πολύ περισσότερο ενημερωμένοι για το δίκτυο Natura 2000 και τις υποχρεώσεις της χώρας μας αλλά ευθύνεται και η κρατική αρχή για την αδράνεια και αδυναμία που έχει επιδείξει έως τώρα. Ένα Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος που εμφανίζεται ξαφνικά και με την έννοια του επείγοντος θέτει σχεδόν άμεσα τους εμπλεκόμενους φορείς σε αμυντική στάση. Πόσο μάλλον όταν τα στοιχεία δείχνουν πως η σύνταξη του έγινε βεβιασμένα και πρόχειρα υπό τον φόβο των Ευρωπαϊκών κυρώσεων, μετά από την αιτιολογημένη γνώμη του 2012 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την προθεσμία της Γραμματείας της Σύμβασης της Βέρνης, και η δημοσίευση του δεν συνοδεύεται από κανένα βοηθητικό ερμηνευτικό έντυπο που θα περιλάμβανε και τις μελλοντικές επιθυμητές δράσεις του φορέα διαχείρισης.

Χάθηκε έτσι η δυνατότητα επικοινωνίας στην τοπική κοινωνία των δυνατοτήτων του περιφερειακού πάρκου τόσο στην προσφορά στην ποιότητα ζωής αλλά και στην οικονομική δυναμική της ευρύτερης περιοχής. Υπάρχει λοιπόν στην διάθεση των πολιτών μια σειρά από απαγορεύσεις αλλά δεν υπάρχει το γιατί. Για τους περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένους πολίτες ίσως και να είναι περιττό και να αρκεί η προστασία των ειδών ως απάντηση. Ωστόσο στους υπόλοιπους πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η προστασία των περιοχών Natura 2000 είναι υποχρέωση, συνεπάγεται περιορισμούς αλλά είναι στο χέρι του φορέα διαχείρισης να πετύχει μέσω αυτού την εισροή κεφαλαίων ενίσχυσης αλλά και επενδυτικών κεφάλαιων και κατά συνέπεια να συμβάλλει τα μέγιστα στην οικονομική μεγέθυνση και ανάπτυξη της περιοχής. Μέσω της υφιστάμενης κατάστασης όχι μόνο χάνει η περιοχή την δυνατότητα να αντλήσει χρηματοδοτήσεις από τα διάφορα Ευρωπαϊκά προγράμματα όπως το LIFE και από Εθνικούς πόρους όπως το Πράσινο Ταμείο, αλλά ταυτόχρονα θα τις επιβάλλονται σχετικά πρόστιμα από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την μη συμμόρφωση.

Προβληματική κρίνεται και η ανάγκη δημοσίευσης του Προεδρικού Διατάγματος σε προγενέστερο χρόνο από την σύνταξη του Διαχειριστικού Σχεδίου. Προφανώς το Προεδρικό Διάταγμα απαιτείται για να ιδρυθεί ο φορέας διαχείρισης

αλλά η δημόσια διαβούλευση θα πρέπει ίσως να περιλαμβάνει τόσο την θέσπιση του Περιφερειακού Πάρκου όσο και την διαχείριση του την ίδια χρονική περίοδο. Σε διαφορετική περίπτωση η διαβούλευση θα έχει να κάνει με αποδοχή ή όχι των απαγορεύσεων. Η περιβαλλοντική μελέτη επίσης περιλαμβάνει διατάξεις που είναι μη διαπραγματεύσιμες και άρα στενεύουν ακόμα περισσότερο τα περιθώρια συζήτησης.

Επιπρόσθετα το προτεινόμενο σχέδιο χαρακτηρίζεται και από ασάφειες οι οποίες δυσχεραίνουν ακόμα περισσότερο τις πιθανότητες αποδοχής του. Μια από αυτές είναι ο έλεγχος της νομιμότητας κτισμάτων και αγροτεμαχίων πλησίον των θινών για τις οποίες προβλέπει την απομάκρυνση σε περίπτωση μη νομιμότητας. Στην αντίθετη περίπτωση όμως δεν υπάρχει πρόβλεψη σχετικά με την δυνατότητα απαλλοτρίωσης για παράδειγμα, ώστε να αποκατασταθεί το περιβάλλον. Επιπρόσθετα δεν καλύπτεται η περίπτωση των διεκδικήσεων για τις οποίες η απόφαση της Δικαιοσύνης εκκρεμεί. Θα ήταν σκόπιμο να επιβάλλεται η άμεση ολοκλήρωση των νομικών διαδικασιών μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα ώστε να μπορεί ο φορέας διαχείρισης να προβεί στις κατάλληλες ενέργειες. Ασαφές επίσης είναι και το χρονοδιάγραμμα ίδρυσης του φορέα διαχείρισης καθώς το μόνο που προβλέπεται είναι η ανάθεση των καθηκόντων σε μεταβατικό φορέα και όχι ένα χρονικό όριο από την δημοσίευση του ΠΔ μέχρι την ίδρυση του φορέα.

Ο φορέας διαχείρισης είναι επίσης λογικό να συναντήσει δυσκολίες στην επιτυχημένη εκτέλεση των καθηκόντων του λόγω της έκτασης της περιοχής υπό τον έλεγχο του καθώς ο κυπαρισσιακός κόλπος διαθέτει μία ακτογραμμή περίπου 60 χλμ¹²⁰. Κατά μήκος της ακτογραμμής αυτής που ανήκει στο τμήμα GR 2330008 Κόλπος Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία, συναντώνται και τα τμήματα GR 2330005 – Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος και GR 2550005 - Θίνες Κυπαρισσίας. Είναι εύλογη η απορία επίσης γιατί αφού το προεδρικό διάταγμα θεωρεί πως ένας φορέας διαχείρισης μπορεί να ανταπεξέλθει στον έλεγχο των δύο περιοχών, δεν εντάσσει ταυτόχρονα και την τρίτη που γειτονεύει. Εάν πάλι εκτιμά πως ένας άλλος φορέας διαχείρισης πρέπει να οριστεί για το GR 2550005 γιατί δεν πράττει ομοίως για το μεγαλύτερο και

¹²⁰ Μέτρηση μέσω distance tools της ιστοσελίδας <https://maps.google.com/>

πολυπλοκότερο GR 2330005. Ορθότερη ίσως λύση θα ήταν, εάν είναι εφικτό, να διαιρεθεί το GR 2330008 σε τρία μέρη με το βορειότερο να παραμένει ως έχει, το κεντρικό κομμάτι στην ακτογραμμή του Δήμου Ζαχάρως να ενταχθεί στο GR 2330005 και ομοίως το νοτιότερο να ενταχθεί στο GR 2550005. Με αυτόν τον τρόπο ίσως η διαχείριση θα ήταν πιο εφικτή και γεωγραφικά κατανοητή.

Στο σχέδιο επίσης υπάρχουν ελλείψεις σχετικά με τις αγροτικές οδηγίες σε μία αγροτική περιοχή. Το δίκτυο Natura ενθαρρύνει την καλλιέργεια και παραγωγή προϊόντων μέσα σε χαρακτηρισμένες περιοχές υπό προϋποθέσεις. Δυστυχώς δεν υπάρχουν ιδιαίτερες σχετικές αναφορές και πλαίσια οδηγιών. Φυσικά αυτό μπορεί να καλυφθεί από το σχέδιο διαχείρισης.

Τέλος αίσθηση προκαλεί η ανάγκη δημιουργίας 11μελούς συμβουλίου διοίκησης του φορέα διαχείρισης και που αποτελείται μάλιστα κυρίως από εκπροσώπους αιρετών που μοιραία θα αλλάζουν όσο συχνά μεταβάλλονται τα εκλογικά αποτελέσματα. Ειδικά το μέγεθος του συμβουλίου προβληματίζει όταν την ίδια στιγμή η στελέχωση του ίδιου του φορέα συνίσταται να είναι μόλις 7 άτομα.

5.4 Προτεινόμενες δράσεις διαχείρισης και ανάδειξης

Η κατά τόπους επιτυχία του δικτύου Natura 2000 οφείλεται κυρίως στην αποδοχή της τοπικής κοινωνίας και την επιλογή της να στηρίζει τους διάφορους στόχους. Ένας κύριος λόγος είναι γιατί μέσα από την πληροφόρηση κατάφεραν οι πολίτες να δουν με διαφορετικό τρόπο τους ίδιους τόπους. Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο πρέπει πρώτα να απομακρύνουμε την εντύπωση της επιβολής και της καταδίκης. Έπειτα είναι σημαντικό να προταθούν συνολικά πλαίσια ανάπτυξης του εκάστοτε Δήμου που θα περιλαμβάνουν την αξιοποίηση των περιοχών Natura 2000 ως το σημαντικότερο στοιχείο και σημείο αναφοράς. Ειδικά σε έναν Δήμο όπως αυτός της Ζαχάρως που είναι μικρός σε μέγεθος, έχει χαμηλό πληθυσμό και περιορισμένους πόρους η ώθηση που μπορεί να δώσει ένα περιφερειακό πάρκο είναι αναμφισβήτητα κρίσιμη για την ανάπτυξη του. Η χελώνα *caretta caretta* ως προς το ότι είναι και το είδος σε μεγαλύτερη επικινδυνότητα πρέπει όχι μόνο να αποκτήσει τον σεβασμό που αξίζει από τους πολίτες που μοιράζεται το ίδιο περιβάλλον αλλά θα

μπορούσε να αναδειχθεί ακόμα και ως σύμβολο της πόλης αντικαθιστώντας το δελφίνι που χρησιμοποιείται επίσημα και που δεν μπορεί να ταυτιστεί με την περιοχή.

Ιδέες για την συνολική ανάπτυξη του Δήμου Ζαχάρως συγκεκριμένα μπορούν να είναι διάφορες και να επηρεάζονται είτε άμεσα είτε έμμεσα με το περιφερειακό πάρκο και η συνδρομή από την πολιτεία για την χρηματοδότηση κάποιων από αυτών να είναι προαπαιτούμενο για την αποδοχή του Σχεδίου του Προεδρικού Διατάγματος. Ενδεικτικά κάποιες προτάσεις προς συζήτηση θα μπορούσαν να είναι:

Ενσωμάτωση άλλων πολιτικών

- Καλλιέργειες και παραγωγικές λειτουργίες
 - Βιολογικές καλλιέργειες (ενημέρωση, χρηματοδότηση, προοπτική)
 - Τυποποίηση τοπικών προϊόντων υποχρεωτικά γύρω από ένα ή δύο μόνο trademark όπως "Καϊάφας" και "Ζαχάρω"
 - Δημιουργία εργαστηρίου χειροτεχνίας με υλικά από τη περιοχή για χαρακτηριστικές κατασκευές (τεχνήματα από άμμο, σουβενίρ από τοπική ξυλεία κ.α.)
- Τουρισμός - Καταλύματα
 - Αγροτουρισμός (πχ επισκέψιμα αγροκτήματα με τοπικά προϊόντα)
 - Eco camping (πέρα από το προβλεπόμενο στην λίμνη Καϊάφα)
 - Glamping
 - Επιδοτήσεις ή πρόγραμμα βιοκλιματικών ενοικιαζόμενων
- Τουρισμός - Δραστηριότητες
 - Δημιουργία φορέα διοργάνωσης ποδηλατοδρομιών, πεζοποριών και ορειβασιών με κατάλληλη συνοδεία και χαρακτήρα άθλησης - εκμάθησης
 - Αθλητικές διοργανώσεις στο δίπολο Καϊάφας - Νέδα
 - Περιοδικοί (π.χ. ετήσιοι) αγώνες ποδηλασίας, κολύμβησης, τρέξιμο και τρίαθλο που θα περιλαμβάνει και τα τρία
 - Ετήσιο φεστιβάλ «Λίμνη Καϊάφα» Σεπτεμβρίου ή Οκτωβρίου
 - Θέμα το οικοσύστημα Καϊάφα
 - Διοργάνωση τοπικού φορέα με συνεργασία Πανεπιστημίων και οικολογικών οργανώσεων

- Πρόσκληση συμμετοχής και σε Ευρωπαϊκούς φορείς
 - Περιλαμβάνει τοπικές εκδρομές, διαμονή στις εγκαταστάσεις του Καϊάφα και της περιοχής, ομιλίες, παρουσίαση ερευνών, καλλιτεχνικές δραστηριότητες κτλ
- Ετήσια διοργάνωση Summer School (Ιουλίου) από ΜΚΟ ή πανεπιστήμια
 - Θέματα η βιώσιμη ανάπτυξη, η οικολογία σε σχέση με την ανάπτυξη, πράσινη ανάπτυξη κτλ
- Ετήσιο Φεστιβάλ «Παραλίας Ζαχάρως»
 - Θέμα η περιοχή της Ζαχάρως
 - Διοργάνωση τοπικού φορέα με συνεργασία Πανεπιστημίων και ομάδων νέων σε όλη την Ευρώπη
 - Πρόσκληση συμμετοχής και σε Ευρωπαϊκούς φορείς
 - Ανάδειξη τοπικής κουζίνας
 - Ανάδειξη τοπικών προϊόντων
 - Περιλαμβάνει τοπικές εκδρομές, διαμονή στις εγκαταστάσεις του της περιοχής, καλλιτεχνικές δραστηριότητες όπως μουσικές εκδηλώσεις και δημιουργία γλυπτών από άμμο
- Ανοιχτή πρόσκληση διοργάνωσης εκπαιδευτικών σχολικών εκδρομών στον Δήμο Ζαχάρως για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης
- Εθελοντικές δράσεις περιβαλλοντικού χαρακτήρα από ομάδες νέων , οικολόγων κτλ για την έκτακτη ενίσχυση του δυναμικού του φορέα διαχείρισης σε εκτός τουριστικής σεζόν περίοδο με δωρεάν διαμονή στο camping
- Τουρισμός – Κατασκευές – Εγκαταστάσεις
 - Δημιουργία μουσείου ή κέντρου ανάδειξης και ενημέρωσης γύρω από την σημασία και ιδιαιτερότητα του τοπικού περιβάλλοντος, το μικροκλίμα της περιοχής, τη χλωρίδα, τη πανίδα και τις καταστροφές από τις φωτιές
 - Δημιουργία παρατηρητήριων κατά μήκος της παραλίας
 - Δημιουργεί θέσεις εργασίας
 - Διασφαλίζει την μη νυχτερινή πρόσβαση από τον άνθρωπο
 - Καλύτερη και αμεσότερη αναγνώριση φωλιών

- Λήψη νυχτερινών βίντεο και φωτογραφιών για χρήση σε ντοκιμαντέρ, εκδόσεις κ.α.
- Δημιουργία δημοτικού κέντρου σύνδεσης των κύριων πόλων έλξης του Δήμου μεταξύ τους αλλά ίσως και με άλλους σε γειτονικούς Δήμους (πχ Ολυμπία)
 - Οι πόλοι αυτοί περιλαμβάνουν τις 5 εξόδους στην παραλία, την λίμνη Καϊάφα, τους καταρράκτες της Νέδα και τον Επικούριο Απόλλωνα
 - Το κέντρο πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες για τους διάφορους τόπους επίσκεψης
 - Δρομολόγια από και προς τους τόπους αυτούς
- Μετατροπή γραφικών χωριών σε πρότυπους επισκέψιμους παραδοσιακής μορφής σύγχρονους οικισμούς δορυφόρους με την εφαρμογή ιδιότυπης «Ζώνης Ενεργού Πολεοδομίας» (ΖΕΠ)
 - Παράδειγμα ΖΕΠ αυτή της Κοζάνης (νέος οικισμός)
 - Ιδιαιτερότητα η μετατροπή υπαρχόντων κτισμάτων και όχι δημιουργία νέων
 - Πλεονέκτημα η παραδοσιακή κατασκευή από πέτρα και ξύλο που είναι οικολογική και σημαντική για την παράδοση
- Χρηματοδότηση εφαρμογής αισθητικών παρεμβάσεων στην πόλη και στους οικισμούς
 - Περιλαμβάνει φύτευση, προσθήκη μνημείων και αγαλμάτων φόρου τιμής σε αναγνωρίσιμες τοπικές προσωπικότητες (αν υπάρχουν)
 - Εφαρμογή σε δημόσιους χώρους αλλά και δημόσια κτίρια
- Κατασκευή δρόμων ήπιας κυκλοφορίας με στόχο την ενοποίηση της περιοχής παραλιακά
 - Χρήση υδατοδιαπερατών δαπέδων ή άλλων σχετικά φιλικών στο περιβάλλον κατασκευών
 - Ο δρόμος θα λειτουργεί και ως διαχωριστικό της περιοχής που προστατεύεται 100% και αυτής που μπορεί να αξιοποιηθεί ήπια με συγκεκριμένων προτύπων κατασκευές (βιοκλιματικού σχεδιασμού και μικρού αποτυπώματος και αντίκτυπου στο περιβάλλον)

Με κάποιες από αυτές τις δράσεις που αναφέρονται ενδεικτικά και αυτές που προβλέπονται στο σχέδιο των ΕΤΑΔ είναι σίγουρο πως η περιοχή θα παραμένει "ζωντανή" κατά την διάρκεια όλου του έτος τόσο αναφορικά με την οικονομική δραστηριότητα αλλά και με τις πολιτιστικές εκδηλώσεις. Εάν αυτό είναι εφικτό και ταυτόχρονα προστατεύεται το περιβάλλον τότε υπάρχει μια συνθήκη που αποφέρει μόνο κέρδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

6.1 Συμπεράσματα.

Σύμφωνα με την έκθεση που δημοσιοποίησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την κατάσταση διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών που είναι απαιτούμενη από το άρθρο 17 της οδηγίας περί οικοτόπων διαπιστώθηκε ότι τουλάχιστον το 31% των οικοτόπων του παραρτήματος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, που απαντώνται στην Ελλάδα, βρίσκονται σε μη ικανοποιητική/ανεπαρκή κατάσταση διατήρησης, ενώ για το 65% των χερσαίων ειδών και το 62% όλων των ειδών που προστατεύονται από την 92/43/ΕΟΚ η κατάσταση διατήρησης είναι άγνωστη¹²¹.

Τα αποτελέσματα της έκθεσης είναι το λιγότερο μη ικανοποιητικά και αποτελεί τεκμήριο ότι οι πρακτικές που έχουν ακολουθηθεί στο παρελθόν δεν έχουν επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Οι λόγοι εντοπίζονται κυρίως στην έλλειψη στοχοθεσίας και σχεδιασμού σε νομοθετικό επίπεδο, καθώς και στην μη επαρκή και ελλιπή ενημέρωση τόσο σε επίπεδο κρατικών φορέων, όσο και σε επίπεδο πολιτών μεμονωμένα.

Ειδικότερα για την ευρύτερη περιοχή του Δήμου Ζαχάρως παρόλο που περιέχει τρεις περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 από το 1995 και έπειτα, παραταύτα δεν έχει ακόμη δημιουργηθεί κάποιος φορέας διαχείρισης ευθύνη του οποίου είναι και η σύνταξη και εφαρμογή του σχεδίου διαχείρισης. Ως συνέπεια το περιβάλλον έχει υποστεί πλήγματα από αυθαίρετες παρεμβάσεις, κτίσεις και χρήσεις, είτε από το ίδιο το κράτος, είτε από την Δημοτική Αρχή, είτε από μεμονωμένους ιδιώτες. Τρανό παράδειγμα ο κίνδυνος διάνοιξης αυτοκινητόδρομου στα πλαίσια της κατασκευής της Ιονίας οδού, ενώ έχουν υπάρξει πληθώρας άλλες παραβάσεις (καταστροφή αμμοθινών, κατάληξη βιολογικού καθαρισμού στην λίμνη Καϊάφα κ.α.). Η αιτιολογημένη γνώμη που απέστειλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κινητοποίησε τον κρατικό μηχανισμό με το ΣΠΔ, ωστόσο αυτό φαίνεται επισπευσμένο, ασαφές σε πολλά σημεία, μη ολοκληρωμένο και όπως δείχνουν και οι αντιδράσεις της τοπικής

¹²¹ European Commission. Composite Report on the Conservation Status of Habitat Types and Species as required under Article 17 of the Habitats Directive, 2009

κοινωνίας δεν εμπνέει και δεν μπορεί να πείσει τους δημότες για την αναγκαιότητα και χρηστικότητα του. Ο Δήμος Ζαχάρως αποτελεί αντιπροσωπευτικό παράδειγμα περιοχών ενταγμένων στο δίκτυο Natura στην Ελλάδα, που δεν απολαμβάνουν την σημασία και κυρίως την προστασία που πρέπει.

Οι λόγοι που οδηγούν σε αυτά τα αποτελέσματα είναι η κυρίως η έλλειψη πολιτικής βούλησης και σχεδιασμού, ενώ μεγάλο ρόλο έχει η ελλιπής ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων, και κυρίως της τοπικής κοινωνίας. Σε επίπεδο κρατικής εξουσίας το μεγαλύτερο πρόβλημα έγκειται στην νομοθεσία. Υπάρχουν νόμοι που έχουν πολλές ασάφειες, νόμοι που δεν δείχνουν συντονισμένοι χρονικά με το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και νόμοι που λάμπουν δια της απουσίας τους ή της καθυστέρησης τους. Είναι δεδομένο ότι θα πρέπει να υπάρχει ένα στοχευμένο νομοθετικό πλαίσιο για τις προστατευόμενες περιοχές, που να δίνει ξεκάθαρες αρμοδιότητες, ρόλους και υποχρεώσεις στον εκάστοτε εμπλεκόμενο με νόμους συμπληρωματικούς τόσο ως το περιεχόμενο αλλά και ως τον χρόνο. Σήμερα, μόλις το 25% των περιοχών Natura έχει χαρακτηριστεί από την εθνική νομοθεσία ως προστατευόμενη περιοχή, με αποτέλεσμα το υπόλοιπο 75% ουσιαστικά να μένει εκτός προστασίας και ελέγχου του νόμου. Ενδεικτικό γεγονός της αναποτελεσματικότητας και της προχειρότητας αποτελεί ότι παρόλο που με τον Ν.3937/2011 αναγνωρίστηκαν οι ΤΚΣ σε ΕΖΔ δεν έχουν καθοριστεί ακόμη τα αναγκαία μέτρα διατήρησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα που να ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις.

Επίσης παρατηρείται ότι υπάρχει πρόβλημα σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης και δημοτών. Πολλές φορές φαίνεται η δημοτική αρχή και οι πολίτες να μην αντιλαμβάνονται την σημαντικότητα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις εκάστοτε οδηγίες ή τους εκάστοτε νόμους. Το γεγονός αυτό διαφαίνεται από τις αντιδράσεις που προκύπτουν από τους τοπικούς φορείς όταν προτείνεται κάποιος νόμος ή κάποια δράση με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος που είναι συνήθως αρνητικές. Πρέπει να καταστεί σαφές ότι σε μια τέτοια κατάσταση μπορούν να κερδίσουν όλα τα μέρη (κράτος, δημοτική αρχή, δημότες, περιβάλλον) αρκεί να υπάρχει η βούληση από όλες τις πλευρές. Στη δημόσια διαβούλευση εκτός από τις όποιες απαγορεύσεις θα πρέπει να αναδεικνύονται και οι ευκαιρίες με τις προοπτικές που δημιουργούνται και τις ακόλουθες ευκαιρίες δράσης για δημιουργική εκμετάλλευση. Είναι εξέχοντος σημαντικό μέσα σε ένα μοντέλο ανάπτυξης που

προϋποθέτει εξ' αρχής περιορισμούς με σκοπό την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, να βρεθούν και να αντιπαραβάλλονται ως αντιστάθμισμα στην τοπική κοινωνία αντίστοιχες προοπτικές που θα λειτουργήσουν ως διέξοδοι στον οικονομικό τομέα. Οι λύσεις αυτές μπορούν να οριστούν και να προβληθούν από την κεντρική εξουσία του κράτους ή και από τον Δήμο, παρασύροντας με θετική αύρα και ομάδες πολιτών σε αυτήν την κατεύθυνση.

Σαφώς η κάθε περιοχή αποτελεί μοναδική περίπτωση και συνεπώς απαιτείται και ξεχωριστό μοντέλο ανάπτυξης, προσαρμοσμένο να εφαρμοστεί βάσει των ειδικών αναγκών και συνθηκών κάθε μεμονωμένης περιοχής. Η ομαδοποιημένη προσέγγιση από το κράτος και ακολούθως η ομαδοποίηση των περιοχών που έχουν ανάγκη προστασίας σε ένα ίδιο μοντέλο ανάπτυξης και δράσης δεν δύναται να αποδώσει τα επιθυμητά αποτελέσματα, αλλά αντιθέτως προκύπτουν διαστρεβλωμένα και ελλιπή σχέδια που εκτός των άλλων αδυνατούν να πείσουν τους πολίτες. Είναι αναγκαίο λοιπόν κάθε σχέδιο διαχείρισης να προσμετράει την υφιστάμενη κατάσταση που πρέπει να αντιμετωπίσει, τις ανάγκες και τα προβλήματα που πρέπει να διαχειριστεί καθώς και τα αντισταθμίσματα που οφείλει να αποδώσει στην τοπική κοινωνία. Η επίτευξη ενός τέτοιου πλαισίου προϋποθέτει την ολοκληρωμένη επισκόπηση της περιοχής και όλων των επιμέρους θεμάτων της, ενώ απαιτείται η σωστή πληροφόρηση και ενημέρωση εις βάθος των αρμόδιων αρχών και φορέων, αλλά και των δημοτών συνολικά. Η σωστή ενημέρωση είναι μεν ευθύνη προσωπική του καθενός, αλλά η εκάστοτε αρχή θα πρέπει να ενθαρρύνει και να παροτρύνει τους πολίτες να πληροφορηθούν, δημιουργώντας η ίδια ένα δίκτυο διαρκούς και συνεχούς πληροφόρησης που θα διευκολύνει την πρόσβαση σε αυτήν την πληροφορία. Βεβαίως αυτό προϋποθέτει πως η εκάστοτε αρχή θα ασκεί το ρόλο της υπεύθυνα. Η ύπαρξη ενός τέτοιου δικτύου, που θα παρέχει αδιαμφισβήτητα στοιχεία για το τι βλάπτει το φυσικό περιβάλλον και το εκάστοτε προστατευόμενο είδος, είναι απαραίτητη για να αποφεύγονται οι προτάσεις πρόχειρων σχεδίων και λύσεων που βασίζονται στην άγνοια. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον (σωστή ενημέρωση, συνειδητοποιημένοι πολίτες και αρχές) είναι εφικτό οι αρμόδιοι φορείς να συμφωνήσουν και να εκπονήσουν ένα εφαρμοστέο και κατάλληλο σχέδιο διαχείρισης. Εάν η διαβούλευση γίνει σε ποιοτικά δεδομένα (τι θέλουμε να επιτύχουμε, τι εργαλεία έχουμε, ποιες είναι οι υποχρεώσεις μας, ποιοι οι βέλτιστοι τρόποι για επιτύχουμε τον στόχο) με ξεκάθαρες ιδέες και στόχους τότε θα βρεθεί ο

τρόπος να επιτευχθεί ο απώτερος σκοπός που είναι πολυδιάστατος (οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά, περιβαλλοντικά).

Αυτές άλλωστε είναι και οι αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης όπου απαιτείται η βούληση της πολιτείας με την συνεργασία της κοινωνίας τόσο για την οικονομική ευμάρεια όσο και για την περιβαλλοντική προστασία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

1. Α. Μελιάδου "Βιοποικιλότητα", Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Αθήνα 2000.
2. Γιώργος Δ. Κοκκόρης, Παναγιώτης Δημητρακόπουλος, Παναγιώτης Ντάλιας "Ενημέρωση για το Περιβάλλον", Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Αθήνα 2005
3. Βασίλης Κουρούτος, Μπέσσυ Μαντζάρα, Μιχάλης Σκούλλος, "Περιβαλλοντική εκπαίδευση και εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη σε προστατευόμενες περιοχές", Mediterranean Information Office for Environment, Culture and Sustainable Development, Αθήνα 2000
4. Δ. Μελάς, Α. Αλεξανδροπούλου, Β. Αμοιρίδης, Μ. Κακαρίδου, Ν. Σουλακέλλης, "Ατμοσφαιρική ρύπανση" Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Αθήνα 2000.
5. Ευάγγελος Ραυτόπουλος, "Συμβατική Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Μεσόγειος ή Plus Ultra", Αθήνα 2006.
6. Ευάγγελος Ραυτόπουλος, "Το νέο καθεστώς της σύμβασης της Βαρκελώνης για την προστασία του περιβάλλοντος της Μεσογείου", Αθήνα 2004
7. Λαζαρέτου. Θ, Γ. Καρέτσος " Προστατευόμενες φυσικές περιοχές" Γραμματεία της Νέας Γενιάς, 2002.
8. Μιχάλης Προμπονάς, "Δασικά Οικοσυστήματα και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεάπολης", 2008
9. Δ. Καραβέλας- Θ. Ναντσου, "Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών", Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, WWF Hellas, 2003
10. Σκούλλος Μ. (επιμ.), "Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη σε Προστατευόμενες Περιοχές: Επιμορφωτικό υλικό"
11. Γιώργος Δ. Σαμιώτης, Γρηγόρης Ι. Τσάλτας, "Διεθνής προστασία του περιβάλλοντος", Αθήνα 1990
12. Γρηγόρης Ι. Τσάλτας. "Αναπτυξιακό φαινόμενο και τρίτος κόσμος : πολιτικές και διεθνές δίκαιο της ανάπτυξης", Αθήνα 2010
13. Γρηγόρης Ι. Τσάλτας, Χαράλαμπος Πλατιάς. "Ευρωπαϊκή Ένωση και περιβάλλον : ανατομία μιας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής" Αθήνα 2010

14. Γρηγόρης Ι. Τσάλτας, Κωνσταντίνος Γ. Κατσιμπάρδης, " Αειφορία και περιβάλλον : η ευρωπαϊκή και εθνική προοπτική. Αθήνα 2004
15. Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, "Κατευθύνσεις Αναπτυξιακής Στρατηγικής στους τομείς πολιτικής αρμοδιότητας του ΥΠΕ.ΚΑ", 2013
16. Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, "Ιστορικό και Χαρακτηριστικά του δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα", 2012
17. Κ. Φιλίνης, Χ. Τριαντόπουλος, "Σημειώσεις για το εισαγωγικό σεμινάριο στην οικονομική θεωρία", ΜΠΣ Ευρωπαϊκές και Διεθνείς σπουδές,
18. Δ. Ρόκος, "Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη για έναν ειρηνικό και καλύτερο κόσμο", Συλλογικός Τόμος: "Περιβάλλον και Ανάπτυξη. Διαλεκτικές σχέσεις και διεπιστημονικές προσεγγίσεις". Εναλλακτικές εκδόσεις, Αθήνα, 2005
19. ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ, "Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την αναθεώρηση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό", 2013
20. Φ. Σαμαρά, "Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη σε ορεινή περιοχή: η περίπτωση του Δήμου Ολύμπου και της κοινότητας Καρυας", ΠΜΣΕ Προστασία περιβάλλοντος και βιώσιμη ανάπτυξη, 2008
21. Κ. Πετράκος, "COSTA NAVARINO, η πρώτη περιοχή ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) στην Ελλάδα", ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική - Σχεδιασμός Χώρου, 2010
22. Κακούρος, Β Τσιαούση, Ε. Χατζηχαλαράμπους, "Οδηγίες εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών", Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων (ΕΚΒΥ) και ΥΠΕΧΩΔΕ, 2004
23. WWF Ελλάς, "Αξιολόγηση του συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών της Ελλάδας: από τη θεωρία στην πράξη". WWF Ελλάς 2004 WWF Ελλάς. Δεσμεύσεις για εφαρμογή – Η περιβαλλοντική νομοθεσία στην Ελλάδα. Ετήσια έκθεση του WWF Ελλάς για το 2012, 2013
24. WWF Ελλάς. "Οικολογικός απολογισμός των καταστροφικών πυρκαγιών του Αυγούστου 2007 στην Πελοπόννησο", Αθήνα, 2007
25. Παπαδάκης Εμμανουήλ, "Ανάλυση περιβαλλοντικών παραμέτρων της λιμνοθάλασσας Καϊάφας σε περιβάλλον G.I.S", Πανεπιστήμιο Πατρών, 2007

26. ΑΡΧΕΛΩΝ, "Κρατική αναβλητικότητα και επιχειρηματικά μικροσυμφέροντα καταστρέφουν προστατευόμενες περιοχές: Καταδίκασαν τις «Θίνες Κυπαρισσίας» (Natura 2000 - GR 2550005) σε θάνατο... με όργωμα!", 2013

Ξένη Βιβλιογραφία

1. Raymond F.Dasman," A Different Kind of Country, Macmillan", New York,1968
2. E.O. Wilson "Biodiversity" Harvard University, National Academy of Sciences/Smithsonian Institution(1988).
3. Rachel Carson, "Silent Spring", Houghton Mifflin,1964
4. Alessandro Piazzzi et al., "Natura 2000 Management. Regional development funding as part of the integrated funding approach for biodiversity", Surf Nature, 2012
5. Nigel Dudley " Guidelines for applying protected area management categories", IUCN, 2008
6. R. W. Butler, "Tourism Area Life Cycle", University of Strathclyde, Goodfellow Publishers Ltd, 2011
7. K. Andriotis, "The Tourism Life Cycle - An Overview Of The Cretan Case", Paper presented at the International Conference on Tourism Development and Planning, A.T.E.I. Patras, 2005
8. European Commission, "Managing Natura 2000 sites- The provisions of article 6 of the Habitats Directive 92/43 EE", Luxembourg, 2000
9. European Commission, "The economic benefits of the Natura 2000 network", Publications office of the European Union, 2013
10. European Commission, "Assessment of plans and projects significantly affecting Natura 2000 sites", Office for Official Publications of the European Communities, 2002
11. European Commission, "The implementation of the EU nature legislation in estuaries and coastal zones with particular attention to port development and dredging", European Commission, January 2011
12. European Commission, "Life for Natura 2000. 10 years implementing the regulation", Office for official publications of the European Communities, 2003
13. Surf Nature, "Natura 2000 Management. Regional development funding as part of the integrated funding approach for biodiversity", Plus one design, 2012

14. Secretariat of the Convention on Biological Diversity, "Guidelines on biodiversity and tourism development", Secretariat of the Convention on Biological Diversity, 2004
15. Robert Costanza et al., "The value of ecosystem services: putting the issues in perspective", Ecological Economics , 1998
16. Robert Costanza et al., "The value of the world's ecosystem services and natural capital", Nature, V. 387 No. 6230, 1997
17. Andrew Balmford et al., "Economic reasons for conserving wild nature", Science, V. 297, 2002
18. Peter Torkler, "Financing Natura 2000. Guidance Handbook", European Commission DG Environment, 2007
19. Patrick ten Brink et al., "Promoting the Socio-Economic Benefits of Natura 2000", Institute of European Environmental Policy, 2002
20. M. Kettunen et al., "Assessing socio-economic benefits of NATURA 2000, A toolkit for practitioners", Institute of European Environmental Policy, 2009
21. Sonja Gantioler et al., "Costs and socio-economic benefits associated with the Natura 2000 network", Institute for European Environmental Policy, 2010
22. McKinsey & company, "Greece 10 years ahead- Defining Greece new growth model and strategy", 2012
23. European Commission "Composite Report on the Conservation Status of Habitat Types and Species as required under Article 17 of the Habitats Directive", 2009

Διαδικτυακές Πηγές

Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (EKBY)

- http://www.ekby.gr/ekby/el/EKBY_home_el.html
- <http://www.gnhm.gr/NewsDetail2.aspx?selArticle=208>,
- http://www.ekby.gr/ekby/el/EKBY_PP_el.html

Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

- http://www.ornithologiki.gr/page_cn.php?tID=1414&aID=441,
- http://www.ornithologiki.gr/page_in.php?tID=2883

The Convention on Wetlands (Ramsar, Iran, 1971)

- http://www.ramsar.org/cda/en/ramsar-home/main/ramsar/1_4000_0__
- http://www.ramsar.org/cda/en/ramsar-home/main/ramsar/1_4000_0__

CITES (the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora)

- <http://www.cites.org/eng/disc/parties/chronolo.php>

UNEP World Conservation Monitoring Centre (UNEP-WCMC)

- http://www.unep-wcmc-apps.org/citestrade/expert_accord.cfm?CFID=50230456&CFTOKEN=56760323

European Union

- http://ec.europa.eu/environment/cites/reports_en.htm,
- http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_singleact_el.htm

Νόμος και Φύση

- <http://www.nomosphysis.org.gr/articles.php?artid=2728&lang=1&catpid=1>

Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών (UNESCO - United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization)

- http://www.unesco-hellas.gr/gr/3_5_1.htm

The Council of Europe

- http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/nature/bern/default_en.asp

Regional Activity Centre for Specially Protected Areas (RAC/SPA)

- <http://www.rac-spa.org/protocol>,

Υπουργείο Περιβάλλοντος & Κλιματικής Αλλαγής

- <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432>
- <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=433>

Responsible Travel Report

- <http://www.responsibletravelreport.com/component/content/article/2642-mass-tourism-effects>

Πράσινο Ταμείο

- <http://www.prasinotameio.gr/index.php/el/programmata-kai-dikaiouxoi/50-programmata-kai-dikaiouxoi/programmata2/fdpp>

Παιδαγωγική Ομάδα Κ.Π.Ε. Κρεστένων

- <http://kaiafas.viewoutdoor.info/istoria.htm>
- http://kaiafas.viewoutdoor.info/dasos_strofilias.htm

Δήμος Ζαχάρως

- <http://www.zacharo.gov.gr/Default.aspx?tabid=225>,

Εφημερίδα Πατρίδα

- <http://www.patrisnews.com/nea-enimerosi/ileia/hanei-o-toyrismos-tis-ileias-apo-ta-kleista-iamatika-loytra-tis-limnis-kaiafa#.Uj9soIY9KNB>

Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος Ρόδου

- http://www.ecorodos.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=60:2008-10-15-23-20-51&catid=37:2008-08-03-11-20-24&Itemid=78

Εφημερίδα Ελευθεροτυπία

- <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=206737>
- <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=184918>
- <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=366740>

Εφημερίδα Έθνος

- <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=23106&subid=2&pubid=2676804>

Ραδιόφωνο Ιονίου

- <http://www.ionionfm.gr/display.greek.news.php?artid=45845&Mid=17&sub1=1>

Εφημερίδα Καθημερινή

- http://news.kathimerini.gr/4Dcgi/4Dcgi/_w_articles_columns_2_08/06/2013_523044

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΙΔΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000

α) GR 2330005: Θίνες και παραλιακό Δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος

β) GR 2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο – Κυπαρισσία

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

NERCO – Ν. ΧΛΥΚΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΕΜ.

Ανώνυμη Εταιρεία Μελετών
Εδρα: Ιωσ. Δαμασκηνού 3, 114 71 Αθήνα
Τηλ. 210 6422919, 210 6401347
Fax: 210 6452955
e-mail: nerco@otenet.gr
Web: www.nerco.gr

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

«Χαρακτηρισμός των χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών των «GR 2330005: Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Στροφυλιά, Κακόβατος» και «GR 2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία» ως «Περιφερειακό Πάρκο Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας» και ίδρυση Φορέα Διαχείρισής τους»

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 18, 19 (παρ. 3) και 21 (παρ. 1 και 2), του Ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ Α' 160), όπως αυτά αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 4, 5 (παρ. 3) και άρθρο 6 (παρ. 1) του Ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 60), τις διατάξεις των άρθρων 28, 29, 30 και 31 (παρ. 9 και 10) του Ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ Α' 160), όπως η παρ. 5 του άρθρου 18 αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 2742/1999 «Χωροταξικός σχεδιασμός και αιεφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 207) και οι παρ. 2 και 4 του άρθρου 21 αντικαταστάθηκαν με τις παρ. 2 και 3 του ίδιου ως άνω άρθρου και όπως το άρθρο 30 τροποποιήθηκε με το άρθρο 98 (παρ.12) του Ν. 1892/1990 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 101/Α'/31-7-1990/).
2. Τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 2742/1999 «Χωροταξικός Σχεδιασμός και αιεφόρος ανάπτυξη κα άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 207) όπως συμπληρώθηκε με την παρ.1 του άρθρου 13 του Ν. 3044/2002 «Μεταφορά Συντελεστή Δόμησης και ρυθμίσεις άλλων θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων» (ΦΕΚ Α' 197) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 3937/2011.
3. Τις διατάξεις της οδηγίας 79/409 ΕΟΚ «για τη διατήρηση των άγριων πτηνών (Ε.Ε. αρ. L103/25-04-79) και ιδιαίτερα των άρθρων 3 και 4 όπως αυτή τροποποιήθηκε από τις οδηγίες α) 85/411/ΕΟΚ (Ε.Ε. αρ. L233), β) 91/244/ΕΟΚ (Ε.Ε. αρ. L115), γ) 97/49/ΕΟΚ (Ε.Ε. αρ. L223). Τις διατάξεις της ΚΥΑ 414985/1985 «Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας (ΦΕΚ 757/Β/1985) που εκδόθηκε προς εναρμόνιση με την οδηγία 79/409/ΕΟΚ.
4. Οδηγία 92/43/ΕΕ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «Για τη Διατήρηση των Φυσικών Βιότοπων και της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας» (L. 206), όπως αυτή ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 33318/3028/1998 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (ΦΕΚ 1289/Β'/1998).
5. Τις διατάξεις του Π.Δ. 80/90 (ΦΕΚ 40/Α'/22-3-1990) περί «προστασίας του φυτικού γενετικού υλικού της χώρας».
6. Τις διατάξεις του Π.Δ. 67/1981 «Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος και Αγρίας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ' αυτών» – (ΦΕΚ. 23/Α'/30-1-1981).
7. Τις διατάξεις του Ν. 2204/1994 «Κύρωση Σύμβασης περί βιολογικής ποικιλότητας» (ΦΕΚ 59/Α'/15-04-1994), (Ρίο ντε Τζανέιρο, 1992).

8. Τις διατάξεις του Ν. 2719/99 «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης της Βόννης για τη διατήρηση των αποδημητικών ειδών της άγριας πανίδας και άλλες διατάξεις (Σύμβαση της Βόννης)» (ΦΕΚ 106/26-5-1999/Α').
9. Τις διατάξεις του Ν. 1335/1983 «Κύρωση Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης για τη διατήρηση της αγρίας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης» (Φ.Ε.Κ. 32/14-3-1983/Α').
10. Τις διατάξεις του Ν. 2055/1992 «Κύρωση Σύμβασης διεθνούς εμπορίας ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας που κινδυνεύουν με εξαφάνιση» (ΦΕΚ 105/Α'/1992) που αφορά την κύρωση της Σύμβασης CITES «Σύμβαση για το Διεθνές Εμπόριο των Απειλούμενων Ειδών Άγριας Χλωρίδας και Πανίδας».
11. Τις διατάξεις του Ν.1126/81 «περί κυρώσεως της εις Παρισίους την 23ην Νοεμβρίου 1972 υπογραφείσης Διεθνούς Συμβάσεως για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς» (ΦΕΚ 32/Α/10-2-1981).
12. Τις διατάξεις του Ν. 1147/1981 «Περί κυρώσεως της υπογραφείσης σε Λονδίνο, πόλη του Μεξικού, Μόσχα και Ουάσιγκτον, το 1972 Διεθνούς Συμβάσεως "Περί πρόληψης ρύπανσης της θάλασσας εξ απόρριψης καταλοίπων και άλλων υλών και άλλων τινών διατάξεων"» (ΦΕΚ 110/Α'/81).
13. Τις διατάξεις του Ν. 1269/82 «Για την κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης "περί προλήψεως της ρυπάνσεως της θαλάσσης από πλοία" του 1973 και του Πρωτοκόλλου του 1978, που αναφέρεται σ' αυτή τη σύμβαση» (ΦΕΚ 89/ Α' /1982)
14. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Βιογενετικών Αποθεμάτων (Συμβούλιο της Ευρώπης, 1976).
15. Την Κ.Υ.Α. 99098/5881/16-10-2006 «Εμπορία των ειδών της άγριας πανίδας και της αυτοφυσούς χλωρίδας» (Φ.Ε.Κ. 1570/ Β'/26-10-2006).
16. Τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και ιδιαίτερα τις διατάξεις του Ν.Δ. 86/1969 «Περί Δασικού Κώδικα» (ΦΕΚ 7/Α/1969), όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 996/1971, τον Ν. 177/1975 καθώς και από τους Ν. 998/79 «Περί προστασίας δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας» (ΦΕΚ 298/Α/1979) όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 3208/2003 «Προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, κατάρτιση δασολογίου, Ρύθμιση εμπράγματων δικαιωμάτων επί δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων και άλλες διατάξεις», ο οποίος στη συνέχεια αντικαταστάθηκε σε κάποια άρθρα από το Ν. 3818/2010 «Προστασία δασών και δασικών εκτάσεων του Νομού Αττικής, σύσταση ειδικής Γραμματείας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας και λοιπές διατάξεις» και το Ν. 3889/2011 «Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις», το Ν.1734\87 «Περί Βοσκοτόπων» και τη λοιπή δασική νομοθεσία.
17. Τις διατάξεις του Ν. 177/75, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Ν. 2637/98 (ΦΕΚ 200/Α'/ 1998) για τα Καταφύγια Άγριας Ζωής.
18. Τις διατάξεις του Ν. 855/23-12-1978 «Περί κυρώσεως της υπογραφείσης εις Βαρκελώνην το 1976 Διεθνούς Συμβάσεως "περί προστασίας της Μεσογείου Θαλάσσης εκ της ρυπάνσεως" μετά του συνημμένου εις αυτήν Παραρτήματος, ως και των Πρωτοκόλλων αυτής "περί προλήψεως ρυπάνσεως της Μεσογείου Θαλάσσης εκ της απορρίψεως ουσιών εκ των πλοίων και αεροσκαφών", και "περί συνεργασίας δια την καταπολέμησιν ρυπάνσεως της Μεσογείου Θαλάσσης εκ πετρελαίου και άλλων επιβλαβών ουσιών" μετά των συνημμένων εις αυτά Παραρτημάτων» (ΦΕΚ 235/Α' /23.12.1978).
19. Νέο Πρωτόκολλο Σύμβασης Βαρκελώνης περί των ειδικά προστατευόμενων περιοχών της Μεσογείου (S.P.A.), 1995. Αντικατέστησε το Πρωτόκολλο 4 Σύμβασης Βαρκελώνης περί των ειδικά προστατευόμενων περιοχών της Μεσογείου το οποίο είχε κυρωθεί από την

- χώρα μας με το Ν. 1634/1986 «Κύρωση των πρωτοκόλλων 1980 “για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές” και 1982 “περί των ειδικά προστατευόμενων περιοχών της Μεσογείου”» (ΦΕΚ 104/Α’/18.7.1986). Τις διατάξεις του Ν. 743/77 «Περί προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων» (ΦΕΚ 319/Α/77).
20. Τις διατάξεις του Ν. 743/77 «Περί προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» (ΦΕΚ 319/Α/77).
21. Τις νομοθετικές διατάξεις για την αλιεία: Ν.1740/87 του Ν. 1740/1987 «Αξιοποίηση και προστασία κοραλλιογενών σχηματισμών, ιχθυοτρόφων υδάτων, υδατοκαλλιεργειών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 221/Α’/1987), Ν.2040/1992 «Ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Γεωργίας και νομικών προσώπων εποπτείας του και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 70/Α), Ν. 2332/24-8-95 «Μητρώο αγροτών και αγροτικών εκμεταλλεύσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 181/Α’/31-8-95), Ν.Δ. 420/1970 Ν.Δ. «Αλιευτικός κώδικς» (ΦΕΚ 27/Α’/1970), Π.Δ. 373/16-7-85 «Ερασιτεχνική - αθλητική αλιεία» (ΦΕΚ 131/Α’/1985), Π.Δ. 88/87 «Μέθοδος αλιείας με κουλούρα» (ΦΕΚ 49/Α’/1987).
22. Τις διατάξεις του Ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 285/Α’/19-12-01).
23. Τις διατάξεις του Ν. 1739/87 «Διαχείριση των υδατικών πόρων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 201/Α’/20-11-1987).
24. Τις διατάξεις του Ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11Ε.Ε. και 96/61Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 91/Α’/25-4-2002).
25. Τις διατάξεις του Ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (ΦΕΚ 153/Α’/28-6-02).
26. Την Κ.Υ.Α. Η.Π. 15393/2332/2002 «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν.3010/2002 “ Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11Ε.Ε. και 96/61Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις (Α’91)”» (ΦΕΚ 1022/Β’/5-8-2002).
27. Την Κ.Υ.Α. Η.Π. 11014/703/Φ104/2003 «Διαδικασία προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο) σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 (Α’160) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002 “ Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11Ε.Ε. και 96/61Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις (Α’91)”» (ΦΕΚ 332/Β’/20-3-2003).
28. Τις διατάξεις της ΚΥΑ 114218/1016/Β/17-11-1997 «Κατάρτιση πλαισίου προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων», Παράρτημα ΙΙ, παρ. 7 «Πρόγραμμα καθαρισμού ευαίσθητων περιοχών».
29. Την «Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Περιοχών : α) GR2330005 «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Στροφυλιά, Κακόβατος» και β) GR2330008 «Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία» που εγκρίθηκε για τους σκοπούς του διατάγματος αυτού με την Οίκ. /..... /..... απόφαση του Γενικού Δ/ντη Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΚΑ.
30. Την υπ’ αριθμ. 71961/3670/1-7-1991 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης του κοινού για το περιεχόμενο

των σχεδίων Προεδρικών Διαταγμάτων του άρθρου 21, παρ. 1 και 2 του Ν. 1650/1986» (ΦΕΚ 541/Β'/1991).

31. Την υπ' αριθμ.....γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας
32. Τις διατάξεις του Ν. 1558/85 (αρθρ. 29Α) «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (ΦΕΚ 137/Α'/85), όπως συμπληρώθηκε με το αρθρ. 27, του Ν. 2081/92 «Ρύθμιση του θεσμού των Επιμελητηρίων τροποποίηση των διατάξεων του Ν. 1712/1987 για τον εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών Οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 154/Α'/92) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/97 «Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 38/Α'/1997).
33. Την υπ' αρ. οικ. 46098/25.10.2010 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Ανάθεση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Περιβάλλοντος, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής στους Υφυπουργούς Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (ΦΕΚ Β' 1696/27.10.2010).
34. Το γεγονός ότι από την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος και τη σύσταση του Φορέα Διαχείρισης προκύπτει για τα πρώτα πέντε χρόνια λειτουργίας του εκτίμηση δαπανών που ανέρχεται σε 957.884 ευρώ, εκ των οποίων: α) το ποσό των 357.884 ευρώ για τις εφάπαξ δαπάνες εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και υποδομών καθώς και τις δαπάνες βασικών δράσεων για τα πρώτα πέντε χρόνια σύστασης και λειτουργίας του θα καλυφθούν από το Πράσινο Ταμείο β) από το συνολικό ποσό των 600.000 ευρώ που θα απαιτηθούν για τις βασικές λειτουργικές δαπάνες τα πρώτα πέντε χρόνια σύστασης και λειτουργίας του, το ποσό των 197.116 ευρώ θα καλυφθεί από το Πράσινο Ταμείο, ενώ το ποσό των 408.884 θα προέρχεται από έσοδα ανταποδοτικών υπηρεσιών του Φορέα.
35. Οι ετήσιες βασικές δαπάνες του Φορέα Διαχείρισης (βασικές λειτουργικές δαπάνες και δαπάνες βασικών δράσεων) από τον 3^ο χρόνο λειτουργίας του και έπειτα θα ανέρχονται σε 402.884 ευρώ.
36. Την υπ' αριθμ. γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και αποφασίζουμε:

Αποφασίζουμε

Άρθρο 1^ο

Σκοπός και στόχοι

Σκοπός του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος είναι η επαρκής προστασία τόσο από φυσικές αιτίες υποβάθμισης, όσο και από ανθρώπινες ενέργειες, επεμβάσεις και δραστηριότητες και η διατήρηση και διαχείριση της φύσης και του τοπίου, ως φυσικής κληρονομιάς και πολύτιμου εθνικού πόρου των χερσαίων ηπειρωτικών, και θαλάσσιων τμημάτων των περιοχών «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» με κωδικό GR 2330005 και «Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία» με

κωδικό GR 2330008, που διακρίνονται για την μεγάλη βιολογική, οικολογική, φυτογεωγραφική, ζωολογική, αισθητική, επιστημονική, γεωμορφολογική, πολιτιστική και εκπαιδευτική τους αξία, με το χαρακτηρισμό τους ως Περιφερειακό Πάρκο σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 (παρ. 5) του Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160/Α'/1986), όπως αυτά αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 4 και 5 του Ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 60 Α'/ 31.03.2011).

Ειδικότερα, επιδιώκεται :

Α) Η συστηματική παρακολούθηση της κατάστασης και εξέλιξης του φυσικού περιβάλλοντος και η εις το διηνεκές προστασία και διατήρηση :

- Του μοναδικού, για την πολύπλευρη αξία του, οικοσυστήματος της περιοχής, η οποία είναι σημαντική για την προστασία της φύσης και του τοπίου στη χώρα μας και ιδιαίτερα για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και σε εκπλήρωση των υποχρεώσεων της χώρας μας
- Της ποικιλομορφίας του τοπίου, που ποικίλει εντυπωσιακά μέσα σε μια στενή ζώνη μεταξύ θάλασσας και βουνού, συνδυάζοντας σε μια μοναδική γραμμική διάταξη, τη θάλασσα και την ακτή με τις αμμοθίνες και το πευκοδάσος, με τη λίμνη, το νησί της, τους υγροτόπους γύρω από τη λίμνη και τις ορθοπλαγιές του βουνού.
- Των υδάτινων σπηλαίων των Ανιγρίδων Νυμφών και του Γερανίου, η αρχέγονη δημιουργία των οποίων και η χρήση τους στη λουτροθεραπεία και την ποσιθεραπεία καταγράφεται σε ιστορικά κείμενα, μύθους και θρύλους. Η μεγάλη σημασία των σπηλαίων αυτών, που απεικονίζουν με τρόπο μοναδικό την ενδιαφέρουσα υδρογεωλογική εξέλιξη της περιοχής, έγκειται στο σπάνιο συνδυασμό της θεραπευτικής τους χρήσης από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα και της αξίας τους ως χώρων αναπαραγωγής και διαχείμασης πολυπληθών αποικιών προστατευόμενων ειδών νυχτερίδων.
- Των ποικίλων και σημαντικών ενδιαιτημάτων, που περιλαμβάνουν τύπους οικότοπων προτεραιότητας (2270* «Θίνες με δάσος από Χαλέπιο πεύκη και Κουκουναριά » και 7210* «Ασβεστούχα έλη με *Cladium mariscus* και *Carex davalliana*» καθώς και άλλων οικοτόπων του παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΕ) και διατάσσονται με μοναδικό τρόπο από το βουνό προς τη θάλασσα.
- Του οικοτόπου προτεραιότητας 1120* «Εκτάσεις θαλάσσιου βυθού με βλάστηση *Posidonia* (*Posidonia oceanica*) καθώς και το συστημάτων αμμοθινών.
- Των παραλιών ωτοκίας της *Caretta caretta*
- Των σημαντικών ειδών χλωρίδας, στα οποία περιλαμβάνεται και το προστατευόμενο σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ενδημικό είδος *Arenaria peloponnesiaca*, και κυρίως, τα σημαντικά είδη πανίδας, που περιλαμβάνουν ενδημικά είδη ψαριών, ένα μεγάλο αριθμό προστατευόμενων ειδών ορνιθοπανίδας, και προστατευόμενα είδη θηλαστικών όπως η βίδρα και ερπετών.
- Του θαλάσσιου οικοσυστήματος τόσο από δραστηριότητες στη θάλασσα όσο και από ρύπανση.
- Του πολιτιστικού πλούτου

Β) Η ανάπτυξη συμβατών με τα παραπάνω δραστηριοτήτων και την αρμονική συνύπαρξη φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος που αφορά :

- Την περιβαλλοντική εκπαίδευση – πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του κοινού, καθώς και στην προώθηση φυσιολατρικών δραστηριοτήτων.
- Στην αρμονική συνύπαρξη του τουριστικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων αναψυχής με το φυσικό περιβάλλον σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας και ιδιαίτερα στην προώθηση του οικοτουρισμού και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Στη διαφύλαξη των παραδοσιακών χρήσεων της περιοχής (γεωργία, κτηνοτροφία κλπ) και στην άσκησή τους με συμβατές με τους σκοπούς προστασίας μεθόδους.

Άρθρο 2°

Χαρακτηρισμός και οριοθέτηση περιοχής και ζωνών

1. Χαρακτηρίζεται ως **Περιφερειακό Πάρκο**, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 (παρ. 5) του Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160 Α), όπως αυτά αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 4 και 5 του Ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 60 Α' / 31.03.2011), με την ονομασία **«Περιφερειακό Πάρκο Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας Περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας»**, η περιοχή, όπως τα όριά της φαίνονται σε ένα (1) πρωτότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000, καθώς και σε τρία (3) πρωτότυπα διαγράμματα κλίμακας 1:25.000, που θεωρήθηκαν από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών με την πράξη του και που αντίτυπά τους σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύονται με το παρόν διάταγμα.

2. Εντός του **«Περιφερειακού Πάρκου Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας Περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας»**, όπως αυτό οριοθετείται παραπάνω, χαρακτηρίζονται οι κάτωθι περιοχές:

α) Ως **Περιοχές Προστασίας της Φύσης (ΠΠΦ)**, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 (παρ. 2) του Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160 Α), όπως αυτά αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 4 και 5 του Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α) ορίζονται οι περιοχές:

ΠΠΦ – 1 : **«ΑΜΜΟΘΙΝΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ ΑΛΦΕΙΟΥ – ΝΕΔΑΣ»**

ΠΠΦ – 1α : **«Εκβολές Αλφειού έως παραλία Επιταλίου»**

ΠΠΦ – 1β : **«Παραλία Επιταλίου έως την αποστραγγιστική τάφρο Αγουλινίτσας»**

ΠΠΦ – 1γ : **«Αποστραγγιστική τάφρος Αγουλινίτσας έως και τέλος των κατεδαφισμένων κτισμάτων»**

ΠΠΦ - 1 δ : **«Παράκτιες αμμοθίνες περιοχής NATURA του Καϊάφα βορείως έως οικισμό Αγ. Νικολάου»**

ΠΠΦ – 1ε : **«Αγ. Νικόλαος – νότια όρια NATURA του Καϊάφα (Κακόβατος)»**

ΠΠΦ – 1στ : **«Νότια όρια NATURA του Καϊάφα έως εκβολή ποταμού Νέδας»**

ΠΠΦ – 2 : **«ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΘΙΝΕΣ ΜΕ ΔΑΣΙΚΗ ΒΛΑΣΤΗΣΗ»**

ΠΠΦ – 2α : **«Τμήμα δασικής βλάστησης στο βόρειο όριο του NATURA του Καϊάφα»**

ΠΠΦ – 2β : **«Βοσκόμενο πευκοδάσος»**

ΠΠΦ – 2γ : **«Παράκτιο πευκοδάσος κουκουναριάς και χαλεπίου πεύκης του Καϊάφα»**

ΠΠΦ – 2δ : **«Πευκοδάσος με καλαμιώνες, αρμυρίκια, βάλτους και αλοφυτική βλάστηση»**

ΠΠΦ – 2ε : **«Λόχμες πευκοδάσους νοτίως της Λίμνης Καϊάφα»**

β) Ως **Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ)** σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 (παρ. 2) του Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160 Α), όπως αυτά αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 4 και 5 του Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α) ορίζονται οι περιοχές:

ΕΖΔ – 1 : «**ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΕΙΔΙΚΗ ΖΩΝΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΟΛΠΟΥ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ**»

ΕΖΔ – 2: «**ΛΙΜΝΗ ΚΑΪΑΦΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΑ ΥΓΡΟΤΟΠΙΚΑ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΑ ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑΤΑ**»

ΕΖΔ – 2α : «**Μωσαϊκό πευκοδάσους, αρμυρικών και αμμώδεις αποθέσεις βορείως της λίμνης Καϊάφα**»

ΕΖΔ – 2β : «**Δάσος χαλεπίου πεύκης της δυτικής ακτής της λίμνης Καϊάφα**»

ΕΖΔ – 2γ : «**Λίμνη Καϊάφα**»

ΕΖΔ – 2δ : «**Εσωτερικές εκτάσεις που περιβάλλουν την λίμνη Καϊάφα με υγρά λιβάδια, τέλματα και αμμώδεις αποθέσεις**»

ΕΖΔ – 3 : «**ΠΛΑΓΙΕΣ ΛΟΦΟΥ ΛΑΠΙΘΑ**»

ΕΖΔ – 4: «**ΠΡΩΗΝ ΒΑΛΤΩΔΕΙΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΚΑΪΑΦΑ - ΑΓΟΥΛΙΝΙΤΣΑΣ**»

ΕΖΔ – 4α : «**Καλαμιώνας**»

ΕΖΔ – 4β: «**Εκτάσεις χαμηλής παραγωγικότητας με υδροτοπικά χαρακτηριστικά και θαμνώδη βλάστηση**»

ΕΔΖ – 4γ : «**Εδάφη χαμηλής παραγωγικότητας με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης**»

γ) Ως **Περιοχές Οικοανάπτυξης (ΠΟικ)** σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 (παρ. 2) του Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160 Α), όπως αυτά αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 4 και 5 του Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α) ορίζονται οι περιοχές:

ΠΟΙΚ – 1 : «**ΠΑΡΑΛΙΑ ΕΠΙΤΑΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ**»

ΠΟικ – 1ζ : «**Παραλία Επιταλίου**»

ΠΟικ – 1η : «**Παραλία Αγ. Νικολάου**»

ΠΟΙΚ – 2 : «**ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΑΓ. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ**»

ΠΟΙΚ – 3 : «**ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΚΑΪΑΦΑ**»

δ) Ως **Προστατευόμενος Φυσικός Σχηματισμός (ΠΦΣ)**, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 (παρ. 2) του Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160 Α), όπως αυτά αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 4 και 5 του Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α) ορίζεται η περιοχή:

ΠΦΣ – 1 : «**ΣΠΗΛΙΕΣ ΚΑΙ ΒΡΑΧΩΔΕΙΣ ΟΡΘΟΠΛΑΓΙΕΣ**»

Τα όρια του συνόλου των περιοχών της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου (Περιφερειακό Πάρκο Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας, Περιοχές Προστασίας της Φύσης, Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, Περιοχές Οικοανάπτυξης και Προστατευόμενος

Φυσικός Σχηματισμός), απεικονίζονται σε ένα (1) πρωτότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000, καθώς και σε τρία (3) πρωτότυπα διαγράμματα κλίμακας 1:25.000, που θεωρήθηκαν από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών με την πράξη του και που αντίτυπά τους σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύονται με το παρόν διάταγμα. Οι συντεταγμένες των ορίων των περιοχών της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου αναφέρονται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Άρθρο 3^ο

Επιτρεπόμενες χρήσεις και δραστηριότητες – Γενικοί Όροι, περιορισμοί και μέτρα προστασίας

1. Για το σύνολο της έκτασης της περιοχής «Περιφερειακό Πάρκο Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας Περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας» εφαρμόζονται οι όροι και περιορισμοί που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 18 του Ν. 1650/86, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 του Ν.3937/2011, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των Ν.Δ. 86/1969, Ν.Δ. 996/1971, Ν.Δ.871/1971 και του Ν. 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας» (ΦΕΚ 289 Α, 29/12/1979) και τις τροποποιήσεις των διατάξεων αυτού με το Ν. 3208/03 «Προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, κατάρτιση δασολογίου, ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 303/Α'/24-12-2003), ο οποίος στη συνέχεια αντικαταστάθηκε σε κάποια άρθρα από το Ν.3818/2010 «Προστασία δασών και δασικών εκτάσεων του Νομού Αττικής, σύσταση Ειδικής Γραμματείας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας και λοιπές διατάξεις» και το Ν. 3889/2011 «Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις» και την υπ' αριθμ. 204262/4545/23-11-2010 Διαταγή του Υφυπουργού ΠΕΚΑ με την οποία παρέχονται οδηγίες εφαρμογής των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 3 του Ν.998/1979 όπως αυτός ισχύει.
2. Εκτός των μέχρι σήμερα ισχυουσών προστατευτικών διατάξεων στο σύνολο της περιοχής «Περιφερειακό Πάρκο Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας Περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας» προτείνεται να ισχύσουν οι κάτωθι γενικοί όροι, περιορισμοί και μέτρα προστασίας:
 - α) Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις διατηρούν το δασικό τους χαρακτήρα τους και διέπονται από τη δασική νομοθεσία (Ν.Δ. 86/69, Ν. 998/79, Ν. 3208/2003, Ν. και λοιπές νομοθετικές ρυθμίσεις).
 - β) Δεν επιτρέπεται η κίνηση τροχοφόρων εκτός των υφιστάμενων δρόμων. Κατ' εξαίρεση να επιτρέπεται μόνον αν η κίνηση αυτή πραγματοποιείται για την άσκηση των επιτρεπόμενων παραγωγικών δραστηριοτήτων σε ιδιωτικές εκτάσεις, για εργασίες προστασίας και διαχείρισης και για την φύλαξη της περιοχής. Οι όροι κυκλοφορίας των οχημάτων (αγροτικών κ.λ.π.) θα εξειδικεύονται στον Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
 - γ) Δεν επιτρέπονται οι παντός τύπου εξορυστικές δραστηριότητες όπως είναι η

εγκατάσταση και λειτουργία λατομείων, μεταλλείων, λιγνιτωρυχείων.

- δ) Δεν επιτρέπεται η ελεύθερη κατασκήνωση. Κατ' εξαίρεση να επιτρέπεται αν εξυπηρετεί επιστημονικούς σκοπούς ή τη φύλαξη και παρακολούθηση της περιοχής και κατόπιν ενημέρωσης του Φορέα Διαχείρισης.
- ε) Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία χώρων Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων.
- στ) Δεν επιτρέπεται η απόρριψη απορριμμάτων ή η τοποθέτηση σκουπιδιών σε χώρους άλλους από τους κάδους ή τα δοχεία απορριμμάτων και η καθ' οιονδήποτε τρόπο ρύπανση του χώρου γενικά. Τυχόν υπάρχοντα απορρίμματα στην περιοχή θα πρέπει να απομακρυνθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες και να γίνει περιβαλλοντική αποκατάσταση των θιγόμενων χώρων.
- ζ) Δεν επιτρέπεται η συλλογή φυτών και σπόρων, η κοπή, εκρίζωση, υλοτομία, κάψιμο και γενικά η με κάθε τρόπο νέκρωση δεντροστοιχιών, θαμνοστοιχιών και μεμονωμένων δέντρων και θάμνων που βρίσκονται σε δημόσιες εκτάσεις. Κατ' εξαίρεση οι παραπάνω ενέργειες να επιτρέπονται αν περιλαμβάνονται σε επιτρεπόμενες δράσεις από εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης ή για λόγους ασφαλείας, κατόπιν ειδικής άδειας που θα εκδίδεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- η) Δεν επιτρέπεται η θανάτωση, σύλληψη, αιχμαλωσία και οποιαδήποτε μεταχείριση των ειδών της πανίδας καθώς και η συλλογή αυγών. Κατ' εξαίρεση να επιτρέπονται:
- i) οι παραπάνω δράσεις εφόσον εξυπηρετούν σκοπούς επιστημονικής έρευνας ή σκοπούς διατήρησης προστατευόμενων ειδών κατόπιν ειδικής έγκρισης από την καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία,
- ii) η σύλληψη τραυματισμένων ή ασθενών ατόμων ειδών πανίδας με σκοπό την άμεση μεταφορά τους για περίθαλψη
- iii) η καταπολέμηση ειδών που οι πληθυσμοί τους έχουν αυξηθεί υπέρμετρα εις βάρος πληθυσμών προστατευόμενων ειδών καθώς και η καταπολέμηση εισαχθέντων ξενικών ειδών κατόπιν ειδικής μελέτης.
- θ) Δεν επιτρέπονται οι εργασίες εγκιβωτισμού των εκβολών των μικρορεμάτων.
- i) Επιτρέπονται μόνο πινακίδες σήμανσης των οδών του Υπ. Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθώς και πινακίδες για την οριοσήμανση των προστατευόμενων ζωνών και την ενημέρωση των επισκεπτών. Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στη διατήρηση και βελτίωση της αισθητικής αξίας της περιοχής και στη δημιουργία ενός ελκυστικού τοπίου, προϋπόθεση για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων οικότουρισμού – αγροτουρισμού.
- ια) Δεν επιτρέπεται το κυνήγι με οποιοδήποτε μέσο καθ' όλη τη διάρκεια του έτους σε ζώνη εύρους 500 μ. περιμετρικά των οργανωμένων και λειτουργούντων χώρων ήπιας

αναψυχής, όπως μονοπάτια, παρατηρητήρια, σημεία θέας, κ.λπ. Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στη διατήρηση της εκπαιδευτικής και αναψυχικής αξίας των χώρων αυτών καθώς και στην ασφάλεια των επισκεπτών.

Στον Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας εξειδικεύονται θεματικά ή/ και χωρικά οι όροι και περιορισμοί στις επιτρεπόμενες χρήσεις γης, την εγκατάσταση και άσκηση επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων καθώς και την εκτέλεση των επιτρεπόμενων έργων.

3. Για τις επιμέρους ζώνες ισχύουν οι κάτωθι όροι, περιορισμοί και μέτρα προστασίας:

3^Α Για το σύνολο των Περιοχών Προστασίας της Φύσης (ΠΠΦ-1, και ΠΠΦ -2) εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου, ισχύουν τα κάτωθι:

- α) Επιτρέπεται η διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών αποκλειστικά των στοιχείων του οικοσυστήματος, εφόσον εξασφαλίζεται υψηλός βαθμός προστασίας και μετά από ειδική άδεια του Φορέα Διαχείρισης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 της παρούσας απόφασης.
- β) Επιτρέπονται οι δράσεις για την παρακολούθηση και προστασία ειδών της χλωρίδας και της πανίδας που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, στους ερυθρούς καταλόγους των σπάνιων και απειλούμενων ειδών και γενικότερα των ειδών που αποδεδειγμένα χρήζουν ειδικών δράσεων για τη διατήρησή τους στην περιοχή, εφόσον προβλέπονται από τον Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης και περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης.
- γ) Επιτρέπεται η εκτέλεση εργασιών που αποσκοπούν στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος εφόσον προβλέπονται από τον Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης και περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης.
- δ) Επιτρέπεται η ημερήσια επίσκεψη και ξενάγηση επισκεπτών σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, σε καθορισμένες διαδρομές και χώρους και αποκλειστικά πεζή, μετά από σχετική άδεια του Φορέα Διαχείρισης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 της παρούσας απόφασης. Οι ειδικότεροι όροι για την ξενάγηση και την κίνηση των επισκεπτών καθώς και για τη διοργάνωση οικοτουριστικών προγραμμάτων ρυθμίζονται και εξειδικεύονται στον Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας της περιοχής κατόπιν εγκεκριμένης ειδικής μελέτης Οργάνωσης και Διαχείρισης Επισκεπτών .
- ε) Επιτρέπεται η κατασκευή υποδομών με αποκλειστικό στόχο τη διαχείριση και φύλαξη της περιοχής, καθώς και η λήψη μέτρων και η εκτέλεση έργων, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους του Κανονισμού Διοίκησης και Λειτουργίας της περιοχής και εφόσον περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης.

- στ) Δεν επιτρέπεται η θήρα καθώς και η εκπαίδευση σκύλου θήρας. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται μόνο για τη διαχείριση της άγριας πανίδας, εφόσον προβλέπεται από εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους του Κανονισμού Διοίκησης και Λειτουργίας.
- ζ) Δεν επιτρέπεται η εκσκαφή για απόληψη αδρανών υλικών από τις ακτές (άμμου, χαλικιού, κλπ.) καθώς και οποιαδήποτε εργασία αλλοιώνει τα χαρακτηριστικά των αμμολόφων. Κατ' εξαίρεση επιτρέπονται οι εργασίες που αποσκοπούν στην αποκατάσταση της συνέχειας και της δυναμικής των θινών.
- η) Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κάθε είδους διαφημιστικών πινακίδων.
- θ) Δεν επιτρέπεται το άναμμα φωτιάς
- ι) Δεν επιτρέπεται η απόρριψη κάθε είδους αποβλήτων, στερεών ή υγρών, οποιασδήποτε προέλευσης (αστικών, γεωργικών, κτηνοτροφικών ή βιομηχανικών) καθώς και απορριμμάτων.
- ια) Δεν επιτρέπεται η αποθήκευση, προσωρινή ή μη υλικών που μπορεί να μολύνουν τα ύδατα ή το έδαφος
- ιβ) Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση πομπών και κεραιών εκπομπής ραδιοφώνου, τηλεόρασης, κινητής τηλεφωνίας καθώς και κάθε είδους ασύρματης επικοινωνίας.

3^B Για τις Περιοχές προστασίας της Φύσης:

ΠΠΦ - 1α: «Εκβολές Αλφειού έως παραλία Επιταλίου»

ΠΠΦ - 1β: «Παραλία Επιταλίου έως την αποστραγγιστική τάφρο Αγουλινίτσας»

ΠΠΦ - 1γ: «Αποστραγγιστική τάφρος Αγουλινίτσας έως και τέλος των κατεδαφισμένων κτισμάτων»

ΠΠΦ - 1δ: «Παράκτιες αμμοθίνες περιοχής NATURA του Καϊάφα βορείως έως οικισμό Αγ. Νικολάου»

ΠΠΦ - 1ε: «Αγ. Νικόλαος – νότια όρια NATURA του Καϊάφα (Κακόβατος)»

ΠΠΦ - 1στ: «Νότια όρια NATURA του Καϊάφα έως εκβολή ποταμού Νέδας»

Με σκοπό τη διατήρηση της θαλάσσιας χελώνας Καρέττα εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου και των όρων της παραγράφου 3^A ισχύουν τα κάτωθι:

- α) Δεν επιτρέπεται η ανασκαφή φωλιών της θαλάσσιας χελώνας *Caretta*, επισημαινόμενες ή όχι και η με οποιοδήποτε τρόπο παρενόχληση του είδους κατά τη διαδικασία της αναπαραγωγής καθώς και της εξόδου των νεοσσών προς τη θάλασσα. Κατ' εξαίρεση επιτρέπονται οι επεμβάσεις αυτές για επιστημονικούς λόγους, όταν γίνονται από εκπροσώπους φορέων που έχουν λάβει σχετική άδεια από τις αρμόδιες αρχές.

- β) Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση φωτεινών πηγών. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η χρήση φωτεινών πηγών που χρησιμοποιούνται από το προσωπικό φύλαξης, παρακολούθησης και διαχείρισης της περιοχής.
- γ) Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση κάθε είδους μεγαφωνικών εγκαταστάσεων.
- δ) Δεν επιτρέπεται η καθέλκυση κάθε είδους μηχανοκίνητου πλωτού μέσου.
- ε) Δεν επιτρέπεται η μετακίνηση με ζώα (όπως άλογα κ.ά.) για ψυχαγωγικούς λόγους
- στ) Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την άσκηση των δραστηριοτήτων στις θέσεις αυτές (επιχειρήσεις θαλάσσιας αναψυχής, καθαρισμοί παραλιών, επικοινωνία τμημάτων παραλίας, φωτισμός παρακείμενων κτιρίων και άλλων υποδομών) καθορίζονται από το υπ' αριθμ. οικ.81352/1063/1-3-2000 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. «*Δραστηριότητες σε παραλίες ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας*» και συγκεκριμένα ισχύουν τα κάτωθι :
- Επιχειρήσεις θαλάσσιας αναψυχής
 - Η ταχύτητα των σκαφών να μην υπερβαίνει τα 6 ν.μ./ώρα, σε ζώνη ενός τουλάχιστον ναυτικού μιλίου από την ακτή, για το χρονικό διάστημα Απριλίου-Οκτωβρίου.
 - Ο ανεφοδιασμός των σκαφών θα πρέπει να αποφεύγεται να γίνεται στην αμμουδιά. Φορητά ντεπόζιτα μπορούν να ανεφοδιάζονται σε πρατήρια καυσίμων ώστε να χρησιμοποιούνται στη συνέχεια από τα σκάφη.
 - Καθαρισμοί παραλιών
 - Βαρέα οχήματα μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο πριν την έναρξη και μετά το τέλος της περιόδου ωτοκίας (1/5-31/10).
 - Κατά τη διάρκεια της περιόδου ωτοκίας συνίσταται ο χειρωνακτικός καθαρισμός της παραλίας.
 - Η διαδικασία του καθαρισμού δεν πρέπει να επηρεάζει τις αμμοθίνες, τη φυσική βλάστηση και τις πέτρες που βρίσκονται ανάμεικτες στην άμμο. Τα στοιχεία αυτά προστατεύουν την ακτή από τη διάβρωση.
 - Τα σκουπίδια που συγκεντρώνονται πρέπει να απομακρύνονται από την παραλία και τον περιβάλλοντα χώρο, ακόμα κι αν είναι φυτικής προέλευσης.
 - Η τοποθέτηση ικανού αριθμού κάδων απορριμμάτων και η τακτική περισυλλογή των σκουπιδιών, διασφαλίζει σε μεγάλο ποσοστό την καθαρότητα της ακτής.
 - Επικοινωνία τμημάτων παραλίας
 - Θα πρέπει να τηρείται όριο στο ποσοστό της ακτής που παραχωρείται στους Δήμους για ενοικίαση, το οποίο δεν πρέπει να ξεπερνά το 50% της παραλίας (ισχύει σχετική απόφαση της Κτηματικής Υπηρεσίας του Δημοσίου).
 - Να μην επιτρέπεται η τοποθέτηση εγκαταστάσεων όπως κουβούκλια, τέντες ή ντους στην αμμώδη ακτή. Αυτά θα πρέπει να τοποθετούνται σε σημείο εκτός αμμουδιάς.
 - Να μην επιτρέπεται καμιά επέμβαση με έργα μόνιμου χαρακτήρα στο αμμώδες τμήμα της ακτής, όπως π.χ. η κατασκευή γηπέδων beach volley κλπ.

▪ Για τις ξαπλώστρες

- Οι ξαπλώστρες θα πρέπει να απομακρύνονται πριν τη δύση του ηλίου και να αποθηκεύονται σε σημείο εκτός της αμμώδους παραλίας.
- Να εξασφαλίζεται ελεύθερη ζώνη πλάτους τουλάχιστον 5 μέτρων στην κορυφή της παραλίας, ώστε να φτάνουν οι χελώνες για να φτιάξουν τις φωλιές τους.
- Να εξασφαλίζεται απόσταση ίση ή/και μεγαλύτερη των 3 μέτρων μεταξύ των ομπρελών. Δεν θα πρέπει να καλύπτεται η αμμώδης περιοχή από ξύλινους διαδρόμους.
- Ο καθαρισμός των επίπλων της θάλασσας θα πρέπει να γίνεται εκτός της παραλίας ώστε να μη σαπίζουν οι φωλιές εξαιτίας του νερού.

▪ Για τις ομπρέλες

- Η τοποθέτησή τους να γίνεται σε σταθερά σημεία και σε άξονες κάθετους προς το κύμα.
- Να χρησιμοποιούνται ομπρέλες που να μπορούν να κλείσουν ώστε να περιορίζεται η σκίαση της παραλίας την ημέρα.
- Τοποθέτησή τους σε πολλαπλές σειρές ώστε να καλύπτουν το δυνατόν μικρότερο μήκος αμμουδιάς.
- Τοποθέτηση σταχοδοχείου σε κάθε ομπρέλα.

▪ Φωτισμός παρακείμενων κτιρίων και άλλων υποδομών

- Να μην επιτρέπεται η τοποθέτηση προβολέων για τη φωταγώγηση της παραλίας.
- Για την εξασφάλιση της σωστής διαχείρισης του φωτός προτείνεται η:

Α) τοποθέτηση των φωτιστικών σωμάτων σε χαμηλό ύψος και με τρόπο που εξασφαλίζει ότι δεν είναι ορατά από την παραλία (π.χ. φωτιστικά σε στύλους μικρού ύψους, εφοδιασμένα όπου απαιτείται με περσίδες κατεύθυνσης του φωτός, παρέχουν έναν ιδανικό τρόπο ώστε να παραμένει το φως κοντά στο έδαφος και να ελαχιστοποιείται η διαρροή. Ως ιδανική λύση μπορεί να προωθηθεί όπου είναι δυνατόν, η τοποθέτηση των φωτιστικών μέσα σε εσοχές τοίχων, φραχτών κλπ. Όστε να μην είναι ορατή η πηγή τους φωτός).

Β) Χρήση κατάλληλης βλάστησης που θα λειτουργήσει ως φυσικός φωτοφράχτης (Η φύτευση κατά μήκος της πλευράς των κτιρίων που βλέπουν την παραλία δημιουργεί φράγμα για το φως. Τα θαμνώδη φυτά ή τα χαμηλά δένδρα εμποδίζουν αποτελεσματικά τις διαρροές. Κάθε φύτευση θα πρέπει κατά το δυνατό να γίνεται σε συνεργασία με ειδικούς ερευνητές).

- Χρήση κατάλληλων φωτιστικών σωμάτων.

- Χρήση καλύπτρων που πληρούν τα παρακάτω κριτήρια:

1. ανθεκτικότητα στους ισχυρούς ανέμους
2. υψηλή ποιότητα κατασκευής
3. πλήρη αδιαφάνεια
4. χρήση φύλλων αλουμινίου ή γαλβανισμένου ατσάλιου για την κατασκευή τους
5. παροχή γωνίας αποκοπής του φωτός μεγαλύτερη των 90°
6. εξασφάλιση ότι το φως από τη σκιασμένη πηγή δε φτάνει ως την παραλία

3^Α Για τις Περιοχές Προστασίας της Φύσης ΠΠΦ – 1: «Αμμοθίνες και παράκτια ζώνη Αλφειού – Νέδας»:

Στόχος διαχείρισης και προστασίας για τις περιοχές αυτές είναι η διατήρηση της βιολογικής και οικολογικής τους αξίας και ιδιαίτερα των οικοτόπων αμμοθινών, «2110 - υποτυπώδεις κινούμενες θίνες», «2120 - Κινούμενες θίνες της ακτογραμμής *Ammophila arenaria*) (λευκές θίνες)» και «2220 - Θίνες με *Euphorbia terracina*», φυσικών σχηματισμών των αμμοθινών και της αισθητικής αξίας του τοπίου.

Για τις Περιοχές Προστασίας της Φύσης ΠΠΦ – 1: «Αμμοθίνες και παράκτια ζώνη Αλφειού – Νέδας», **εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου και των όρων των παραγράφων 3^Α και 3^Β ισχύουν τα κάτωθι:**

1) ΠΠΦ - 1α: «Εκβολές Αλφειού έως παραλία Επιταλίου»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η κολύμβηση και η προσωρινή κατά τη διάρκεια της ημέρας (όχι της νύχτας) χρήση μόνο της παράκτιας ζώνης (κινούμενες θίνες) για την ηλιοθεραπεία των λουομένων.
- β) Η διαμήκης κυκλοφορία πεζή επί της παράκτιας ζώνης με δύο μοναδικές προσβάσεις από την εκβολή του Αλφειού και από τον οικισμό Παραλία Επιταλίου.
- γ) Η εκ περιτροπής βοσκή μικρού αριθμού ζώων επί των αλοφυτικών σχηματισμών πίσω από τις αμμοθίνες προς τη χέρσο, όπως θα καθορισθεί από το φορέα διαχείρισης.
- δ) Η εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων για τα προστατευτέα αντικείμενα της περιοχής

2) ΠΠΦ - 1β: «Παραλία Επιταλίου έως την αποστραγγιστική τάφρο Αγουλινίτσας» και ΠΠΦ - 1γ: «Αποστραγγιστική τάφρος Αγουλινίτσας έως και τέλος των κατεδαφισμένων κτισμάτων»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η κολύμβηση και η προσωρινή κατά τη διάρκεια της ημέρας (όχι της νύχτας) χρήση μόνο της παράκτιας ζώνης (κινούμενες θίνες) για την ηλιοθεραπεία των λουομένων.
- β) Η διαμήκης κυκλοφορία πεζή μόνο επί της παράκτιας ζώνης με τέσσερις ή πέντε συνολικά κάθετες προς την παραλία προσβάσεις μεταξύ του οικισμού Παραλία Επιταλίου, έως την εκβολή της αποστραγγιστικής τάφρου της Αγουλινίτσας. Οι κάθετες προς την παραλία προσβάσεις θα καθορισθούν επ' ακριβώς από το φορέα διαχείρισης σε συνεννόηση με τους κατοίκους της περιοχής.
- γ) Η απομάκρυνση των πάσης φύσεως παράνομων κατασκευών.
- δ) Η εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων για τα προστατευτέα αντικείμενα της περιοχής

3) ΠΠΦ - 1δ: «Παράκτιες αμμοθίνες περιοχής NATURA του Καϊάφα βορείως έως οικισμό Αγ. Νικολάου»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η κολύμβηση και η προσωρινή κατά τη διάρκεια της ημέρας (όχι της νύχτας) χρήση μόνο της παράκτιας ζώνης (κινούμενες θίνες) για την ηλιοθεραπεία των λουομένων.
- β) Η διαμήκης κυκλοφορία πεζή μόνο επί της παράκτιας ζώνης. Στη ζώνη αυτή θα επιτρέπεται η πρόσβαση με τέσσερις συνολικά κάθετες προς την παραλία προσβάσεις. Η πρώτη προς τα βόρεια αντιστοιχεί με την υπάρχουσα πρόσβαση από το χωριό Ράχες, η δεύτερη με εκείνη από το χωριό Σαμικό, η τρίτη με εκείνη που αντιστοιχεί στην υπάρχουσα στο σιδηροδρομικό σταθμό του Καϊάφα λίγο νοτιότερα της εκβολής της διαύλου της λίμνης προς τη θάλασσα και η τέταρτη στο μέτωπο της παραλίας του Αγίου Νικολάου. Οι υπόλοιπες προσβάσεις πρέπει να καταργηθούν. Στις προσβάσεις αυτές θα επιτρέπεται η διάχυση των λουομένων σε κωνοειδή μορφή προς την παραλία, τα όρια της οποίας θα καθορισθούν αυστηρά με φυτεύσεις αρμυρικιών, τα οποία θα οριοθετούν τον «κώνο».
- γ) Η απομάκρυνση των πάσης φύσεως παράνομων κατασκευών.
- δ) Οι φυτεύσεις δένδρων κουκουναριάς, πεύκης, θαμνοκυπάρισσου και ράμνου επί των σταθερότερων αμμοθινών με σκοπό την ενίσχυση των θαμνωδών σχηματισμών των θινών που έχουν υποχωρήσει και του δάσους που έχει καεί. Οι φυτεύσεις θα ακολουθούν τα προτεινόμενα διαχειριστικά μέτρα.
- ε) Η εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων για τα προστατευτέα αντικείμενα της περιοχής
- στ) Η εγκατάσταση χαμηλού φράχτη αποτροπής της πρόσβασης στους παράλιους αμμοθινικούς σχηματισμούς, όπως περιγράφεται στα διαχειριστικά μέτρα.
- ζ) Η κατάργηση υφιστάμενων μονοπατιών.

4) ΠΠΦ - 1ε: «Αγ. Νικόλαος – νότια όρια NATURA του Καϊάφα (Κακόβατος)»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η κολύμβηση και η προσωρινή κατά τη διάρκεια της ημέρας (όχι της νύχτας) χρήση μόνο της παράκτιας ζώνης (κινούμενες θίνες) για την ηλιοθεραπεία των λουομένων.
- β) Η κολύμβηση και η χρήση όλης της παράκτιας ζώνης για την ηλιοθεραπεία των λουομένων, μόνο στο μέτωπο του οικισμού Κακόβατος προς τη θάλασσα. Η συνολική έκταση και οι επιτρεπτές χρήσεις θα καθορισθούν με τις προτάσεις διαχείρισης της εν λόγω παράκτιας ζώνης σύμφωνα με το ΣΧΟΟΑΠ του οικισμού και των σχεδίων ΖΟΕ
- γ) Η διαμήκης κυκλοφορία πεζή μόνο επί της παράκτιας ζώνης. Οι κάθετοι άξονες τροχοφόρων και η μικρή παράλληλη προς την παραλία οδός καταργούνται.
- δ) Η απομάκρυνση όλων των παράνομων κατασκευών από την παράκτια ζώνη

- ε) Ο έλεγχος της νόμιμης κατοχής αγροτικών εκτάσεων επί των θινών και η απομάκρυνση σε περίπτωση παρανομίας
- στ) Οι φυτεύσεις δένδρων κουκουναριάς, πεύκης, θαμνοκυπάρισσου και ράμνου επί των σταθερότερων αμμοθινών με σκοπό την επανεγκατάσταση του δάσους.

5) ΠΠΦ - 1στ: «Νότια όρια NATURA του Καϊάφα έως εκβολή ποταμού Νέδας»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η κολύμβηση και η προσωρινή κατά τη διάρκεια της ημέρας (όχι της νύχτας) χρήση μόνο της παράκτιας ζώνης (κινούμενες θίνες) για την ηλιοθεραπεία των λουομένων.
- β) Η κολύμβηση και η χρήση όλης της παράκτιας ζώνης για την ηλιοθεραπεία των λουομένων, μόνο στο μέτωπο του οικισμού Νεοχωρίου προς τη θάλασσα. Η συνολική έκταση και οι επιτρεπτές χρήσεις θα καθορισθούν με τις προτάσεις διαχείρισης της εν λόγω παράκτιας ζώνης σύμφωνα με το ΣΧΟΟΑΠ του οικισμού και των σχεδίων ΖΟΕ.
- γ) Οι φυτεύσεις κατά θέσεις και συνδενδρίες αρμυρικών στις υφάλμυρες περιοχές των αμμοθινών.
- δ) Η απομάκρυνση όλων των παράνομων κατασκευών από την παράκτια ζώνη.
- ε) Ο έλεγχος της νόμιμης κατοχής αγροτικών εκτάσεων επί των θινών και η απομάκρυνση σε περίπτωση παρανομίας.

4^A Για τις Περιοχές Προστασίας της Φύσης ΠΠΦ – 2: «Σταθεροποιημένες θίνες με δασική βλάστηση»:

Στόχος διαχείρισης και προστασίας για τις περιοχές αυτές είναι η διατήρηση της βιολογικής και οικολογικής τους αξίας, των παραλιακών δασών χαλεπίου πεύκης, κουκουναριάς και αιφύλλων πλατυφύλλων καθώς και αρκεύθους, και ιδιαίτερα του οικοτόπου προτεραιότητας «2270* - Θίνες με *Salix arenaria*.» καθώς και των οικοτόπων «9540 - Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου» και «5210 - Διαπλάσεις Αρκεύθων»

Για τις Περιοχές Προστασίας της Φύσης ΠΠΦ – 2: «Σταθεροποιημένες θίνες με δασική βλάστηση», **εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου και των όρων των παραγράφων 3^A και 3^B ισχύουν τα κάτωθι:**

1) ΠΠΦ – 2α: «Τμήμα δασικής βλάστησης στο βόρειο όριο του NATURA του Καϊάφα»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Οι φυτεύσεις δένδρων κουκουναριάς, πεύκης, θαμνοκυπάρισσου και ράμνου επί των σταθερότερων αμμοθινών με σκοπό την επανεγκατάσταση του δάσους.

- β) Οι φυτεύσεις αρμυρικών στα όρια των υπαρχόντων υφάλμυρων βάλτων προς τη χέρσο.
- γ) Η δημιουργία αναγεννητικών κέντρων με περιφράξεις για την αποτροπή της βόσκησης.
- δ) Η κατάργηση ορισμένων υφιστάμενων αγροτικών οδικών αξόνων και η διατήρηση μόνον εκείνων που εξυπηρετούν την προστασία από τις πυρκαγιές.
- ε) Η κατάργηση υφιστάμενων μονοπατιών.

2) ΠΠΦ - 2β: «Βοσκόμενο πευκοδάσος»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Οι φυτεύσεις δένδρων κουκουναριάς, πεύκης, θαμνοκυπάρισσου και ράμνου επί των σταθερότερων αμμοθινών με σκοπό την επανεγκατάσταση του δάσους.
- β) Οι φυτεύσεις αρμυρικών στα όρια των υπαρχόντων.
- γ) Η ελεγχόμενη βοσκή με βαθμιαία απομάκρυνση και απόδοση στη βοσκή άλλων εκτάσεων στα γειτονικά υφάλμυρα έλη που αντέχουν σχετική βοσκοφόρτωση. Οι ενέργειες αυτές θα καθορισθούν από το φορέα διαχείρισης, μετά από σύνταξη Ειδικής Λιβαδοπονικής μελέτης για την εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας και βοσκοφόρτωσης στη γύρω περιοχή.

3) ΠΠΦ - 2γ: «Παράκτιο πευκοδάσος κουκουναριάς και χαλεπίου πεύκης του Καϊάφα»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Οι φυτεύσεις δένδρων κουκουναριάς, πεύκης, θαμνοκυπάρισσου και ράμνου επί των σταθερότερων αμμοθινών με σκοπό την επανεγκατάσταση του δάσους και στις περιοχές όπου η φυσική αναγέννηση υστερεί.
- β) Το μονοβέργισμα των αειθαλών σκληροφύλλων πλατυφύλλων θάμνων, ώστε να λάβουν δενδρώδη μορφή.
- γ) Η κατάργηση οδών και η διατήρηση μόνον εκείνων που εξυπηρετούν την πυρόσβεση.
- δ) Οι ερευνητικές δραστηριότητες που αποσκοπούν στην αποτελεσματικότερη προστασία της περιοχής και τη βελτίωση των συνθηκών ανάπτυξης του δάσους και της διαβίωσης της πανίδας.

4) ΠΠΦ – 2δ: «Πευκοδάσος με καλαμιώνες, αρμυρίκια, βάλτους και αλοφυτική βλάστηση»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Οι φυτεύσεις δένδρων κουκουναριάς, πεύκης, αρμυρικών, θαμνοκυπάρισσου και ράμνου επί των σταθερότερων αμμοθινών με σκοπό την ενίσχυση των δασικών σχηματισμών.

5) ΠΠΦ - 2ε: «Λόχμες πευκοδάσους νοτίως της Λίμνης Καϊάφα»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Οι φυτεύσεις δένδρων κουκουναριάς, πεύκης, θαμνοκυπάρισσου, αειθαλούς σφενδάμου, βελανιδιάς και ράμνου επί των σταθερότερων αμμοθινών με σκοπό την ενίσχυση και την επανεγκατάσταση του δάσους.

5^A Για την Ειδική Ζώνη Διατήρησης ΕΖΔ – 1: «Θαλάσσια Ειδική Ζώνη Διατήρησης Κόλπου Κυπαρισσίας»,

Στόχος διαχείρισης και προστασίας για την περιοχή αυτή είναι η διατήρηση της οικολογικής αξίας του θαλάσσιου οικοσυστήματος ως ενδιαιτήματος του προστατευόμενου και απειλούμενου είδους *Caretta caretta* (Θαλάσσια χελώνα Καρέττα), η διατήρηση των υποθαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων και ιδιαίτερα του οικοτόπου προτεραιότητας «1120* - Εκτάσεις θαλάσσιου βυθού με βλάστηση *Posidonia* (*Posidonia oceanica*)», η προστασία του αυστηρά προστατευόμενου είδους *Posidonia oceanica*, η προστασία της ακτογραμμής από τη διάβρωση και η προστασία και διαχείριση των αλιευτικών πόρων.

Για την Ειδική Ζώνη Διατήρησης ΕΖΔ – 1; «Θαλάσσια Ειδική Ζώνη Διατήρησης Κόλπου Κυπαρισσίας», **εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου ισχύουν τα κάτωθι:**

- α) Αλιεία: Η ισχύουσα νομοθεσία και νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με την αλιεία χαρακτηρίζονται επαρκείς και δε φαίνεται να απαιτούνται πρόσθετες. Θα πρέπει να εφαρμοσθούν αυστηρά οι ισχύοντες περιορισμοί στη δραστηριότητα της μηχανότρατας (όριο ισοβαθούς 50μ. και απόσταση 1,5ν.μ. από την ακτή) δεδομένου ότι με βάση αυτούς η αλίευση με μηχανότρατα δεν επιτρέπεται εντός της «Θαλάσσιας Ειδικής Ζώνης Διατήρησης Κόλπου Κυπαρισσίας».
- β) Κολύμβηση: Επιτρέπεται η ημερήσια επίσκεψη και η ελεύθερη χρήση της «Θαλάσσιας Ειδικής Ζώνης Διατήρησης Κόλπου Κυπαρισσίας» καθώς και του αιγιαλού και της παραλίας για κολύμβηση και αναψυχή εφόσον δεν παραβιάζεται ο προορισμός τους ως κοινόχρηστων αγαθών και δεν επέρχεται αλλοίωση στη φυσική μορφολογία και τα βιοτικά στοιχεία τους.
- γ) Θαλάσσια αναψυχή: Για τα θαλάσσια μηχανοκίνητα μέσα αναψυχής ισχύουν οι κείμενες διατάξεις. Επιπρόσθετα η ταχύτητα των σκαφών δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 6 ν.μ./ώρα, σε ζώνη ενός τουλάχιστον ναυτικού μιλίου από την ακτή, για το χρονικό διάστημα από τον Απρίλιο έως και τον Οκτώβριο ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος πρόσκρουσης στις θαλάσσιες χελώνες.

5^B Για την Ειδική Ζώνη Διατήρησης ΕΖΔ – 2: «Λίμνη Καϊάφα και παραλίμνια υγροτοπικά και δασικά ενδιαιτήματα»:

Στόχος διαχείρισης και προστασίας για την περιοχή αυτή είναι η διατήρηση της βιολογικής και οικολογικής αξίας της λίμνης και του άμεσα συνδεδεμένου με αυτή τύπου οικοτόπου 2220 «Θίνες με *Euphorbia terracina*» και των σποραδικά εμφανιζόμενων τύπων οικοτόπων 2195 «Κοιλόητες μεταξύ των θινών με κλίνες καλαμιών και βούρλων», 3150 «Ευτροφικές φυσικές λίμνες με βλάστηση τύπου *Magnopotamion* ή *Hydrocharition*» και 72A0 «Καλαμιώνες»

Για την Ειδική Ζώνη Διατήρησης ΕΖΔ – 2: «Λίμνη Καϊάφα και παραλίμνια υγροτοπικά και δασικά ενδιαιτήματα», **εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου ισχύουν τα κάτωθι:**

1) ΕΖΔ – 2α: «Μωσαϊκό πευκοδάσους, αρμυρικών και αμμώδεις αποθέσεις βορείως της λίμνης Καϊάφα»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η διαχείριση της ελοφυτικής βλάστησης με θερινή κοπή κάτω από την επιφάνεια του νερού, με σκοπό τη διατήρηση των υφιστάμενων μικρών λιμνών που διασπείρονται σε διάφορες θέσεις του δάσους.
- β) Οι φυτεύσεις για τη δημιουργία μικτού αραιού δάσους κουκουναριάς και πλατύφυλλων διατηρώντας τα υφιστάμενα ανοίγματα των αμμοθινών.
- γ) Η ενίσχυση της κουκουναριάς με κατάλληλες φυτεύσεις.
- δ) Η δημιουργία κύριων, δευτερευόντων και τριτευόντων μονοπατιών και η εγκατάσταση πινακίδων και ενημερωτικού περίπτερου/ παρατηρητηρίου για την πληροφόρηση των επισκεπτών και την παρακολούθηση της πανίδας
- ε) Η κίνηση τροχοφόρων για λόγους φύλαξης, πυρασφάλειας και συντήρησης του χώρου αποκλειστικά στο κύριο παραλίμνιο μονοπάτι.

2) ΕΖΔ – 2β: «Δάσος χαλεπίου πεύκης της δυτικής ακτής της λίμνης Καϊάφα»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η διαχείριση της ελοφυτικής βλάστησης με θερινή κοπή κάτω από την επιφάνεια του νερού, με σκοπό τη διατήρηση των υφιστάμενων μικρών λιμνών.
- β) Η φύτευση μεμονωμένων διάσπαρτων ατόμων κουκουναριάς σε καμένες θέσεις.
- γ) Η δημιουργία μόνο τριτευόντων μονοπατιών. Τμήμα των μονοπατιών αυτών θα είναι και ο υφιστάμενος χωματόδρομος, που συνδέει την ΕΟ με την παραλιακή ζώνη του ακινήτου και που θα πρέπει να οριοθετηθεί και να διατηρήσει την ανεπίστρωτη επιφάνειά του αλλά και τα γεωμετρικά του χαρακτηριστικά, ώστε να μπορεί κατ' εξαίρεση να χρησιμοποιείται από τα τροχοφόρα φύλαξης, πυρασφάλειας και συντήρησης.

- δ) Η εγκατάσταση πινακίδων και ενημερωτικού περίπτερου/ παρατηρητηρίου για την πληροφόρηση των επισκεπτών και την παρακολούθηση της ορνιθοπανίδας.
- ε) Η αντιπυρική οργάνωση του χώρου και η εγκατάσταση συστήματος άρδευσης μετά από την εκπόνηση σχετικών μελετών και έγκρισής τους σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3) ΕΖΔ – 2γ: «Λίμνη Καϊάφα»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η αλιεία, με ειδική άδεια και σύμφωνα με σχέδιο που θα συντάσσεται από το φορέα διαχείρισης με βάση τα αποτελέσματα ειδικής αλιευτικής μελέτης.
- β) Η κατασκευή γέφυρας πάνω από το δίαυλο που συνδέει τη λίμνη με την παραλία, για την αποκατάσταση της συνέχειας του κύριου μονοπατιού περιμετρικά της λίμνης.
- γ) Η δημιουργία αγκυροβολίων ελαφριάς κατασκευής.
- δ) Οι δραστηριότητες ήπιας αναψυχής χωρίς μηχανικά μέσα, όπως η κολύμβηση, η ιστιοπλοΐα, η κωπηλασία, η περιήγηση με ποδήλατα θαλάσσης και η κατάδυση, καθώς και τα καθορισμένα δρομολόγια πλοιαρίων του φορέα λειτουργίας των εγκαταστάσεων του ακινήτου, που θα μεταφέρουν και θα ξεναγούν τους επισκέπτες. Δραστηριότητες θαλάσσιας αναψυχής με μηχανοκίνητα μέσα θα επιτρέπονται μετά από την εκπόνηση ειδικής μελέτης καταγραφής και αξιολόγησης των οικοτόπων της περιοχής και των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την άσκηση αυτών και μετά από θετική γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείρισης.

4) ΕΖΔ – 2δ: «Εσωτερικές εκτάσεις που περιβάλλουν την λίμνη Καϊάφα με υγρά λιβάδια, τέλματα και αμμώδεις αποθέσεις»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Επεμβάσεις για τη δημιουργία μιας ή περισσότερων ανοικτών υδάτινων επιφανειών (μικρών λιμνών).
- β) Επεμβάσεις στην όχθη της λίμνης για τη δημιουργία δελταϊκών εκβολών στα κανάλια.
- γ) Οι φυτεύσεις συστάδων κουκουναριάς.
- δ) Η δημιουργία κύριων, δευτερευόντων και τριτευόντων μονοπατιών και η εγκατάσταση πινακίδων και ενημερωτικού περίπτερου/ παρατηρητηρίου για την πληροφόρηση των επισκεπτών και την παρακολούθηση της πανίδας.
- ε) Η ελεγχόμενη βόσκηση.
- στ) Η κίνηση τροχοφόρων για λόγους φύλαξης, πυρασφάλειας και συντήρησης του χώρου, αποκλειστικά στο κύριο δίκτυο μονοπατιών και σε υφιστάμενους χωματόδρομους, που

πρέπει να οριοθετηθούν και να διατηρήσουν την ανεπίστρωτη επιφάνειά τους.

- ζ) Η δημιουργία λιμενικών έργων κατά κύριο λόγο πλωτών στοιχείων (προβλήτα, γέφυρες πρόσβασης).
- η) Η εγκατάσταση πλωτού καφέ- restaurant.
- θ) Η δυνατότητα εκπαίδευσης και αθλημάτων εναρμονισμένων με το φυσικό υδάτινο περιβάλλον (θαλάσσιες δραστηριότητες) με διαμόρφωση αμμώδους παραλίας και η δημιουργία χώρων άθλησης στο χερσαίο τμήμα μετά από σχετική ειδική μελέτη και σύμφωνη γνώμη του Φορέα διαχείρισης.

5^Γ Για την Ειδική Ζώνη Διατήρησης ΕΖΔ – 3: «Πλαγιές λόφου Λαπίθα:

Στόχος διαχείρισης και προστασίας για την περιοχή αυτή είναι η διατήρηση της βιολογικής και οικολογικής αξίας των τύπων οικοτόπων «8210 - Ασβεστολιθικά βραχώδη πρανή με χασμοφυτική βλάστηση», 5210 «Διαπλάσεις Αρκεύθων», 9540 « Μεσογειακά δάση πεύκης με ενδημικά μεσογειακά είδη πεύκης περικλειομένων της *Pinus mugo* και *Pinus leucodermis*» και 5332 «Διάσπαρτοι υποβαθμισμένοι πουρναρότοποι (garrigues)» που απαντώνται σε αυτή, καθώς και η το δυνατόν επιτυχής αναγέννηση της βλάστησης των καμένων δασών χαλεπίου πεύκης επί των δυτικών κλιτύων του Λαπίθα ανατολικά της λίμνης Καϊάφα και επί σκληρών ασβεστολίθων στην ευρύτερη ημιορεινή και ορεινή περιοχή, καθώς και του πολύ αξιόλογου θαμνώνα από θαμνοκυπάρισσα (*Juniperus phoenicea*) και γαλατσίδες στις ψηλότερες πλαγιές των λόφων .

Για την Ειδική Ζώνη Διατήρησης ΕΖΔ – 3: «Πλαγιές λόφου Λαπίθα», **εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου ισχύουν τα κάτωθι:**

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Οι φυτεύσεις με θαμνοκυπάρισσα (*Juniperus phoenicea*) από φυτώριο που θα δημιουργηθεί στη ζώνη αυτή ή χρήση φυτευτικού υλικού που θα προέρχεται από συλλογή σπερμάτων της περιοχής.
- β) Η δημιουργία τριτευόντων μονοπατιών και η εγκατάσταση πινακίδων και ενημερωτικού περιήγησης/ παρατηρητηρίου.
- γ) Η κίνηση τροχοφόρων για λόγους φύλαξης, πυρασφάλειας και συντήρησης του χώρου αποκλειστικά στους υφιστάμενους χωματόδρομους, που πρέπει να οριοθετηθούν και να διατηρήσουν την ανεπίστρωτη επιφάνειά τους.

5^Δ Για την Ειδική Ζώνη Διατήρησης ΕΖΔ – 4: «Πρώην Βαλτώδεις εκτάσεις Καϊάφα – Αγουλινίτσας»:

Στόχος διαχείρισης και προστασίας για την περιοχή αυτή είναι η διατήρηση της βιολογικής και οικολογικής αξίας της και κυρίως των καλαμιώνων που αποτελούν μέρος ενός μωσαϊκού

παραλίμνιων ενδιαιτημάτων και έχουν μεγάλη οικολογική αξία, ειδικά όταν εναλλάσσονται με ανοιχτές υδάτινες επιφάνειες, η αποκατάσταση της φυσικής δασικής βλάστησης που απαντάνται εντός αυτής και η διαμόρφωση υγροτοπικών ζωνών.

Για την Ειδική Ζώνη Διατήρησης ΕΖΔ – 4: «Πρώην Βαλτώδεις εκτάσεις Καϊάφα - Αγουλινίτσας», **εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου ισχύουν τα κάτωθι:**

1) ΕΖΔ – 4α: «Καλαμιώνας»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Επεμβάσεις για τη δημιουργία ανοικτών υδάτινων επιφανειών (μικρών λιμνών).
- β) Η δημιουργία παρόχθιου δάσους σε πρηνή που θα προκύψουν από τη δημιουργία υδάτινων επιφανειών.
- γ) Η διαχείριση του καλαμιώνα με χειμερινή κοπή.
- δ) Η κατασκευή υπερυψωμένων ξύλινων παρατηρητηρίων για παρατήρηση της ορνιθιπανίδας σε περιφερειακές θέσεις του καλαμιώνα.

2) ΕΖΔ – 4β: «Εκτάσεις χαμηλής παραγωγικότητας με υγροτοπικά χαρακτηριστικά και θαμνώδη βλάστηση»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες :

- α) Οι φυτεύσεις κατά θέσεις σε συνδενδρίες και λόχμες αρμυρικών στις υφάλμυρες περιοχές.
- β) Η περιοδική βόσκηση.

3) ΕΔΖ – 4γ: «Εδάφη χαμηλής παραγωγικότητας με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες :

- α) Οι φυτεύσεις κατά θέσεις σε συνδενδρίες και λόχμες αρμυρικών στις υφάλμυρες περιοχές.
- β) Η περιοδική βόσκηση.

6^Α Για την Περιοχή Οικοανάπτυξης ΠΟικ -1: «Παραλία Επιταλίου και Αγ. Νικολάου»:

Στόχος της διαχείρισης και προστασίας για την περιοχή αυτή είναι η διατήρηση της ιδιαίτερης αξίας και του ενδιαφέροντος που παρουσιάζει λόγω της ποιότητας και ποικιλίας των φυσικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών της καθώς και η ενίσχυση με κίνητρα ήπιων και περιβαλλοντικά φιλικών ασχολιών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, όπως ο τουρισμός της φύσης, η αναψυχή, η περιβαλλοντική και πολιτιστική εκπαίδευση.

Για την Περιοχή Οικοανάπτυξης ΠΟικ - 1: «Παραλία Επιταλίου και Αγ. Νικολάου», **εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου ισχύουν τα κάτωθι:**

1) ΠΟικ – 1ζ: «Παραλία Επιταλίου»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η κολύμβηση και η προσωρινή κατά τη διάρκεια της ημέρας (όχι της νύχτας) χρήση όλης της παράκτιας ζώνης για την ηλιοθεραπεία των λουομένων, μόνο στο μέτωπο του οικισμού προς τη θάλασσα. Η συνολική αντιμετώπιση της διαχείρισης της εν λόγω παράκτιας ζώνης θα πρέπει να αντιμετωπισθεί ολοκληρωμένα σύμφωνα με τα σχέδια του οικισμού από τις ΖΟΕ.

2) ΠΟικ – 1η: «Παραλία Αγ. Νικολάου»

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η κολύμβηση και η χρήση όλης της παράκτιας ζώνης για την ηλιοθεραπεία των λουομένων, μόνο στο μέτωπο του οικισμού προς τη θάλασσα. Η συνολική έκταση και οι επιτρεπτές χρήσεις θα καθορισθούν με τις προτάσεις διαχείρισης της εν λόγω παράκτιας ζώνης σύμφωνα με το ΣΧΟΟΑΠ του οικισμού και των σχεδίων ΖΟΕ.
- β) Ενδεχόμενες επιπλέον θαλάσσιες δραστηριότητες θα πρέπει να σχεδιαστούν και να συνάδουν με την προστασία της ευρύτερης περιοχής σε συμφωνία με το φορέα διαχείρισης και τους κατοίκους της περιοχής.

6^B Για την Περιοχή Οικοανάπτυξης ΠΟικ - 2: «Νησί της Αγ. Αικατερίνης»:

Στόχος της διαχείρισης και προστασίας για την περιοχή αυτή είναι η διατήρηση της ιδιαίτερης αξίας και του ενδιαφέροντος που παρουσιάζει λόγω της ποιότητας και ποικιλίας των φυσικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών της καθώς και η ενίσχυση με κίνητρα ήπιων και περιβαλλοντικά φιλικών ασχολιών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, όπως ο τουρισμός της φύσης, η αναψυχή, η περιβαλλοντική και πολιτιστική εκπαίδευση.

Για την Περιοχή Οικοανάπτυξης ΠΟικ - 2: «Νησί της Αγ. Αικατερίνης», **εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου ισχύουν τα κάτωθι:**

Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η δημιουργία eco- κάμπινγκ, με χαρακτήρα φιλικό προς το περιβάλλον Όλα τα στοιχεία του κάμπινγκ θα είναι ελαφριά κατασκευής από φυσικά υλικά. Οι θέσεις θα χωροθετούνται, στα διάκενα του δάσους, χωρίς να επιτρέπεται οποιαδήποτε αποψίλωση ή κοπή δέντρων και θάμνων και η διάταξη των χώρων και των υποδομών του θα είναι προσαρμοσμένη στο δασικό τοπίο του νησιού. Το eco- κάμπινγκ θα περιλαμβάνει τους αναλογούντες βοηθητικούς χώρους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις προδιαγραφές του ΕΟΤ.

- β) Η ανακαίνιση και εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων ξενοδοχειακών και λοιπών εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση όσων διαμένουν σε αυτές.
- γ) Η δημιουργία δικτύου αποχέτευσης και η εγκατάσταση μονάδας επεξεργασίας των - προερχόμενων από τις εγκαταστάσεις του νησιού- λυμάτων, μετά από την εκπόνηση σχετικών μελετών και έγκρισής τους σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και μετά από σύμφωνη γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείρισης.
- δ) Χρήσεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης/ ευαισθητοποίησης και αναψυχής.
- ε) Η εγκατάσταση χώρου υποδοχής επισκεπτών και αναψυκτηρίου, χώρων υγιεινής, και στάθμευσης αυτοκινήτων μετά από σχετική ειδική μελέτη και σύμφωνη γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείρισης.
- στ) Η δημιουργία αγκυροβολίων ελαφριάς κατασκευής.
- ζ) Η αντιπυρική οργάνωση του χώρου και η εγκατάσταση συστήματος άρδευσης μετά από την εκπόνηση σχετικών μελετών και έγκρισής τους σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- η) Η κατασκευή και συντήρηση έργων εξυπηρέτησης αναγκών ύδρευσης (υδατόπυργος, δεξαμενή).
- θ) Η κίνηση τροχοφόρων στο κύριο δίκτυο μονοπατιών και μόνο για λόγους τροφοδοσίας, φύλαξης, πυρασφάλειας και συντήρησης του χώρου.
- ι) Η ανακατασκευή της υφιστάμενης γέφυρας του διαύλου.
- ια) Η δημιουργία πεζογέφυρας για την ένωση της παραλίας με το βόρειο τμήμα της ενδοχώρας του νησιού για την ασφαλή μετακίνηση των επισκεπτών.

6^Γ Για την Περιοχή Οικοανάπτυξης ΠΟικ – 3: «Ιαματική Πηγή Καϊάφα»:

Στόχος της διαχείρισης και προστασίας για την περιοχή αυτή είναι η διατήρηση της ιδιαίτερης αξίας και του ενδιαφέροντος που παρουσιάζει λόγω της ποιότητας και ποικιλίας των φυσικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών της καθώς και η ενίσχυση με κίνητρα ήπιων και περιβαλλοντικά φιλικών ασχολιών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, όπως ο τουρισμός της φύσης, η αναψυχή, η περιβαλλοντική και πολιτιστική εκπαίδευση.

Για την Περιοχή Οικοανάπτυξης ΠΟικ – 3: «Ιαματική Πηγή Καϊάφα», εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου ισχύουν τα κάτωθι:

Επιτρέπονται οι κάτωθι δραστηριότητες:

- α) Η αποκατάσταση του κτιρίου της Ιαματικής Πηγής και οι απαραίτητες προσθήκες σε αυτό.
- β) Οι επεμβάσεις για τη δημιουργία ανοικτών υδάτινων επιφανειών για λουτροθεραπεία

(πισίνες).

- γ) Η δημιουργία χώρου στάθμευσης οχημάτων και ποδηλάτων για την εξυπηρέτηση των χρηστών των ιαματικών λουτρών.
- δ) Η διατήρηση του καναλιού και η δημιουργία γέφυρας για τη μετακίνηση των επισκεπτών από τους χώρους λουτροθεραπείας στα υπόλοιπα τμήματα της περιοχής.

7^Α Για τον Προστατευόμενο Φυσικό Σχηματισμό ΠΦΣ – 1: «Σπηλιές και βραχώδεις ορθοπλαγιές»:

Στόχος διαχείρισης για την περιοχή αυτή είναι η διατήρηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της φύσης και του τοπίου, της αισθητικής του αξίας καθώς και η διατήρηση των φυσικών ενδιαιτημάτων ως τόπων μεγάλης αξίας για την πανίδα και ορνιθοπανίδα.

Για τον Προστατευόμενο Φυσικό Σχηματισμό ΠΦΣ – 1: «Σπηλιές και βραχώδεις ορθοπλαγιές», **εκτός των προαναφερόμενων στην παράγραφο 2 γενικών όρων του Περιφερειακού Πάρκου ισχύουν τα κάτωθι:**

Επιτρέπονται οι κάτωθι δραστηριότητες:

- α) Η χρήση των δύο πρόσθιων θαλάμων της σπηλιάς, που χρησιμοποιούνται ως ιαματικά λουτρά, από την 1^η Ιουνίου έως την 31^η Οκτωβρίου, από τις 8:00 έως τις 15:00 και από αριθμό λουομένων που δεν θα ξεπερνά τους 200 ημερησίως. Οι εγκαταστάσεις στο εξωτερικό της σπηλιάς επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται όλο το χρόνο, από τους επισκέπτες και μέχρι τη δύση του ήλιου.
- β) Ο ήπιος φωτισμός των πρόσθιων θαλάμων της σπηλιάς στα σημερινά επίπεδα με την προϋπόθεση ότι θα σβήνει μετά τις 15:00, με τη λήξη της εισόδου των λουομένων στο σπήλαιο.
- γ) Στους δύο πρόσθιους θαλάμους της σπηλιάς επιτρέπονται οι εργασίες συντήρησης και ενίσχυσης του υπερκείμενου βραχώδους όγκου, καθώς και οι επισκευές, οι καθαίρεσεις και οι βελτιώσεις των υφιστάμενων λουτρικών εγκαταστάσεων, με την προϋπόθεση ότι θα εξασφαλίζεται η ελεύθερη είσοδος και έξοδος των νυχτερίδων. Οι εργασίες αυτές επιτρέπεται να πραγματοποιούνται από την 20^η Ιουλίου έως την 31^η Οκτωβρίου και από τις 8:00 έως τις 15:00.
- δ) Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η είσοδος σε όλους τους χώρους των σπηλαίων μετά από γνωμοδότηση του Φορέα, για τη διεξαγωγή επιστημονικών εργασιών που αποσκοπούν στη διατήρηση των χαρακτηριστικών τους και την παρακολούθηση των πληθυσμών νυχτερίδων, εφόσον εξασφαλίζεται υψηλός βαθμός προστασίας.
- ε) Επιτρέπονται μόνο οι παρακάτω δραστηριότητες και με βάση τη σχετική Ορνιθολογική Μελέτη Διαχείρισης και μόνον εφόσον διασφαλίζεται η αναπαραγωγική επιτυχία ειδών της ορνιθοπανίδας, που φωλιάζουν σε κοιλότητες και σχισμές των ορθοπλαγιών, οι θέσεις των

οποίων πρέπει να οριοθετηθούν και να προστατευτούν:

- Οι φυτεύσεις με θαμνοκυπάρισσα (*Juniperus phoenicea*) από φυτώριο που θα δημιουργηθεί στη ζώνη αυτή ή χρήση φυτευτικού υλικού που θα προέρχεται από συλλογή σπερμάτων της περιοχής.
- Η δημιουργία τριτευόντων μονοπατιών και η εγκατάσταση πινακίδων και ενημερωτικού περίπτερου/ παρατηρητηρίου.
- Η αναρρίχηση σε καθορισμένες διαδρομές των ορθοπλαγιών.
- Η κίνηση τροχοφόρων για λόγους φύλαξης, πυρασφάλειας και συντήρησης του χώρου αποκλειστικά στους υφιστάμενους χωματόδρομους, που πρέπει να οριοθετηθούν και να διατηρήσουν την ανεπίστρωτη επιφάνειά τους.

Άρθρο 4^ο

Φορέας Διαχείρισης Περιφερειακού Πάρκου Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας

1. Ο Φορέας Διαχείρισης θα διοικείται από ενδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ), το οποίο απαρτίζεται:
 - α) Τον Πρόεδρο (επιστήμονας με γνώσεις και εμπειρία σε θέματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος οριζόμενος από τον υπουργό ΠΕΚΑ),
 - β) Εκπρόσωπο του Υπουργείου ΠΕΚΑ,
 - γ) Εκπρόσωπο του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας,
 - δ) Εκπρόσωπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
 - ε) Εκπρόσωπο της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας που ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα,
 - στ) Εκπρόσωπο του Δήμου Ζαχάρως,
 - ζ) Εκπρόσωπο του Δήμου Ανδρίτσαινας - Κρεστένων,
 - η) Εκπρόσωπο της εταιρείας Ε.Τ.Α.
 - θ) Εκπρόσωπο της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας που ορίζεται με απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας,
 - ι) Εκπρόσωπο Εμπορικού Συλλόγου ή εκπρόσωπο της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ) Ηλείας,
 - ια) Εκπρόσωπο μιας περιβαλλοντικής οργάνωσης εθνικής εμβέλειας η οποία δραστηριοποιείται στην περιοχή (Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία).
2. Ο ορισμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου γίνεται με το άρθρο 15 παρ. 4γ του Ν. 2742/1999 (ΦΕΚ 207/Α'/1999).
3. Αρμοδιότητες του ΔΣ είναι όσες ορίζονται στο άρθρο 15 παρ. 4δ του Ν. 2742/1999 (ΦΕΚ 207/Α'/1999). Το ΔΣ καταρτίζει επίσης τους κανονισμούς που ορίζονται στο άρθρο 15 παρ. 8 του ίδιου νόμου.
4. Στον Φορέα Διαχείρισης συνιστώνται μέχρι 3 θέσεις επιστημονικού και 3 θέσεις διοικητικού και τεχνικού προσωπικού. Συνίσταται επίσης μία θέση Διευθυντή. Ο ακριβής αριθμός των συνιστώμενων θέσεων και τα προσόντα για κάθε θέση ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργείων Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Αγροτικής Ανάπτυξης και

Τροφίμων και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, η οποία εκδίδεται εντός 4 μηνών από την έκδοση του Π.Δ. Το προσωπικό όλων των παραπάνω κατηγοριών προσλαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του Ν. 2527/1997 (ΦΕΚ 207/Α'/1999). Οι παραπάνω θέσεις μπορούν να καλύπτονται και με αποσπάσεις προσωπικού από το Δημόσιο και τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 6 του Ν. 2742/1999 (ΦΕΚ 207/Α'/1999).

5. Οι πόροι του Φορέα Διαχείρισης είναι όσοι ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 15 του Ν. 2742/1999 (ΦΕΚ 207/Α'/1999), όπως αυτή τροποποιήθηκε από το άρθρο 7 του Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α'/2011).
6. Ο οικονομικός και διαχειριστικός έλεγχος του Φορέα Διαχείρισης ενεργείται με τη διαδικασία που ορίζεται στην παρ. 7 του άρθρου 15 του Ν. 2742/1999 (ΦΕΚ 207/Α'/1999).

Άρθρο 5^ο

Ο Φορέας Διαχείρισης χορηγεί τις προβλεπόμενες στο Άρθρο 2 άδειες για:

- Α) τη διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας εντός των ορίων των Περιοχών Προστασίας της Φύσης (ΠΠΦ), των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (ΕΖΔ), των Περιοχών Οικοανάπτυξης (ΠΟικ) και των Προστατευόμενων Φυσικών Σχηματισμών (ΠΦΣ).
- Β) ξεναγήσεις επισκεπτών και διοργάνωση οικοτουριστικών προγραμμάτων εντός των ορίων των Περιοχών Προστασίας της Φύσης (ΠΠΦ) των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (ΕΖΔ), των Περιοχών Οικοανάπτυξης (ΠΟικ) και των Προστατευόμενων Φυσικών Σχηματισμών (ΠΦΣ).

Για την υπόλοιπη Περιοχή Περιφερειακού Πάρκου Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας οι άδειες ξεναγήσης επισκεπτών και επιστημονικής έρευνας συνεχίζουν να χορηγούνται από τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς σύμφωνα με τις διατάξεις που τις διέπουν, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος και στους ειδικότερους όρους του Κανονισμού Διοίκησης και Λειτουργίας.

Άρθρο 6^ο **Μεταβατικές Διατάξεις**

1. Κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται συνολικά ή εν μέρει με τις διατάξεις του παρόντος ή που ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτό, καταργείται αντιστοίχως συνολικά ή κατά το μέρος εκείνο στο οποίο έχει επέλθει μεταβολή σύμφωνα με το παρόν.
2. Απαγορεύεται η εκτέλεση έργων και η άσκηση δραστηριοτήτων που δεν αναφέρονται στην παρούσα απόφαση.
Της απαγόρευσης αυτής εξαιρούνται :
 - α) Τα έργα και οι δραστηριότητες που την ημέρα δημοσίευσης της παρούσας απόφασης :
 - υφίσταται και λειτουργούν νομίμως , ή
 - βρίσκονται στο στάδιο της κατασκευής με βάση σύννομη άδεια, ή
 - έχουν δημοπρατηθεί, ή βρίσκονται στο στάδιο της δημοπράτησης, ή

- έχουν άδεια εγκατάστασης ή λειτουργίας, ή
 - έχει εκδοθεί σχετική οικοδομική άδεια ή
 - έχουν περιβαλλοντικά αδειοδοτηθεί με επιβολή περιβαλλοντικών όρων με τη δυνατότητα, εάν απαιτείται, επιβολής αρμοδίως προσθετικών ή περιβαλλοντικών όρων.
- β) Έργα εθνικής σημασίας, ύστερα από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και έργα και παρεμβάσεις λόγω εκτάκτου ανάγκης (σεισμών, πλημμύρων, θεομηνιών, κλπ.)
3. Τα έργα για τα οποία έχει εκδοθεί Απόφαση προέγκρισης χωροθέτησης και εκείνα για τα οποία έχει προηγηθεί, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, παραχώρηση κοινοχρήστων ή δημοτικών γηπέδων και αντίκεινται στις διατάξεις της παρούσας ρύθμισης, επανεξετάζονται κατά προτεραιότητα στα πλαίσια των διατάξεων της παρούσας ρύθμισης και προωθείται η διαδικασία αδειοδότησης του μετά από σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υ.ΠΕ.ΚΑ.
4. Για όλα τα επιτρεπόμενα έργα και δραστηριότητες της παρούσας ρύθμισης ακολουθείται η διαδικασία που ορίζεται από τον Ν. 3010/2002, «Εναρμόνιση του Ν. 1650/86 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/61/ΕΕ κ.α.», καθώς και από τις κοινές υπουργικές αποφάσεις Η.Π. 15393/2332 της 05-08-2002 για την «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 1650/86, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002» και Η.Π. 11014/703/Φ104 «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π. Π. Ε. Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.), σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 (Α'160) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650/86 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/61/ΕΕ κ.α. διατάξεις».
5. Μέχρι την άσκηση των αρμοδιοτήτων του από τον ιδρυθέντα με τον Ν. 3044/2002 άρθρο 13 παρ. 1 (ΦΕΚ 197/Α/2002) Φορέα Διαχείρισης, αρμόδιες για την τήρηση και εφαρμογή των όρων και διατάξεων του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος είναι οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και οι καθ' ύλην αρμόδιες σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις Κεντρικές Υπηρεσίες των συναρμόδιων Υπουργείων, καθώς και Υπηρεσίες της Περιφέρειας Πελοποννήσου και των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.
6. Μέχρι την έγκριση του Κανονισμού Διοίκησης και Λειτουργίας η φύλαξη και επόπτευση της περιοχής γίνεται από τα αρμόδια όργανα των περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, της Δασικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Λιμενικού Σώματος.

Άρθρο 7° Κυρώσεις – Πρόστιμα – Αποζημιώσεις

1. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος υπόκεινται στις κυρώσεις που προβλέπονται από τις δασικές, πολεοδομικές και αστυνομικές διατάξεις για τις αντίστοιχες παραβάσεις, καθώς και στις κυρώσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 28,29 και 30 του ν.1650/86 όπως το τελευταίο από αυτά τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 του Ν. 1892/90 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 101/Α/1990).
2. Οι προαναφερόμενες κυρώσεις, είναι ανεξάρτητες από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
3. Οποιοσδήποτε, φυσικό ή νομικό πρόσωπο προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση της περιοχής, ευθύνεται σε αποζημίωση. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται και οι αποζημιώσεις που εκδικάζονται εισπράττονται σύμφωνα με το νόμο περί δημόσιων εσόδων και αποδίδονται στο Φορέα Διαχείρισης.

Άρθρο 8^ο **Ισχύς**

Η ισχύς του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, ...

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Ανάπτυξης,
Ανταγωνιστικότητας και
Ναυτιλίας

Περιβάλλοντος Ενέργειας και
Κλιματικής Αλλαγής

Αγροτικής Ανάπτυξης και
Τροφίμων

NERCO-N. ΧΛΥΚΑΣ &
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ

Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (Ε.Π.Μ) Προστατευόμενων Περιοχών NATURA
2000 α) GR 2330005: Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα,
Στροφυλιά, Κακόβατος και β) GR 2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου
Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία.
ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

**ΟΡΙΑ «ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΛΙΜΝΗΣ ΚΑΪΆΦΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΚΟΛΠΟΥ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ, ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ, ΕΙΔΙΚΩΝ
ΖΩΝΩΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ, ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΟΙΚΟΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ
ΦΥΣΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ»,**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Όρια «Περιφερειακού Πάρκου Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας, Προστατευόμενων Περιοχών της Φύσης, Ειδικών Ζωνών Διατήρησης, Περιοχών Οικοανάπτυξης και Προστατευόμενων Φυσικών Σχηματισμών»

3. Η περιοχή με την ονομασία «Περιφερειακό Πάρκο Λίμνης Καϊάφα και Θαλάσσιας Περιοχής Κόλπου Κυπαρισσίας», οριοθετείται από τα κάτωθι όρια, όπως αυτά φαίνονται σε ένα (1) πρότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000 και σε τρία (3) κλίμακας 1:25.000:

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	277267.5	4164817
2	277488.3	4164609
3	277692.8	4164292
4	277838.4	4164154
5	278480.9	4163785
6	278655.2	4163692
7	279032.2	4163435
8	279192.3	4163221
9	279353.5	4162919
10	279429.7	4162936
11	279622	4162893
12	281649.3	4161879
13	282387	4161453
14	283249	4160743
15	284275.5	4159970
16	284311	4159906
17	284488.7	4159592
18	284652.7	4159409
19	284699.6	4159139
20	284721.1	4159009
21	285292.3	4158345
22	286132.9	4157259
23	286404.4	4156931
24	287275.2	4156989
25	287374.1	4156967
26	287667.7	4156903
27	288117.4	4156610
28	288552.9	4156119
29	289065.6	4155653
30	289343.2	4155288

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
31	289928.1	4154766
32	290345.3	4154109
33	290601.2	4153592
34	291628.5	4151075
35	291779.3	4151073
36	291931.4	4150856
37	291993.8	4150680
38	292096.5	4150346
39	292227.8	4149675
40	292608.6	4148630
41	292603.4	4148091
42	292396.7	4147677
43	291979.5	4147271
44	291542	4147167
45	291624	4146946
46	291733	4146862
47	291808.6	4146813
48	291833	4146747
49	291972.7	4146634
50	292013.7	4146559
51	292121.9	4146258
52	292163.2	4146124
53	292108.5	4146131
54	292139.9	4146051
55	292152.4	4146041
56	292183.2	4145986
57	292230.7	4145972
58	292370.4	4145760
59	292459.2	4145501
60	292391.9	4145473

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
61	292450.1	4145257
62	292537.2	4145170
63	292535	4145090
64	292628.8	4144929
65	292654.5	4144751
66	292693.3	4144690
67	292685.2	4144664
68	292570.2	4144641
69	292585.6	4144562
70	292734.3	4144582
71	292823.7	4144274
72	292967.3	4143953
73	292969.5	4143937
74	293036.9	4143866
75	293137.3	4143814
76	293206.2	4143676
77	293208.4	4143555
78	293300.7	4143370
79	293293.3	4143275
80	293329.2	4143260
81	293387.8	4143083
82	293382.7	4143055
83	293308.7	4143063
84	293357.3	4142954
85	293360	4142948
86	293357.8	4142848
87	293398.3	4142760
88	293457.6	4142765
89	293514	4142565
90	293585.8	4142455

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
91	293637	4142463
92	293747.7	4142235
93	293752.1	4142132
94	293847.3	4141976
95	293834.1	4141896
96	293929.3	4141724
97	294146.9	4141086
98	294243.6	4140922
99	294123.5	4140871
100	294217.2	4140586
101	294301.5	4140476
102	294261.2	4140453
103	294345.1	4140225
104	294360.8	4140187
105	294310.3	4140166
106	294324.7	4140131
107	294258.8	4140108
108	294251.7	4140070
109	294321.4	4139979
110	294402.8	4139779
111	294366.9	4139761
112	294366.9	4139710
113	294459.2	4139510
114	294534.4	4139091
115	294631.3	4138845
116	294559.7	4138818
117	294559.6	4138818
118	294559.7	4138818
119	293525.5	4138423
120	293418.8	4138939
121	293100.7	4139391
122	292441.1	4140064
123	292191.4	4140430
124	292100.1	4140639
125	292027	4141117
126	292080.3	4142189
127	291987.1	4142714
128	291927.7	4142872
129	291552.9	4143367
130	290727.7	4144040

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
131	290613.6	4144169
132	290442.1	4144456
133	290350.6	4144879
134	290324.3	4145183
135	290367.2	4146479
136	289940.7	4147361
137	289466	4148099
138	289272.8	4148459
139	289128.8	4148827
140	289143.7	4149039
141	289100.9	4149179
142	288442.3	4149859
143	288205.3	4150244
144	288028.6	4150739
145	288105.2	4151019
146	288091.4	4151150
147	287986.6	4151419
148	287736.3	4151715
149	287540.7	4151832
150	287236.9	4151915
151	286940.7	4152124
152	286725.3	4152364
153	286502.6	4152719
154	286265.6	4153279
155	286122.3	4153459
156	286165.5	4153824
157	286065.5	4154084
158	285920.7	4154263
159	285707.3	4154406
160	285320.7	4154495
161	284837	4154955
162	284692.1	4155179
163	284643.4	4155342
164	284335.1	4155639
165	284053.5	4156099
166	284119.3	4156339
167	284120.1	4156478
168	284037.4	4156719
169	283926.3	4156864
170	283712.3	4157011

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
171	283343.9	4157079
172	282960.7	4157379
173	282763.2	4157602
174	282440.7	4158078
175	282413.4	4158232
176	282328.1	4158386
177	282136.3	4158514
178	281936.2	4158574
179	281760.7	4158748
180	281228.2	4159007
181	280854.4	4159253
182	280222.4	4159859
183	280091	4160109
184	279964.6	4160203
185	278837.4	4160456
186	278542.3	4160561
187	278180.7	4160754
188	277700.7	4161066
189	277324.1	4161403
190	277100.7	4161517
201	273440.5	4163099
202	273080.7	4163183
203	272245.7	4163284
204	272160.7	4163383
205	272040.7	4163415
206	271880.7	4163524
207	270988.9	4164419
208	269716.4	4165535
209	268456.6	4166439
210	268240.7	4166632
211	267874.3	4166853
212	267586.9	4166985
213	267120.7	4167119
214	266880.7	4167141
215	266680.7	4167087
216	266560.7	4167155
217	266267.3	4167179
218	265540.7	4167325
219	264560.7	4167297
220	264400.7	4167320

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
221	264320.7	4167393
222	264200.7	4167438
223	263960.7	4167483
224	263560.7	4167454
225	263420.7	4167480
226	263320.7	4167443
227	263120.7	4167473
228	263018.6	4167439
229	263007.4	4167312
230	262919.2	4167240
231	262840.7	4167228
232	262644.7	4167290
233	262672.5	4168117
234	262653.2	4168231
235	262804.6	4168368
236	262920.2	4168592
237	263043.3	4168745
238	263182.5	4169065
239	263354.9	4169359
240	263840.3	4169397
241	263973.2	4169643
242	263889	4169642
243	263784.9	4169439
244	263422.5	4169418
245	263375.2	4169505
246	263553	4169602
247	263536.1	4169637
248	263334.6	4169531
249	263285.3	4169621
250	263233.2	4169602
251	263136.5	4169771
252	263235.3	4169830
253	263244.7	4170006
254	263452.3	4170006
255	263452.3	4169869
256	263475.9	4169869
257	263473.9	4170025
258	263630.1	4170025
259	263632.1	4170046
260	263199.9	4170046

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
261	263143.1	4170046
262	263183.4	4170396
263	263256.6	4170578
264	263463.5	4170896
265	263748.5	4171181
266	263948.3	4171298
267	264279.8	4171432
268	264678.4	4171518
269	265046.4	4171537
270	265558.1	4171530
271	266077.9	4171476
272	267376.3	4171244
273	267973.8	4171061
274	268582.5	4170809
275	269535.5	4170296
276	270814.3	4169397
277	272003.7	4168446
278	272659.2	4167830
279	273890	4166574
280	273985.8	4166539
281	273993.2	4166494
282	274144.1	4166379
283	274501.3	4165950
284	274685.8	4165884
285	274731	4165820
286	274698.3	4165755
287	274802.8	4165687
288	274917.9	4165659
289	274893.5	4165634
290	274825.7	4165648
291	274906.7	4165562
292	274960.8	4165548
293	274953	4165583
294	274971.6	4165616
295	275069	4165558
296	275226	4165523
297	275329.8	4165687
298	275452.4	4165889
299	275558.7	4166164
300	276231.8	4166411

4. Η Περιοχή Προστασίας της Φύσης με την ονομασία «ΠΠΦ – 1 : «Αμμοθίνες και παράκτια ζώνη Αλφειού – Νέδας» οριοθετείται από τα κάτωθι όρια, όπως αυτά φαίνονται σε ένα (1) πρότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000 και σε τρία (3) κλίμακας 1:25.000:

α) ΠΠΦ – 1α : «Εκβολές Αλφειού έως παραλία Επιταλίου»

ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ ΚΟΡΥΦΩΝ ΠΠΦ - 1α		
ΣΗΜΕΙΑ	Χ	Υ
1	266002.6	4171466
2	267064.2	4171260
3	267113	4171273
4	267755.1	4171093
5	268539.6	4170782
6	269230.1	4170422
7	270204.2	4169806
8	270963.4	4169251
9	271832.4	4168553

ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ ΚΟΡΥΦΩΝ ΠΠΦ – 1β		
ΣΗΜΕΙΑ	Χ	Υ
10	272860.2	4167595
11	273393.8	4167020
12	274841.7	4165579
13	274960.8	4165548
14	275047.6	4165438
15	275287.5	4165288
16	275318.2	4165269
17	275550.7	4165036

β) ΠΠΦ – 1β : «Παραλία Επιταλίου έως την αποστραγγιστική τάφρο Αγουλινίτσας»

ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ ΚΟΡΥΦΩΝ ΠΠΦ - 1α		
ΣΗΜΕΙΑ	Χ	Υ
1	266002.6	4171466
2	267064.2	4171260
3	267113	4171273
4	267755.1	4171093
5	268539.6	4170782
6	269230.1	4170422
7	270204.2	4169806
8	270963.4	4169251
9	271832.4	4168553
10	272860.2	4167595
11	273393.8	4167020

ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ ΚΟΡΥΦΩΝ ΠΠΦ – 1β		
ΣΗΜΕΙΑ	Χ	Υ
12	274841.7	4165579
13	274960.8	4165548
14	275047.6	4165438
15	275287.5	4165288
16	275318.2	4165269
17	275550.7	4165036
18	276565.2	4164740
19	276880	4164467
20	276853.8	4164381
21	277754.3	4163756
22	278862.4	4162927

γ) ΠΠΦ – 1γ : «Αποστραγγιστική τάφρος Αγουλινίτσας έως και τέλος των κατεδαφισμένων κτισμάτων»

ΣΗΜΕΙΑ	Χ	Υ
1	279252.9	4162730
2	281007.9	4161640
3	281005.1	4161636
4	280897.3	4161497
5	281356.8	4161000

ΣΗΜΕΙΑ	Χ	Υ
6	281657.3	4160775
7	281773.8	4160674
8	282660.7	4159907
9	282672.6	4159825
10	282721.4	4159824

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
11	282719.8	4159789
12	282935.5	4159686
13	283061.3	4159597
14	283066.4	4159580
15	283065.3	4159565
16	283046.4	4159550
17	282971.6	4159492
18	282937.9	4159462
19	282923.7	4159472
20	282589.9	4159805
21	282287.7	4160120

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
22	282207.2	4160187
23	282173.4	4160221
24	281421.2	4160841
25	280588.5	4161473
26	280342.2	4161639
27	279564.6	4162161
28	278959.9	4162567
29	279110	4162716
30	279140	4162691
31	279201.2	4162752
32	279204.5	4162755

δ) ΠΠΦ – 1δ : «Παράκτιες αμμοθίνες περιοχής NATURA του Καϊάφα βορείως έως οικισμό Αγ. Νικολάου»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	283120	4159515
2	283235.7	4159290
3	283383.1	4159171
4	283471.4	4159048
5	283469.1	4159007
6	283661.8	4158844
7	283663.1	4158804
8	283784.6	4158663
9	283800.3	4158655
10	283852.2	4158626
11	283920.1	4158524
12	283979.7	4158435
13	284075.6	4158355
14	284065.6	4158327
15	284181.5	4158243
16	284191.5	4158229
17	284333.9	4158025
18	284389.6	4157991
19	284409.5	4157924
20	284474	4157904
21	284534.6	4157837
22	284575.4	4157777
23	284696.6	4157599
24	284800.5	4157495
25	284870.1	4157488
26	284944.6	4157414
27	285148	4157102

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
28	285287	4156980
29	285323.1	4156882
30	285400.6	4156797
31	285374.5	4156747
32	285393.7	4156719
33	285442.8	4156736
34	285558.9	4156568
35	285650.6	4156525
36	285703.1	4156405
37	285817.5	4156321
38	285877.7	4156175
39	286039.4	4156020
40	286205.9	4155746
41	286420.9	4155500
42	286542	4155162
43	286987	4154595
44	287026.4	4154499
45	287071.2	4154442
46	287228.9	4154244
47	287293.7	4154267
48	287313.8	4154251
49	287327.9	4154240
50	287308.3	4154215
51	287286.6	4154193
52	287390	4154088
53	287394.6	4154005
54	287440.3	4153998

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
55	287492.9	4153929
56	287491.5	4153872
57	287491.2	4153858
58	287509.4	4153850
59	287559.1	4153829
60	287585.4	4153722
61	287683.8	4153664
62	287675	4153593
63	287740.1	4153537
64	287747.5	4153463
65	287841.2	4153402
66	287876	4153275
67	287938.4	4153252
68	287917.9	4153222
69	287970.6	4153219
70	288019.2	4153159
71	287998.1	4153138
72	288182.5	4152923
73	288173.1	4152895
74	288241.6	4152833
75	288254.4	4152790
76	288227	4152772
77	288306	4152733
78	288286.1	4152702
79	288349.9	4152659
80	288362.8	4152567
81	288428.6	4152549

NERCO-N. ΧΛΥΚΑΣ &
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ

Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (Ε.Π.Μ) Προστατευόμενων Περιοχών NATURA
2000 α) GR 2330005: Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα,
Στροφυλιά, Κακόβατος και β) GR 2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου
Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία.
ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
82	288507.3	4152448
83	288559.3	4152362
84	288555.4	4152264
85	288639.2	4152215
86	288647.9	4152165
87	288685.6	4152148
88	288677.1	4152092
89	288686.4	4152084
90	288801.8	4151983
91	288822.3	4151904
92	288892	4151888
93	288885.7	4151781
94	288939.1	4151682
95	289002.2	4151654
96	288991.5	4151549
97	289030.7	4151539
98	289115	4151396
99	289182.9	4151369

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
100	289153	4151318
101	289239.7	4151294
102	289215.7	4151269
103	289253.7	4151203
104	289381.9	4151136
105	289369.5	4151101
106	289455.1	4151004
107	289469.7	4150943
108	289514.2	4150935
109	289547	4150851
110	289597.9	4150803
111	289656.8	4150814
112	289709	4150676
113	289466.7	4150565
114	289243.1	4150935
115	288902.2	4151531
116	288363.2	4152394
117	286499.9	4155099

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
118	286472.2	4155136
119	286323.9	4155351
120	285974.2	4155805
121	285258.7	4156766
122	284737	4157410
123	284592.9	4157597
124	284468.3	4157742
125	284282.4	4157972
126	283335.6	4159060
127	282937.9	4159462
128	282971.6	4159492
129	283046.4	4159550
130	283061.5	4159562
131	283074.3	4159553
132	283106.2	4159531
133	283115.2	4159525

ε) ΠΠΦ – 1ε : «Αγ. Νικόλαος – νότια όρια NATURA του Καϊάφα (Κακόβατος)»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	266002.6	4171466
2	267064.2	4171260
3	267113	4171273
4	267755.1	4171093
5	268539.6	4170782
6	269230.1	4170422
7	270204.2	4169806
8	270963.4	4169251
9	271832.4	4168553
10	272860.2	4167595
11	273393.8	4167020

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
12	291162.7	4147612
13	291284	4147407
14	291354.6	4147442
15	291392.6	4147366
16	291356.2	4147161
17	291264	4147159
18	290248.5	4149179
19	289878	4149826
20	289941.8	4149856
21	289948.8	4149843
22	290140.4	4149485

στ) ΠΠΦ – 1στ : «Νότια όρια NATURA του Καϊάφα έως εκβολή ποταμού Νέδας»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	291350.4	4147161
2	291714.1	4146458
3	291803.7	4146523
4	291816.5	4146532
5	291891.2	4146499
6	291884.9	4146451

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
7	291881.2	4146424
8	291899.3	4146417
9	291932.3	4146405
10	291942.9	4146318
11	291814.3	4146310
12	291830.7	4146219

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
13	291964.4	4146175
14	292016.8	4146195
15	292019	4146147
16	292115.8	4146046
17	292139.3	4146021
18	292201.3	4145911

NERCO-N. ΧΛΥΚΑΣ &
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ

Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (Ε.Π.Μ) Προστατευόμενων Περιοχών NATURA
2000 α) GR 2330005: Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα,
Στροφυλιά, Κακόβατος και β) GR 2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου
Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία.
ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
19	292199.6	4145881
20	292197.6	4145847
21	292205.4	4145836
22	292260.3	4145762
23	292264.8	4145648
24	292329.1	4145635
25	292325.9	4145568
26	292391.9	4145473
27	292450.1	4145257
28	292537.2	4145170
29	292535	4145090
30	292628.8	4144929
31	292654.5	4144751
32	292693.3	4144690
33	292685.2	4144664
34	292570.2	4144641
35	292585.6	4144562
36	292734.3	4144582
37	292823.7	4144274
38	292967.3	4143953
39	292969.5	4143937
40	292919.4	4143863
41	292975.4	4143781
42	293071	4143748
43	293091.2	4143712
44	293136.8	4143596
45	293094.2	4143592
46	293136.1	4143552
47	293121.9	4143475
48	293165.6	4143455
49	293135.3	4143343
50	293312.4	4143147
51	293280.3	4143051
52	293294.5	4142995
53	293360	4142948
54	293357.8	4142848
55	293398.3	4142760
56	293398.3	4142675
57	293360.7	4142621

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
58	293407.7	4142543
59	293515.5	4142481
60	293620.2	4142306
61	293766.7	4141778
62	293866.8	4141576
63	293862.3	4141524
64	293917.6	4141462
65	293929.1	4141401
66	293888.5	4141348
67	293940	4141312
68	293970.7	4141236
69	293930.3	4141177
70	293995.3	4141121
71	294099.9	4140837
72	294106	4140692
73	294136.6	4140683
74	294240.6	4140439
75	294264.3	4140302
76	294230.7	4140267
77	294277	4140207
78	294345.1	4140225
79	294360.8	4140187
80	294310.3	4140166
81	294324.7	4140131
82	294258.8	4140108
83	294251.7	4140070
84	294321.4	4139979
85	294402.8	4139779
86	294366.9	4139761
87	294366.9	4139710
88	294459.2	4139510
89	294534.4	4139091
90	294631.3	4138845
91	294559.7	4138818
92	294559.6	4138818
93	294522.9	4138980
94	293822.2	4141072
95	293077	4143069
96	292291.2	4144965

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
97	291649.2	4146385
98	291264	4147159
99	291350.4	4147161

5. Η Περιοχή Προστασίας της Φύσης με την ονομασία ΠΠΦ – 2 : «Σταθεροποιημένες θίνες με δασική βλάστηση», οριοθετείται από τα κάτωθι όρια, όπως αυτά φαίνονται σε ένα (1) πρότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000 και σε τρία (3) κλίμακας 1:25.000:

α) ΠΠΦ – 2α : «Τμήμα δασικής βλάστησης στο βόρειο όριο του NATURA του Καϊάφα»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	281270.3	4161467
2	282027.3	4160830
3	281991.1	4160767
4	281789.3	4160923
5	281700.5	4160948
6	281681.1	4160904
7	281711.8	4160862
8	281836.1	4160775

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
9	281774.9	4160673
10	281773.8	4160674
11	281657.3	4160775
12	281356.8	4161000
13	280897.3	4161497
14	281005.1	4161636
15	281006.5	4161635
16	281112.9	4161603

β) ΠΠΦ – 2β : «Βοσκόμενο πευκοδάσος»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	288572.3	4152733
2	287518.6	4154078
3	287520.2	4154083
4	287549.6	4154111
5	287554.6	4154178
6	287582.4	4154205
7	287622.2	4154183
8	287659	4154220
9	287675.3	4154236

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
10	287679.3	4154240
11	287721.5	4154074
12	287888.2	4153916
13	287985	4153761
14	288259.4	4153463
15	288310.9	4153277
16	288641.6	4152848
17	288621.6	4152758

γ) ΠΠΦ – 2γ : «Παράκτιο πευκοδάσος κουκουναριάς και χαλεπίου πεύκης του Καϊάφα»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	285773.7	4156762
2	285975.1	4156388
3	286328.9	4156201
4	286365.6	4156156
5	286385.5	4156104
6	286332	4156020
7	286366.5	4155970
8	286346.5	4155852
9	286384.4	4155750
10	286398.3	4155713

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
11	286522.7	4155624
12	286629.8	4155465
13	286741.9	4155379
14	286776	4155069
15	286976.8	4155046
16	287115.4	4154901
17	287218.9	4154381
18	287332.5	4154266
19	287344.9	4154254
20	287313.8	4154251

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
21	287293.7	4154267
22	287228.9	4154244
23	287071.2	4154442
24	287026.4	4154499
25	286987	4154595
26	286542	4155162
27	286420.9	4155500
28	286205.9	4155746
29	286039.4	4156020
30	285877.7	4156175

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
31	285817.5	4156321
32	285703.1	4156405
33	285650.6	4156525
34	285558.9	4156568
35	285442.8	4156736
36	285393.7	4156719
37	285374.5	4156747
38	285400.6	4156797
39	285323.1	4156882
40	285287	4156980
41	285148	4157102
22	286132.9	4157259
43	284870.1	4157488
44	284800.5	4157495
45	284696.6	4157599
46	284575.4	4157777
47	284534.6	4157837
48	284474	4157904
49	284409.5	4157924
50	284389.6	4157991

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
51	284333.9	4158025
52	284191.5	4158229
53	284181.5	4158243
54	284065.6	4158327
55	284075.6	4158355
56	283979.7	4158435
57	283920.1	4158524
58	283852.2	4158626
59	283800.3	4158655
60	283784.6	4158663
61	283663.1	4158804
62	283661.8	4158844
63	283469.1	4159007
64	283471.4	4159048
65	283383.1	4159171
66	283235.7	4159290
67	283120	4159515
68	283145	4159530
69	283254.4	4159441
70	283449.6	4159231

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
71	283555.4	4159163
72	283569.9	4159111
73	283684.3	4159033
74	283838.7	4158832
75	284027.5	4158691
76	284132.8	4158513
77	284493.3	4158097
78	284580.9	4157843
79	284995.4	4157562
80	285075.2	4157406
81	285290.5	4157143
82	285585.6	4156972
83	285644.6	4156840

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	287390	4154088
2	287482.8	4154047
3	287520.2	4154083
4	287518.6	4154078
5	288572.3	4152733
6	288633.8	4152655
7	288917	4152293
8	289045.9	4152101
9	289000.6	4152070
10	288987.8	4152016
11	289223	4151902
12	289209.3	4151788
13	289379.1	4151670
14	289442.7	4151527
15	289521.6	4151453
16	289541.8	4151372
17	289511.7	4151317
18	289567.1	4151187
19	289844.8	4150739
20	289709	4150676

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
21	289656.8	4150814
22	289597.9	4150803
23	289547	4150851
24	289514.2	4150935
25	289469.7	4150943
26	289455.1	4151004
27	289369.5	4151101
28	289381.9	4151136
29	289253.7	4151203
30	289215.7	4151269
31	289239.7	4151294
32	289153	4151318
33	289182.9	4151369
34	289115	4151396
35	289030.7	4151539
36	288991.5	4151549
37	289002.2	4151654
38	288939.1	4151682
39	288885.7	4151781
40	288892	4151888

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
41	288822.3	4151904
42	288801.8	4151983
43	288686.4	4152084
44	288677.1	4152092
45	288685.6	4152148
46	288647.9	4152165
47	288639.2	4152215
48	288555.4	4152264
49	288559.3	4152362
50	288507.3	4152448
51	288428.6	4152549
52	288362.8	4152567
53	288349.9	4152659
54	288286.1	4152702
55	288306	4152733
56	288227	4152772
57	288254.4	4152790
58	288241.6	4152833
59	288173.1	4152895
60	288182.5	4152923

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
61	287998.1	4153138
62	288019.2	4153159
63	287970.6	4153219
64	287917.9	4153222
65	287938.4	4153252
66	287876	4153275
67	287841.2	4153402
68	287747.5	4153463
69	287740.1	4153537
70	287675	4153593

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
71	287683.8	4153664
72	287585.4	4153722
73	287559.1	4153829
74	287509.4	4153850
75	287491.2	4153858
76	287491.5	4153872
77	287492.9	4153929
78	287440.3	4153998
79	287394.6	4154005

δ) ΠΠΦ – 2δ : «Πευκοδάσος με καλαμιώνες, αρμυρίκια, βάλτους και αλοφυτική βλάστηση»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	283358.4	4159962
2	283782.1	4159501
3	284167.2	4159140
4	284451.1	4158873
5	285020.2	4158339
6	285534.3	4157755
7	285460.8	4157729
8	285869.8	4157271
9	286289.2	4156801
10	286267.9	4156765
11	286382.1	4156633
12	286687.9	4156312
13	286676.3	4156273
14	286529.4	4156316
15	286429.3	4156194
16	287070.8	4155147
17	287075.2	4155140
18	287076.1	4155134
19	287076.6	4155096
20	287096.6	4154996
21	287115.4	4154901

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
22	286976.8	4155046
23	286776	4155069
24	286741.9	4155379
25	286629.8	4155465
26	286522.7	4155624
27	286398.3	4155713
28	286384.4	4155750
29	286346.5	4155852
30	286366.5	4155970
31	286332	4156020
32	286385.5	4156104
33	286365.6	4156156
34	286328.9	4156201
35	285975.1	4156388
36	285773.7	4156762
37	285644.6	4156840
38	285585.6	4156972
39	285290.5	4157143
40	285075.2	4157406
41	284995.4	4157562
42	284580.9	4157843

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
43	284493.3	4158097
44	284132.8	4158513
45	284027.5	4158691
46	283838.7	4158832
47	283684.3	4159033
48	283569.9	4159111
49	283555.4	4159163
50	283449.6	4159231
51	283254.4	4159441
52	283145	4159530
53	283120	4159515
54	283115.2	4159525
55	283106.2	4159531
56	283074.3	4159553
57	283061.5	4159562
58	283046.4	4159550
59	283065.3	4159565
60	283066.4	4159580
61	283061.3	4159597
62	283137.3	4159725

NERCO-N. ΧΛΥΚΑΣ &
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ

Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (Ε.Π.Μ) Προστατευόμενων Περιοχών NATURA
2000 α) GR 2330005: Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα,
Στροφυλιά, Κακόβατος και β) GR 2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου
Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία.
ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

ε) ΠΠΦ – 2ε : «Λόχμες πευκοδάσους νοτίως της Λίμνης Καϊάφα»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	293514	4142565
2	293585.8	4142455
3	293637	4142463
4	293747.7	4142235
5	293752.1	4142132
6	293847.3	4141976
7	293834.1	4141896
8	293929.3	4141724
9	294146.9	4141086
10	294243.6	4140922
11	294123.5	4140871
12	294217.2	4140586
13	294301.5	4140476
14	294261.2	4140453
15	294345.1	4140225
16	294277	4140207
17	294230.7	4140267
18	294264.3	4140302
19	294240.6	4140439
20	294136.6	4140683
21	294106	4140692
22	294099.9	4140837
23	293995.3	4141121
24	293930.3	4141177
25	293970.7	4141236
26	293940	4141312
27	293888.5	4141348
28	293929.1	4141401
29	293917.6	4141462
30	293862.3	4141524
31	293866.8	4141576
32	293766.7	4141778
33	293620.2	4142306
34	293515.5	4142481
35	293407.7	4142543
36	293360.7	4142621
37	293398.3	4142675
38	293398.3	4142760
39	293457.6	4142765

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	293387.8	4143083
2	293382.7	4143055
3	293308.7	4143063
4	293357.3	4142954
5	293360	4142948
6	293294.5	4142995
7	293280.3	4143051
8	293312.4	4143147
9	293135.3	4143343
10	293165.6	4143455
11	293121.9	4143475
12	293136.1	4143552
13	293094.2	4143592
14	293136.8	4143596
15	293091.2	4143712
16	293071	4143748
17	292975.4	4143781
18	292919.4	4143863
19	292969.5	4143937
20	293036.9	4143866
21	293137.3	4143814
22	293206.2	4143676
23	293208.4	4143555
24	293300.7	4143370
25	293293.3	4143275
26	293329.2	4143260

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	292459.2	4145501
2	292391.9	4145473
3	292325.9	4145568
4	292329.1	4145635
5	292264.8	4145648
6	292260.3	4145762
7	292205.4	4145836
8	292197.6	4145847
9	292199.6	4145881
10	292201.3	4145911
11	292139.3	4146021
12	292115.8	4146046
13	292114.3	4146049
14	292152.4	4146041
15	292183.2	4145986
16	292230.7	4145972
17	292370.4	4145760

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	291899.3	4146417
2	291881.2	4146424
3	291884.9	4146451
4	291891.2	4146499
5	291816.5	4146532
6	291803.7	4146523
7	291796.2	4146525
8	291832.1	4146634
9	291812.8	4146703
10	291735.6	4146771
11	291733	4146862
12	291808.6	4146813
13	291833	4146747
14	291972.7	4146634
15	292013.7	4146559
16	292121.9	4146258
17	292099.5	4146251
18	292015	4146344
19	291980.1	4146465
20	291940.6	4146483
21	291914.8	4146419

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	291021.1	4148793
2	291035.9	4148739
3	291099.8	4148770
4	291157.5	4148703
5	291162.2	4148623
6	291361.3	4148234
7	291358.3	4148199
8	291298.9	4148225
9	291257.4	4148203
10	291200.8	4148286
11	291121.6	4148241
12	291100.5	4148333
13	291001.4	4148581
14	290874.2	4148766

6. Η Ειδική Ζώνη Διατήρησης με την ονομασία ΕΖΔ – 1 : «Θαλάσσια Ειδική Ζώνη Διατήρησης Κόλπου Κυπαρισσίας», οριοθετείται από τα κάτωθι όρια, όπως αυτά φαίνονται σε ένα (1) πρότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000 και σε τρία (3) κλίμακας 1:25.000:

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	266002.6	4171466
2	267064.2	4171260
3	267113	4171273
4	267755.1	4171093
5	268539.6	4170782
6	269230.1	4170422
7	270204.2	4169806
8	270963.4	4169251
9	271832.4	4168553
10	272860.2	4167595
11	273393.8	4167020
12	274841.7	4165579
13	274960.8	4165548
14	275047.6	4165438
15	275287.5	4165288

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
16	275318.2	4165269
17	275550.7	4165036
18	275646.5	4164982
19	275756	4164899
20	275972.9	4164753
21	276055.4	4164672
22	276275	4164505
23	276318.7	4164472
24	276475.2	4164375
25	276677.8	4164196
26	276738.5	4164142
27	276801.7	4164100
28	276996.2	4163973
29	277661.3	4163439
30	278459.8	4162903

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
31	278959.9	4162567
32	279564.6	4162161
33	280342.2	4161639
34	280588.5	4161473
35	281421.2	4160841
36	282173.4	4160221
37	282207.2	4160187
38	282287.7	4160120
39	282589.9	4159805
40	282923.7	4159472
41	282937.9	4159462
42	283335.6	4159060
43	284282.4	4157972
44	284468.3	4157742
45	284592.9	4157597

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
46	284737	4157410
47	285258.7	4156766
48	285974.2	4155805
49	286323.9	4155351
50	286472.2	4155136
51	286499.9	4155099
52	288363.2	4152394
53	288902.2	4151531
54	289243.1	4150935
55	289466.7	4150565
56	289482.7	4150535
57	289753.5	4150044
58	289878	4149826
59	290248.5	4149179
60	291264	4147159
61	291649.2	4146385
62	292291.2	4144965
63	293077	4143069
64	293822.2	4141072
65	294522.9	4138980
66	294559.6	4138818
67	294559.7	4138818
68	293525.5	4138423
69	293418.8	4138939
70	293100.7	4139391
71	292441.1	4140064
72	292191.4	4140430
73	292100.1	4140639
74	292027	4141117
75	292080.3	4142189
76	291987.1	4142714
77	291927.7	4142872
78	291552.9	4143367
79	290727.7	4144040
80	290613.6	4144169
81	290442.1	4144456
82	290350.6	4144879
83	290324.3	4145183
84	290367.2	4146479
85	289940.7	4147361
86	289466	4148099
87	289272.8	4148459

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
88	289128.8	4148827
89	289143.7	4149039
90	289100.9	4149179
91	288442.3	4149859
92	288205.3	4150244
93	288028.6	4150739
94	288105.2	4151019
95	288091.4	4151150
96	287986.6	4151419
97	287736.3	4151715
98	287540.7	4151832
99	287236.9	4151915
100	286940.7	4152124
101	286725.3	4152364
102	286502.6	4152719
103	286265.6	4153279
104	286122.3	4153459
105	286165.5	4153824
106	286065.5	4154084
107	285920.7	4154263
108	285707.3	4154406
109	285320.7	4154495
110	284837	4154955
111	284692.1	4155179
112	284643.4	4155342
113	284335.1	4155639
114	284053.5	4156099
115	284119.3	4156339
116	284120.1	4156478
117	284037.4	4156719
118	283926.3	4156864
119	283712.3	4157011
120	283343.9	4157079
121	282960.7	4157379
122	282763.2	4157602
123	282440.7	4158078
124	282413.4	4158232
125	282328.1	4158386
126	282136.3	4158514
127	281936.2	4158574
128	281760.7	4158748
129	281228.2	4159007

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
130	280854.4	4159253
131	280222.4	4159859
132	280091	4160109
133	279964.6	4160203
134	278837.4	4160456
135	278542.3	4160561
136	278180.7	4160754
137	277700.7	4161066
138	277324.1	4161403
139	277100.7	4161517
140	276960.7	4161553
141	276561.3	4161580
142	276253.9	4161752
143	275960.7	4161865
144	275500.7	4161975
145	274740.7	4162075
146	274356.3	4162199
147	274229.2	4162299
148	273897.1	4162795
149	273692.3	4162971
150	273440.5	4163099
151	273080.7	4163183
152	272245.7	4163284
153	272160.7	4163383
154	272040.7	4163415
155	271880.7	4163524
156	270988.9	4164419
157	269716.4	4165535
158	268456.6	4166439
159	268240.7	4166632
160	267874.3	4166853
161	267586.9	4166985
162	267120.7	4167119
163	266880.7	4167141
164	266680.7	4167087
165	266560.7	4167155
166	266267.3	4167179
167	265540.7	4167325
168	264560.7	4167297
169	264400.7	4167320
170	264320.7	4167393
171	264200.7	4167438

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
172	263960.7	4167483
173	263560.7	4167454
174	263420.7	4167480
175	263320.7	4167443
176	263120.7	4167473
177	263018.6	4167439
178	263007.4	4167312
179	262919.2	4167240
180	262840.7	4167228
181	262644.7	4167290
182	262672.5	4168117
183	262653.2	4168231
184	262804.6	4168368
185	262920.2	4168592
186	263043.3	4168745
187	263182.5	4169065

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
188	263354.9	4169359
189	263840.3	4169397
190	263973.2	4169643
191	263889	4169642
192	263784.9	4169439
193	263422.5	4169418
194	263375.2	4169505
195	263553	4169602
196	263536.1	4169637
197	263334.6	4169531
198	263285.3	4169621
199	263233.2	4169602
200	263136.5	4169771
201	263235.3	4169830
202	263244.7	4170006
203	263452.3	4170006

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
204	263452.3	4169869
205	263475.9	4169869
206	263473.9	4170025
207	263630.1	4170025
208	263632.1	4170046
209	263199.9	4170046
210	263184	4170215
211	263209.8	4170372
212	263318.3	4170625
213	263636.4	4171050
214	263804.2	4171187
215	264037.2	4171311
216	264236.8	4171388
217	264649.2	4171483
218	265011.1	4171512

7. Η Ειδική Ζώνη Διατήρησης με την ονομασία ΕΖΔ – 2 : «Λίμνη Καϊάφα και παραλίμνια υδροτοπικά και δασικά ενδιαίτηματα», οριοθετείται από τα κάτωθι όρια, όπως αυτά φαίνονται σε ένα (1) πρότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000 και σε τρία (3) κλίμακας 1:25.000:

α) ΕΖΔ – 2α : «Μωσαϊκό πευκοδάσους, αρμυρικών και αμμόδεις αποθέσεις βορείως της λίμνης Καϊάφα»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	287956.6	4154876
2	287907.7	4154776
3	287722.4	4154855
4	287351.6	4154605
5	287397.7	4154334
6	287332.5	4154266
7	287218.9	4154381
8	287115.4	4154901
9	287096.6	4154996
10	287076.6	4155096
11	287076.1	4155134

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
12	287075.4	4155184
13	287073.7	4155310
14	287146.9	4155757
15	287147.2	4155759
16	287147.4	4155758
17	287331.3	4155455
18	287540.2	4155228
19	287549.3	4155221
20	287568.7	4155200
21	287599.1	4155179
22	287957.4	4154877

β) ΕΖΔ – 2β : «Δάσος χαλεπίου πεύκης της δυτικής ακτής της λίμνης Καϊάφα»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	281522.5	4161335
2	282276.1	4160762
3	282721.8	4160371
4	282800.9	4160454
5	282950.3	4160365
6	282974.3	4160351
7	283358.4	4159962
8	283137.3	4159725
9	283061.3	4159597
10	282935.5	4159686
11	282719.8	4159789
12	282721.4	4159824
13	282672.6	4159825

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
14	282660.7	4159907
15	281773.8	4160674
16	281774.9	4160673
17	281836.1	4160775
18	281711.8	4160862
19	281681.1	4160904
20	281700.5	4160948
21	281789.3	4160923
22	281991.1	4160767
23	282027.3	4160830
24	281270.3	4161467
25	281302.6	4161486
14	282660.7	4159907

γ) ΕΖΔ – 2γ : «Λίμνη Καϊάφα»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	287985.5	4154855
2	287942.9	4154758
3	288169.5	4154658
4	288416.7	4154187
5	288789.6	4153904
6	289160.2	4153446
7	289126.9	4152858
8	289210.9	4152726
9	289200.2	4152674
10	288991.2	4152534
11	288942.9	4152544
12	288855.1	4152672
13	288689.6	4152700
14	288651.6	4152669
15	288633.8	4152655
16	288572.3	4152733
17	288621.6	4152758
18	288641.6	4152848
19	288310.9	4153277
20	288259.4	4153463
21	287985	4153761

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
22	287888.2	4153916
23	287721.5	4154074
24	287679.3	4154240
25	287675.3	4154236
26	287670.4	4154254
27	287707.5	4154308
28	287739.7	4154298
29	287925.5	4153936
30	288162.1	4153699
31	288264.2	4153501
32	288286.5	4153484
33	288296.2	4153468
34	288341.1	4153444
35	288384.2	4153412
36	288396.3	4153414
37	288418.9	4153402
38	288436.8	4153411
39	288485.6	4153434
40	288234.6	4153695
41	288149.5	4153864
42	287925.5	4154096

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
43	287785.1	4154374
44	287718.9	4154464
45	287668	4154426
46	287708.5	4154354
47	287645.4	4154296
48	287610.9	4154322
49	287576.2	4154300
50	287409.5	4154310
51	287332.5	4154266
52	287397.7	4154334
53	287351.6	4154605
54	287722.4	4154855
55	287907.7	4154776
56	287956.6	4154876

**δ) ΕΖΔ – 2δ : «Εσωτερικές εκτάσεις που περιβάλλουν την λίμνη Καϊάφα με υγρά
λιβάδια, τέλματα και αμμόδεις αποθέσεις»**

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	288123.7	4154869
2	288334.6	4154762
3	288559.3	4154711
4	288724.4	4154630
5	288758.7	4154608
6	288761.7	4154606
7	288740.3	4154518
8	288752.9	4154504
9	288766.2	4154489
10	288803.4	4154485
11	288884.5	4154477
12	288926.3	4154533
13	288985.3	4154499
14	289089	4154318
15	289086.4	4154311
16	288988	4154140
17	289017.8	4154076
18	289135.2	4153913
19	289226.7	4153926
20	289273.4	4153899
21	289383.2	4153699
22	289455.4	4153676
23	289510.1	4153602
24	289456.4	4153372
25	289301.2	4153207
26	289274.3	4153143
27	289288.4	4153054
28	289210.7	4152993
29	289353.9	4152892
30	289446.6	4152756
31	289385.8	4152702
32	289304	4152707
33	289078.3	4152575
34	289057.7	4152490
35	288952.7	4152467
36	288789.3	4152616
37	288651.6	4152669
38	288689.6	4152700
39	288855.1	4152672
40	288942.9	4152544

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
41	288991.2	4152534
42	289200.2	4152674
43	289210.9	4152726
44	289126.9	4152858
45	289160.2	4153446
46	288789.6	4153904
47	288416.7	4154187
48	288169.5	4154658
49	287942.9	4154758
50	287985.5	4154855
51	288052.9	4154862
52	288096.6	4154866

ΕΞΑΙΡΕΙΤΑΙ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΚ -3		
ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	288222.4	4154734
2	288160.9	4154681
3	288107.9	4154702
4	288087.2	4154714
5	288006.5	4154759
6	288016.8	4154805
7	288099.1	4154830
8	288188.8	4154772
9	288232.9	4154743

8. Η Ειδική Ζώνη Διατήρησης με την ονομασία ΕΖΔ – 3 : «Πλαγιές Λόφου Λαπίθα», οριοθετείται από τα κάτωθι όρια, όπως αυτά φαίνονται σε ένα (1) πρότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000 και σε τρία (3) κλίμακας 1:25.000:

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	288552.9	4156119
2	289065.6	4155653
3	288965.2	4155702
4	288887.6	4155680
5	288896	4155730
6	288698.2	4155806
7	288717.6	4155587
8	288765	4155536
9	288788.6	4155418
10	288811.5	4155469
11	288852.8	4155415
12	288830.1	4155377
13	288874.7	4155350
14	288924.8	4155489
15	288954.3	4155447
16	288991.6	4155284
17	288988.5	4155225
18	288957.4	4155208
19	289004	4155169
20	288991.6	4155115
21	289163.9	4154995
22	289146.8	4154856
23	289207.5	4154838
24	289282.5	4154943
25	289272.5	4155009
26	289339.3	4155036
27	289415.3	4154975
28	289472.8	4154856
29	289528.6	4154843
30	289541.1	4154755
31	289393.6	4154628
32	289392.4	4154426
33	289330	4154378
34	289292.7	4154243
35	289246.1	4154196
36	289135.9	4154236
37	289089	4154318

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
38	288985.3	4154499
39	288926.3	4154533
40	288884.5	4154477
41	288803.4	4154485
42	288766.2	4154489
43	288752.9	4154504
44	288740.3	4154518
45	288761.7	4154606
46	288758.7	4154608
47	288777.4	4154700
48	288737.6	4154858
49	288667	4154975
50	288556.6	4155060
51	288519	4155076
52	288447.2	4155106
53	288308.1	4155220
54	288176.7	4155179
55	288059.3	4155186
56	287897.2	4155253
57	287778.6	4155235
58	287581.4	4155313
59	287466.6	4155449
60	287274.5	4155792
61	287166.4	4155861
62	287172.6	4155963
63	287182.3	4156119
64	287225.2	4156814
65	287374.1	4156967
66	287667.7	4156903
67	288117.4	4156610

9. Η Ειδική Ζώνη Διατήρησης με την ονομασία ΕΖΔ – 4 : «Πρώην βαλτώδεις εκτάσεις Καϊάφα - Αγουλινίτσας», οριοθετείται από τα κάτωθι όρια, όπως αυτά φαίνονται σε ένα (1) πρότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000 και σε τρία (3) κλίμακας 1:25.000:

α) ΕΖΔ – 4α : «Καλαμιώνας»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	286586.2	4156563
2	286647.2	4156516
3	286718.4	4156593
4	286967.8	4156447
5	287008.7	4156481
6	287090.3	4156405
7	287096.5	4156213
8	287129.6	4156130
9	287182.3	4156119
10	287172.6	4155963
11	287166.4	4155861
12	287147.4	4155758
13	287147.2	4155759

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
14	287146.9	4155757
15	287073.7	4155310
16	287075.4	4155184
17	287076.1	4155134
18	287075.2	4155140
19	287070.8	4155147
20	286429.3	4156194
21	286529.4	4156316
22	286676.3	4156273
23	286687.9	4156312
24	286382.1	4156633
25	286461.2	4156670

Εξαιρείται το πολύγωνο με κορυφές:

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	286975	4156411
2	286885.4	4156217
3	286891.7	4155985
4	286782.1	4155983
5	286767.1	4155826
6	286795.9	4155801

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
7	286845.5	4155839
8	286906.1	4155958
9	286969.5	4155863
10	287024.6	4155843
11	287028.7	4155985

β) ΕΖΔ – 4β : «Εκτάσεις χαμηλής παραγωγικότητας με υγροτοπικά χαρακτηριστικά και θαμνώδη βλάστηση»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	285897.9	4157295
2	285961.3	4157237
3	286132.9	4157259
4	286404.4	4156931
5	286640.3	4156648
6	286714.7	4156604
7	286718.4	4156593

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
8	286647.2	4156516
9	286586.2	4156563
10	286461.2	4156670
11	286382.1	4156633
12	286267.9	4156765
13	286289.2	4156801
14	285869.8	4157271

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	284311	4159906
2	284488.7	4159592
3	284652.7	4159409
4	284699.6	4159139
5	284451.1	4158873
6	284167.2	4159140

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
7	284202.4	4159189
8	283838.7	4159632
9	283949.3	4159716
10	284024.3	4159680
11	284093.9	4159693

γ) ΕΔΖ – 4γ : «Εδάφη χαμηλής παραγωγικότητας με σημαντικά τμήματα φυσικής βλάστησης»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	279309.4	4162878
2	281192.8	4161822
3	282982.3	4160416
4	282950.3	4160365
5	282800.9	4160454
6	282721.8	4160371
7	282276.1	4160762
8	281522.5	4161335
9	281302.6	4161486

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
10	281270.3	4161467
11	281112.9	4161603
12	281006.5	4161635
13	281005.1	4161636
14	281007.9	4161640
15	279252.9	4162730
16	279204.5	4162755
17	279201.2	4162752

10. Η Περιοχή Οικοανάπτυξης με την ονομασία ΠΟικ – 1 : «Παραλία Επιταλίου – Αγ. Νικολάου», οριοθετείται από τα κάτωθι όρια, όπως αυτά φαίνονται σε ένα (1) πρότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000 και σε τρία (3) κλίμακας 1:25.000:

α) ΠΟικ – 1ζ : «Παραλία Επιταλίου»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	276196.7	4164747
2	276277.3	4164669
3	276373.3	4164685
4	276406.3	4164651
5	276275	4164505
6	276055.4	4164672
7	275972.9	4164753
8	275756	4164899
9	275646.5	4164982
10	275752.5	4165111
11	275871.2	4165150
12	275969.2	4165256

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
13	275969.4	4165255
14	276121.6	4165121
15	276349.5	4164927
16	276348.1	4164925

β) ΠΟικ – 1η : «Παραλία Αγ. Νικολάου»

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	289948.8	4149843
2	289941.8	4149856
3	289878	4149826
4	289753.5	4150044
5	289482.7	4150535
6	289466.7	4150565
7	289709	4150676
8	289844.8	4150739
9	289847.2	4150740
10	290075.6	4150351
11	290378.2	4149949

11. Η Περιοχή Οικοανάπτυξης με την ονομασία ΠΟικ – 2 : «Νησί της Αγ. Αικατερίνης», οριοθετείται από τα κάτωθι όρια, όπως αυτά φαίνονται σε ένα (1) πρότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000 και σε τρία (3) κλίμακας 1:25.000:

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	287785.1	4154374
2	287925.5	4154096
3	288149.5	4153864
4	288234.6	4153695
5	288485.6	4153434
6	288436.8	4153411
7	288418.9	4153402
8	288396.3	4153414
9	288384.2	4153412
10	288341.1	4153444
11	288296.2	4153468
12	288286.5	4153484
13	288264.2	4153501
14	288162.1	4153699
15	287925.5	4153936
16	287739.7	4154298
17	287707.5	4154308
18	287670.4	4154254
19	287675.3	4154236
20	287659	4154220

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
21	287622.2	4154183
22	287582.4	4154205
23	287554.6	4154178
24	287549.6	4154111
25	287520.2	4154083
26	287482.8	4154047
27	287390	4154088
28	287286.6	4154193
29	287308.3	4154215
30	287327.9	4154240
31	287313.8	4154251
32	287344.9	4154254
33	287332.5	4154266
34	287409.5	4154310
35	287576.2	4154300
36	287610.9	4154322
37	287645.4	4154296
38	287708.5	4154354
39	287668	4154426
40	287718.9	4154464

12. Η Περιοχή Οικοανάπτυξης με την ονομασία ΠΟικ – 3 : «Ιαματική Πηγή Καϊάφα», οριοθετείται από τα κάτωθι όρια, όπως αυτά φαίνονται σε ένα (1) πρότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000 και σε τρία (3) κλίμακας 1:25.000:

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	288222.4	4154734
2	288160.9	4154681
3	288107.9	4154702
4	288087.2	4154714
5	288006.5	4154759
6	288016.8	4154805
7	288099.1	4154830
8	288188.8	4154772
9	288232.9	4154743

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	288052.9	4154862
2	287985.5	4154855
3	287956.6	4154876
4	287957.4	4154877
5	287954.5	4154903
6	287951.5	4154929
7	288005.3	4154941
8	288026.6	4154946
9	288030.9	4154940
10	288057.2	4154904
11	288079	4154874
12	288096.6	4154866

13. Ο Προστατευόμενος Φυσικός Σχηματισμός με την ονομασία ΠΦΣ – 1 : «Σπηλιές και βραχώδεις ορθοπλαγιές», οριοθετείται από τα κάτωθι όρια, όπως αυτά φαίνονται σε ένα (1) πρότυπο διάγραμμα κλίμακας 1:50.000 και σε τρία (3) κλίμακας 1:25.000:

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
1	287581.4	4155313
2	287778.6	4155235
3	287897.2	4155253
4	288059.3	4155186
5	288176.7	4155179
6	288308.1	4155220
7	288447.2	4155106
8	288519	4155076
9	288556.6	4155060
10	288667	4154975
11	288737.6	4154858
12	288777.4	4154700
13	288758.7	4154608
14	288724.4	4154630
15	288559.3	4154711
16	288334.6	4154762
17	288123.7	4154869
18	288096.6	4154866
19	288079	4154874
20	288057.2	4154904

ΣΗΜΕΙΑ	X	Y
21	288079	4154874
22	288057.2	4154904
23	288030.9	4154940
24	288026.6	4154946
25	288005.3	4154941
26	287951.5	4154929
27	287954.5	4154903
28	287957.4	4154877
29	287599.1	4155179
30	287568.7	4155200
31	287549.3	4155221
32	287540.2	4155228
33	287331.3	4155455
34	287147.4	4155758
35	287166.4	4155861
36	287274.5	4155792
37	287466.6	4155449

NERCO-N. ΧΛΥΚΑΣ &
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ

Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (Ε.Π.Μ) Προστατευόμενων Περιοχών NATURA
2000 α) GR 2330005: Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα,
Στροφυλιά, Κακόβατος και β) GR 2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου
Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο - Κυπαρισσία.
ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II
ΧΑΡΤΕΣ